

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (2236) 1993 SAUSIS-JANUARY 5

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Deimantiniai metai

Kad nauji metai būtų geresni, kad visiems atneštų laimės ir sveikatos, kad nebesikartotų klaidos, negerovės ir nepasisekimai — tai visų visiems linkėjimai, įprasti ir kasmetiniai, bet kartu vis su naujomis viltimis — o gal?

LAUKTI tų iš linkėjimų išeinančių dienų rankas sudėjus būtų apgaulinga. Visos viltys yra trapios — jos dūžta, jei trūksta pastangų, ryžtumo, konkretaus planavimo ir darbo. Tai patiria pavieniai asmenys, šeimos, organizacijos, tautos ir valstybės. Ten, kur sumanymai ir viltys derinasi su planingais darbais — iškyla daug didesnė galimybė, kad lūkesčiai išsipildys. Tačiau užmojai turi būti tikroviški ir atitikti planuotojo pajėgumą. Visokeriopas gyvenimas remiasi ne tuo, kiek yra užsimota, bet tuo, kiek ir kas padaryta. Metiniai planai dažnai trūnėja raštinių stalčiuose, jei trūksta vykdytojų. Dar blogiau, kai parenkami nepareigingi vykdytojai. Pasiryžimas, kas negera gerinti, dažnai jungiamas su naujų metų pradžia, kuri yra tarsi kokia riba, per kurią niekam nevalia tempti praeitų metų klaidas ir negeroves. Ir jei būtų įmanoma panašiu požiūriu vadovautis, tada ir patys Naujieji metai būtų daugiau suprasdami. Neliktų jie vien tik tradicinio pasilinksminimo naktis, po kurios kabinami nauji kalendoriai. Apžvelgę 1992-uosius, pasidžiaugę Lietuvos nepriklausomybe, prie kurios įtvirtinimo kaip kas įstengė, kaip ir kam iš tolo galima buvo prisidėti, pergyvenę nepasisekimus, referendumų ir seimo rinkimų susijaudinimus, netikrumo, abejonių ir svarstymų apsuptyje pradėdami 1993-čiuosius. Lietuvos seimo rinkimų rezultatai daugelį išelių savotiškai pristabdė — nieko nebegalint pakeisti, reikia palaukti, pažiūrėti. Gal ir gerai, nes dėmesys vėl grįžo į savąjį kiemą, kur, atrodo, reikia vėl naujo sujūdimio: daryti, kas buvo atidėta, telktis, kur buvo išsisklaidyta.

1993 — TIEJI — deimantiniai metai. Prieš septyniadešimt penkerius metus Vilniuje buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės aktas. Ši neeilinė sukaktis, nors bus paminėta iškilėmis, kalbomis ir džiaugsmo pobūviais, šiuo naujojo tautos atgimimo laiku turėtų mus persunkti 1918 metų dvasia, kuri negali nei išblėsti, nei nuo gyvenimo atsilikti, nei mirti, nes ji — dvasia. Labai daug šių dienų veiklos paskatiniū kyla iš medžiaginės atramos. Nėra abejonės, kad ji reikalinga, ypač lietuviškąjį kelią tiesiant išėjvijos gyvenimo sąlygomis. Tačiau ji neturėtų būti pagrindinis paskatinimas, jei jis atsietais nuo gilesnių versmių. Kai dirbama tėvynei, labai sunku suvienodinti klausimą: kodėl? Vienam paauktas pinigais neleidžia naktį užmigti, kitam paaukta gyvybė tampa dulkė ant laisvės kelio, kurio turės eiti naujos kartos. Deimantiniai metai turėtų mums kelti apie ištvėrmę ir pergyventus bandymus, kurie mus spaudė visur ir iš visų pusių. Šiandien formaliu požiūriu nebėra nelaisvo lietuvi. Visiems atsivėrė laisvės keliai. Tik ar visi juo eidami jaučia šalia savęs einantį brolį, sesę; gal kitaip mąstantį ar suprantantį, bet pasirinkusį tą patį prieš septyniadešimt penkerius metus pradėtą kelią. Tai pagrindinis ir pirmas punktas metinės veiklos planus sudarant. Antras — visi, eidami tuo pačiu keliu, neturėtų telti. Dalintis duona neužtenka. Peržiūrėti klaidas, apgalvoti kaltes be atviro ir nuoširdaus tarpusavio pasidalinančio žodžio vargu ar kada bus įmanoma. Sukaktuviniai nepriklausomybės metai — proga vėl sujungti rankas. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Didžiausia staigmena — referendumas

“Canadian Press” žinių agentūra, apklausinėjusi spaudos ir kitų informacijos šaltinių redaktorių, svarbiausiu 1992 m. įvykiu Kanadoje paskelbė spalio 26 d. referendumą konstitucijos pataisų klausimu. Tokią išvadą iš 137 apklausojo dalyvavusių redaktorių padarė 110. Iš tikrųjų referendumas svarbiausiu Kanados įvykiu tapo ne dėl jo paskelbimo, bet dėl netikėtų rezultatų, atmetusių Kanados vadų jau sutartus konstitucijos pakeitimus. Jų įsigaliojimui reikėjo pačios Kanados ir provincinių parlamentų patvirtinimo. Referendumas tokios galios neturėjo. Juo tik buvo norima pabrėžti federacinės Kanados vienybę, užsitikrinti Kvebeko pasilikimą, nutildyti jo separatistų balsus. Tokio didelio vadų sutartų reformų atmetimo niekas nebuvo numatęs. Konstitucijos pakeitimų referendumu atmetė ne tik Kvebekas, bet ir didžioji dalis kitų Kanados provincijų. Jiems pritarė Niufaundlandijos, Princo Edvardo salos, N. Brunswiko gyventojai ir tik pusė burnos Ontario atstovai beveik mikroskopine balsų dauguma.

Referendumas atnešė vienybę, bet ne tokia, kokios siekė jo vajuje dalyvavę Kanados valdžios ir net opozicinių partijų vadai. Kanadiečių dauguma

ma vieningai atmetė jų pasiūlytas Kanados konstitucijos reformas. Kanada vėl liko su P. E. Trudeau be Kvebeko sutikimo paruoštu ir 1982 m. spalio 17 d. priimta konstitucija. Palaidotos buvo ilgai trukusios pastangos Kvebeką įjungti konstitucijon Meech Lake sutartimi 1987 m. balandžio 30 d. ir referendumu atmeta Charlottetowno sutartimi 1992 m. rugpjūčio 28 d. Planus sugriovė referendumo išryškinta tokia didelė ir taip vieninga opozicija Kanados vadų Princo Edvardo saloj priimtiems konstitucijos pakeitimam.

Tai iš tikrųjų buvo didelis 1992 m. įvykis, Kanadai palikęs neįspręstą Kvebeko pasilikimo federacijoj problema. Kvebeko separatistų partijos vadas Jacques Parizeu dabar kalba apie šios provincijos atskyrimą nuo Kanados 1995 m. Mat iki to laiko jis tikisi laimėti provincinio parlamento rinkimus, išstumi iš valdžios premjero Roberto Bourassos liberalus ir specialių referendumu gauti prancūzų daugumą turinčių gyventojų pritarimą Kvebeko nepriklausomybei.

Kanadiečių politinis susiskaldymas, didesnis už lig šiol turėtą, iškilis 1993 m. įvyksian-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pagerbiant Lietuvos karius Vilniuje prie Adomo Mickėvičiaus paminklo 1992 metų rudenį. Nuotr. V. Kapočiaus

Lietuva demokratėjimo perspektyvoje

Pamokos • Klaidos • Nauji uždaviniai, seni metodai

Gabija Petruskienė, viena iš septynių Ontario ir Kanados federacinės valdžios paskirtų tautininkų iš sovietinės imperijos išsilavinusiems kraštams padėti, grįžusi trumpų kalėdinių atostogų iš Vilniaus, kur dirba ministerio pirmininko įstaigoje, 1992 m. gruodžio 22 d. prisikėlė parapijos Parodų salėje padarė visuomenei skirtą pranešimą, suorganizuotą KLB Toronto apylinkės.

Gausų susirinkimą pradėjo V. Kulnys, pakviesdamas KLB Toronto apylinkės pirm. A. Barysaitę įteikti viešniai puokštę gėlių. Kalbėtoją pristatė dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, nušviesdama ir primindama visokeriopą Gabijos veiklą organizacijose ir bendruomenėje.

Čia anarchija, ten demokratija

G. Petruskienė papasakojo apie jos parinkimą dirbti vienerius, o daugiausia dvejus metus Lietuvos vyriausybės sudėtyje ir paaiškino sampratą apie demokratiją skirtumus Vakaruose ir Lietuvoje. Kas vakariečiams atrodė anarhija, tas Lietuvoje šiuo metu vadinama demokratija. Dėl tokios sampratų, stačiai chaotiškos būklės, padaryta labai daug klaidų. Dar ilgai teks mokytis tikros demokratijos galvosenos. Lietuvos komunistai, persiorganizavę ir Lietuvos demokratine darbo partiją (LDDP) be jokio sutrikimo tęsė partinės tvarkos ir susiklausymo tradicijas. Praktiškai iki seimo rinkimų ši partija ir tebuvo vienintelė to žodžio prasme. O žmonėms aplamai vardas “partija” labai jau priminė netolimą praeitį, ir Sąjūdis iš karto buvo labiau priimtinas. Bet jam trūko vieningos politinės linkmės, ir tai atsiliepė rinkimuose. Iš kitos pusės LDDP visur skelbė, kad V. Landsbergio vadovybė nesanti kompetentinga tvarkyti krašto reikalus. Aukščiausiosios tarybos posėdžių atvirumą, vakariečiams jau seniai suprantamą ir priimtą, opozicija aiškino kaip nesugebėjimą tvarkyti, nes amžinos peštyinės stabdančios darba. O kad tas peštytynės ir opozicija gudriai kursit, nedaug kam rūpėjo. Dabar rinkimus laimėjusi LDDP, ne-

va taupymo sumetimais, planuoja nebeleisti TV filmuotojams perduoti seimo posėdžių; rodydami tik kai kurias posėdžių dalis, kad žmonėms atrodytų, jog “tvarka” grįžusi.

Ne komunistai

Vienas iš svarbesnių ir pirmųjų rūpesčių esąs — tautą ir pasaulį įtikinti, kad LDDP nesą komunistai. Tačiau jokie paskelbimai nepadėsia — visi laukia darbų ir žadėto pagerėjimo. Aplamai LDDP laimėjimas sustabdes pradėtą nepriklausybės įtvirtinimo eigą. Vakarai dabar laukia, kol jiems paaiškėsia, su kuo tariamasi ir kas remiama. Tas valdžios pasikeitimas — tai laiko praradimas. Nors ir laikinas privatizacijos sustabdymas gali labai atsiliepti į santykius su Vakarais. Reformų betgi neatsisakoma. Ir V. Landsbergis, ir A. Brazauskas vienu niori, kad Rusijos valdžioje išsilakytų B. Jelcinas. Žaliavų tiekimas priklausąs grįnai nuo Rusijos, o ne nuo Lietuvos valdžios, kokia ji bebūtų. Yra nuomonių, kad Rusija tiekimo trukdymais bando Lietuvą priversti jungtis į Nepriklausomų valstybių sandraugą (NVS).

Plungė — pavyzdys

Reformų supratimo, vieningo darbo ir sėkmingo privatizavimo modelis esąs Plungės rajonas, kurio visi pareigūnai, nuo aukščiausio iki žemiausio, rėmė Sąjūdį, paklusio leistiems vyriausybės įstatymams ir šiandien jau turi įsteigtą pirmąjį kooperatyvą, pajėgiantį viskuo aprūpinti rajono gyventojus. Tuo metu, kai Plungės rajonas dirbo ir tvarkėsi, kituose rajonuose reformos buvo tyčia stabdomos dėl kurstymų, dėl baimės prarasti savo tarnybas arba iš viso dėl nesugebėjimo pakeisti savo galvosena.

Siūlomas depolitizavimas

Naujoji vyriausybė, greičiausiai, atsisakysianti atskirų asmenų praeities tyrinėjimo. “Viską pamirškim ir dirbkim iš naujo”, — tai labai smarkiai propaguojamas šūkis. Ryšium su tuo, nėra abejonės, bus (Nukelta į 2-rą psl.)

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Kalėdos Lietuvoje

ELTA žiniomis, pati didžiausia Kalėdų eglutė buvo papuošta Rotušės aikštėje Vilniuje. Prie eglutės įrengta ir prakartėlė, kurią pašventino Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis. Visas tris dienas prie eglutės rinkosi daugybė vaikų, vyko koncertai, buvo atgabentas didžiulis pyragas, kuriam pagaminti reikėjo 5 maišų cukraus, 5 maišų miltų ir 500 kiaušinių.

Šventovėse vyko kalėdinių giesmių koncertai. Vilniaus arkikatedroje giedojo pačios ryškiausios Lietuvos operos žvaigždės: I. Milkevičiūtė ir V. Noreika, Šv. Kazimiero šventovėje giedojo RTV vaikų choras.

Prie Šv. Teresės šventovės Vilniuje vargšams buvo dalinama labdara. Katalikiškų organizacijų atstovai lankėsi su dovanomis senelių namuose, kalėjimuose. Iš Vokietijos atvyko paprasta moteris Ursula Szmīt, sumaniusi Kalėdų senelio vaidmenį pradiuginti mažuosius. Vilniaus katalikų Šv. Jokūbo ligoninėje dirbančios vienuolės su ligoninės pareigūnais surengė bendrą šventinį stalą. Sakoma, kad prieš kokį dešimtmetį niekas apie tai ir svajoti negalėjo.

Naujųjų metų sveikinimas

Ministeris pirmininkas Br. Lubys, kaip praneša ELTA, sveikindamas Lietuvos gyventojus Naujųjų metų proga, pažymėjo: “Istorijos prieglobstin palydime nelengvus, permainingų kupinus 1992-šius metus. Laisva tautos valia pasikliaudami, tikėdami vienas kito geranoriškumu, perženkime Naujų metų slenkstį. Gera nei bloga dažniau prisimindami, neįsileiskime į savo namus pagiežos ir pykčio. Linkiu visiems Lietuvos žmonėms dvasios stiprybės, vienybės ir santarvės. Džiaugsmingų akimirų, prasmingų valandų ir skalsios duonos kasdieną teatneša 1993-ji kiekvienam Jūsų.”

Prezidentiniai kandidatai

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos spaudos ir žinių skyriaus pranešimu, LDDP tarybos posėdyje 103-jų narių pritarimu Algirdas Brazauskas paprašytas būti šios partijos kandidatu Lietuvos prezidentiniuose rinkimuose š. m. vasario 14 d.

Savo sutikimo žodyje A. Brazauskas pastaruosius trejus metus pavadino nelengvo kelio metais, bet politinis gyvenimas netapęs vienpartiniu, nors ir buvo toks pavojus. Išrinkimą prezidentu taipogi pavadino didele atsakomybe, bet juo tapęs galėtų dirbti su seimu ir nepolitizuota vyriausybe.

Kalbėdamas apie būsimus varžovus, dėl St. Lozoraitis pasakė, kad jis esąs “iš ano pasaulio, norintis įsigilinti į mūsų reikalus”. Ar V. Landsbergis dalyvausiais rinkimuose, nieko nežinaš, tai esąs jo reikalas. Pageidautų, kad būtų daugiau kandidatų.

Savo kandidatūrą prezidentiniuose rinkimuose išstātė ir seimo narys Kazimieras Antanavičius, kaip skelbia rinkimų komisijos pirm. V. Litvinas, padavęs pareiškimą ir užsimokėjęs 41,450 talonų. Kandidatuoja taip pat Kazimieras Petraitis, vadovaujantis mažai respublikonų partijai.

Atvyko į Lietuvą

I Vilnių iš Vašingtono atskrido ambasadorius Stasys Lozoraitis. “Atvažiuau į Vilnių, norėdamas išsiaiškinti

politinę situaciją ir nuspręsti, vėta ar neverta bolatiruotis prezidento rinkimuose” — sakęs ambasadorius, kaip skelbia ELTA, gruodžio 29 d. seimo rūmuose įvykusioje spaudos konferencijoje. Galutinį sprendimą jis paskelbsias, kai pasikalbės su A. Brazausku ir V. Landsbergiu. Ambasadorius nenoris varžytis nei su vienu iš šių politikų. Jis sutiktų rinkimuose dalyvauti, įsitikinęs, kad jo kandidatūra galėtų suvienyti Lietuvą, sumažinti politinę įtampą. Dar pažymėjo, kad nesą užsienio lietuvių. “Aš vienintelis Amerikoje gyvenau Lietuvos teritorijoje” — pasakė ambasadorius.

Paskutiniomis Baltfax žiniomis, Stasys Lozoraitis sutiko kandidatuoti. Jį pažadėjo remti devynios politinės grupės, įskaitant ir Sąjūdį.

Nekandidatuos

AP ir ELTA žiniomis, Vytautas Landsbergis, vadovavęs kovai už išsilaisvinimą iš Sov. Sąjungos sausio 3 d. per Lietuvos televiziją paskelbė, kad dėl skleidžiamų KGB šmeižtų prieš jį ir jo šeimą, negali būti kandidatu prezidentiniuose rinkimuose. Jis palaiko Lietuvos ambasadoriaus JAV Stasio Lozoraitio kandidatūrą, tai padaryti kvietė ir Algirdas Bra-

zauską. Pastarasis geriau kvalifikuotas būti ministru pirmininku negu Lietuvos prezidentu. Stasys Lozoraitis esąs vakarietiškos demokratinės minties atstovas ir atsvara LDDP. Aš remiu šią kandidatūrą, pabrėžė Vytautas Landsbergis, ir kviečiu, kad ji paremtų visi, kurie būtų rėmę mane, o taip pat visi kiti. Politikas, Lietuvos patriotas Stasys Lozoraitis galėtų labiau suvienyti bei sutelkti Lietuvos visuomenę.

Vienijasi žemės ūkio produktų gamintojai

Latvijoje įvyko Baltijos šalių žemės ūkio ministerijų vadovų pasitarimas. Nutarta, kad ateityje Estijos, Latvijos ir Lietuvos žemės ūkio produktų gamintojai tarptautinėse organizacijose dalyvaus kaip viena institucija, atstovaujanti visų trijų respublikų interesams. Pasitarime daug dėmesio skirta vidaus ir užsienio rinkų gynimui, privatizavimui ir aktualioms kaimo klausimams. Bus keičiamasi informacija, kad vienoje iš Baltijos valstybių nebūtų kurių nors produktų pertekliaus. Įsteigtos kelios darbo grupės, kurios siūlys kaip derinti žemės ūkio ministerijų ir kitų žinybų veiklą.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Zuvusius karius už Lietuvos nepriklausomybę pagerbiant Vilniuje prie Adomo Mickėvičiaus paminklo Kariuomenės šventės proga. V. Kapočiaus

Šiame numeryje:

Deimantiniai metai

Neeiliniai sukaktuviniai Lietuvos nepriklausomybės metai

Lietuva demokratėjimo perspektyvoje

Pamokos, klaidos, nauji uždaviniai

Lietuvos ambasados veikla ir užmojai

“TŽ” bendradarbio pranešimas iš Venezuelos

Daugiau atlaidumo tautiečiams

Mintys svarstant seimo rinkimus

Lietuvos ir išeivijos santykių šėšėliai

Atsiliepiant į prof. St. Vaitekūno straipsnį apie išeiviją ir Lietuvą

“Čia prieš šimtą metų”

Sukaktuvinės iškilės Rietave

Kai sovietiniai saugumiečiai siautėjo

Prel. Jono Jonio atsiminimai apie arkiv. Teofilijū Matulionį

“Vaiko tėviškės namai”

Ekonominės ir techninės kliūtys lėtina statybą

Kultūrinės vertybės Vatikane

Vatikano archyvuose atspindi žymi dalis Lietuvos istorijos

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrusis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumera – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Didelė grėsmė

Gruodžio 30 d., dar einantis Saugumo tarybos generalinio direktoriaus pareigas, P. Plumpa pareiškė, kad naujo vadovo paskyrimas šioms pareigoms jam buvo visiškai netikėtas. Laikinais einantis Lietuvos prezidento pareigas A. Brazauskas naujuoju šios tarybos direktoriumi paskyrė Jurgį Jurgelį, kurį seimas patvirtino.

P. Plumpa prieš mėnesį, aptardamas artimiausios saugumo reikalus su A. Brazausku, buvo pastarajam pasakęs apie galimą naujo vadovo kandidatūrą. P. Plumpa buvo pareiškęs pasitikėjimas ir jis toliau ėjo pareigas. Lietuvos vadovo einančio prezidento pareigas elgesį nesuprantamu pavadino ir opozicijos atstovas seime V. Žiemelis. Jurgis Jurgelis esąs be patirties, neprofesionalas šioje srityje. Jam, kaip ir anksčiau buvusiems, reikės mokytis, o tai daryti nėra laiko.

Pasak Plumpos, mafijos veikla prasiskverbė į seimą, vyriausybę, bankus, spaudą. Mafijos pastangomis buvo užblokuota naftos terminalo statyba, nebuvo susitarta dėl naftos gavimo iš Persijos įlankos. Saugumo tarnyboje nėra jokių struktūrų ir padalinių kovai su teroristais. Tai esanti didelė grėsmė Lietuvai.

Sunki klūtis

Ekonomikos ministeris J. Veselka per Lietuvos radiją pažadėjo griežčiau reguliuoti kainas. Privatačios ir valstybinės įmonės turėiančios ieškoti būdų, kaip sumažinti prekių savikainą.

Ministerio nuomone, vienas sunkiausių uždavinių – persiorientuoti į rinkos sąlygas ne tik gamybinėms, bet ir kitoms organizacijoms, pratusioms gyventi iš paskyrimų (dotacijų). Todėl šią psichologinę klūtį įveikti busią nelengva.

Jis bandysius pervertinti mokesčių sistemą, skatinančią naujų darbų atsiradimą, remiančią darbininkų perkvalifikavimą. Būtina, sakė ministeris, mažinti mokesčius investicijoms.

Tomas Venclova Vilniuje

Į Vilnių per Lenkiją kelioms dienoms buvo atvykęs, kaip skelbia Lietuvos žiniasklaida, liberalas T. Venclova, profesorijaujantis JAV-se.

Kalbėdamasis su Vilniaus intelektualais jis jiems pasakęs, kad laisvė ir demokratija turi du priešus – iš kairės ir dešinės. ("Lietuvos rytas" 252 nr.). "O savo rašinius galėčiau skelbti bet kur, net ir "Pravdoje", jei redaktoratą įsipareigojau nekeisti juose nė žodžio" – pabrėžęs sveičias iš Amerikos. Dar pridėjęs – intelektualų priedermė – kritikuoti ne kaimyninių, bet savo valstybės ekstremizmą ir radikalizmą. Gana griežtai pasisakęs užsienio lietuvių atžilgiu: "Net ir demokratinėje valstybėje gyvenantys išeiviai iš Lietuvos nesuvokia demokratijos. Tiems, kuriems gėda dėl paskutiniųjų rinkimų rezultatų, kurie nūnai drovisi prisipažinti esą lietuviai, gali pasirinkti kitą tautą".

Kaunas kitoks

Laikraštis "Atgimimas" 47 nr. išspausdino pokalbį su istoriku prof. Edvardu Gudavičiumi. Sakoma, jis turi daug jį gerbiančių mokinių, bet ir nesutaikomų priešininkų. Jis save laiko nusikaltėliu –

spjaudęs ant Katalikų Bažnyčios, rezistencijos, nes to iš jo buvo reikalaujama. Buvęs netikintis, bet sausio 13-ją, pagautas neviltingės, meldėsi į Dievą. Ryšium su seimo rinkimais būdingai pasisako apie Kauną: "... Aš esu kaunieitis ir tuo didžiulioji. Kaunas išugdė tokius žmones, kaip Romas Kalanta ir Vytautas Landsbergis. Didžiavausi jais anksčiau ir dabar didžiulioji, kad balsavau kaip Kaunas. Rusijos žurnalistas apžvalgose apie seimo rinkimus Kauną pavadino inteligentų miestu. Jie nepamatė kito dalyko – Kauno darbininkų. Jų sluoksnių yra labai margas. Čia daug suvalkiečių ūkininkų, pabėgusių nuo kolūkių. Daug tokių žmonių, kurie savo šeimoje skaičiuoja jau ketvirtąją darbininkų kartą. Jie išėjo didžiulę politinę mokyklą.

Jie prieš karą laidojo Krauską su raudonomis vėliavomis, jie su gėlėmis sutiko sovietų tankus ir 1941-ųjų birželio 23-ją paėmė ginklą, kad juos išvarytų. Jie iškentėjo Lietuvos nepriklausomybę ir susiliejė su ja. Gal jie ir sukurs darbininkų sąjungas, kurios nebesiries tarpusavyje, ir gal iš jų gims tikroji socialdemokratų partija. Gal tada Kaunui pakeis ir kiti miestai, prie jų jungsis ir ūkininkai. Gal tada susikurs darbo žmonių terpė, kaip nepajudinamas Lietuvos nepriklausomybės pagrindas..."

Apie Algirdą Brazauską sakė, kad jis "buvo tas buferis, pridengęs Sąjūdį. Tai jo nuopelnas. Jei nebūtų buvę šios priedangos, dar klausimas, kaip būtų pakrypę įvykiai. Bet ar valdant LDDP būtume sulaukę 1990-ųjų kovo 11-sios akto? Manau, kad ne. Jeigu tikrai žinočiau, kad Lietuvai negresia pavojus, man nerūpėtų nei kairieji, nei dešinieji, nes mano reikalas – istorija. Bet dabar man kažkodėl neramu, neapleidžia susimokymo su Rusija nuojauta."

"Žemė to, kas ją dirba"

Tai šimto metų senumo šūkis, atmetas istorijos – rašo ekonomistas V. Lukoševičius laikraštyje "Viltis" 37 nr., svarstydamas seime keliamą žemės klausimą "Žemė to, kas ją dirba". Tokį šūkį skelbė Rusijos narodninkai, socialistiniai revoliucionieriai. Šio principo netinkamumą, pasak V. Lukoševičiaus, įrodžiusi sovietinė ūkio sistema. Ekonomistą stebina, kad ši visuotiniai atmetą principą norima vėl atgaivinti Lietuvoje. Jis esą pabrėžiamas LDDP vadovų pasisakymuose, taip pat pažymėtas šios partijos ir programinėse nuostatuose rinkimams į seimą. Tokia LDDP ūkinė programa yra nenuosekli ir prieštaringa, neigianti asmeninę žemės nuosavybę. Šiaip LDDP savo nuostatuose asmeninės nuosavybės neneigia.

Šampano šūviai

Gruodžio 29 d. Rusijos armijos ir Lietuvos atstovai pasirašė Šiaurės miestelio, kuriame buvo 107 rusų karių divizija, perėmimo aktą. Pasirašymo apeigos, sakoma, buvo užbaigtos šampano šūviais, karškiams įteikta raudonų gvazdikų puokštė. Iš Šiaurės miestelio išvyko paskutiniai kariai sunkvežimiai, pakrauti karininkų ir kareivių asmeniniais daiktais. Divizija iškelta į naują vietą Pamaskvyje. Lietuvos sostinė liko laisva nuo svetimos kariuomenės. J.A.

PRANEŠIMAS IŠ VENEZUELOS

Lietuvos ambasados veikla ir užmojai

JULIUS VAISIŪNAS

Ambasada yra nutarusi naudoti kontaktus ir visas komunikacijos priemones supažindinti Venezuelos institucijas ir visuomenę su dabartine nepriklausomos Lietuvos problematika, pereinant iš sovietinės į demokratinę – politinę, ekonominę ir socialinę sistemą, iškeliant istorinę Lietuvos valstybės reikšmę, XX š. lietuvių tautos valstybinį gyvenimą, okupacijos metus ir rezistencijos laikotarpį bei dabartinius valstybės siekius įsigyjantį pasaulio bendrumenę.

Spauda ir radijas

Venezueloje jau kone dešimtmetis dr. Dambravos pastangų dėka nutiestas kelias į svarbiausią krašto spaudą. 1990 m. vasarą jam pavyko įeiti į pagrindinę Venezuelos radijo stotį – "Radio Rumbos", transliuojančią ir trumpomis bangomis, su tarptautinės politikos komentarais, pertransliuojamais Bolivijoje, Čilėje ir Ekvadore. Kitos penkios stotys – "Circuito Nacional Rumbos" – perdavė programą krašto viduje. Pastaruoju metu dirbama ir su "Radio Capital". Jau prieš pusantų metų valstybinė TV stotis davė Lietuvai labai palankią programą apie tuolaikinę politinę padėtį Lietuvoje ir Baltijos valstybėse. Iškilmingomis progomis televizijos kanalai perduoda mūsų pamaldas ir kitas specialias programas.

Talkininkai

Ambasadorius Dambrava sakė, kad jo oficiali padėtis nebeleidžia pačiam toms programoms vadovauti, todėl sudaryta nauja struktūra, apimančianti šią problemą ir paliekant Lietuvos ambasadai atvirą kelią skelbti visa, kas Lietuvai yra svarbu ir būtina. Iškilę informacijos stiprinimo klausimas visoje P. Amerikoje. Jo nuomone, Venezuela turi galimybės atlikti šį uždavinį. Jis yra pakvietęs "Zeta" žurnalo direktorę Jūratę Statkutę de Rosales į šabą aktyviai talkininkauti šių projektų vykdyme. Lietuvai atstovauti ir jos interesams ginti ambasadorius Dambrava ir toliau padės Lietuvos užsienio reikalų ministerijai plėsti diplomatinę bei konsulinę atstovavimo tinklą P. Amerikoje ir naudoti

Lietuva...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

numarintas ir desovietizacijos įstatymo projektas. Vietoj to persama depolitizavimo mintis. Buvo skelbta, kad naujasis ministerių kabinetas nebūsiąs politizuotas. Praktika betgi rodo visai ką kita. Depolitizavimas siūlomas ir išeivijai, kurios dalyvavimas seimo rinkimuose nulėmė kai kurių buvusių komunistų pralaimėjimą. V. Landsbergio nuomone, išeivija turinti dalyvauti politiniame Lietuvos gyvenime, nes tai darysi daugiau kaip 40 metų. Neutrali išeivija būtų pasimetimas, o reikia ir toliau laikytis savo principinių pažiūrų. Nenaudingas esančios ir apkalbos arba keliamos abejonės. Pvz. klausimo kelimas, kur nuėję mūsų paauguloti pinigai, jau sukelia nepasitikėjimą ir ardo vienybę, kuriai kenti yra pasiruošę gerą praktiką turintys specialistai. Taipgi remtis vien tik Lietuvos laikraščiuose skelbiama informacija būtų klaidinga, nes spaudos laisvė ne visi geram panaudoja.

Negerovės ir prezidentai

Po pašnekesio pranešėja atsakinėjo į klausimus, kurie nedaug ką naujo išskėlė. Konstatuota Lietuvoje veikiančių korupcija, vakariečių pagrįsta kritika bankams, policijos nepajėgumas kovoti su nusikaltimais. Oficialiai kandidatų į prezidentus dar nėra paskelbtų, bet kalbama apie A. Brazauską, V. Landsbergį, St. Lozoraitį ir K. Bobelį.

KLB Toronto apylinkės pirm. A. Barysaitė padėkojo G. Petrauskinei už išsamų pranešimą ir pakvietė dalyvius pasivažinti kava, sausainiais bei pasidalinti pranešimo išpūdziais. Snk.

diplomatinius ryšius su kitų kraštų atstovybėmis.

Ambasada rūpinasi ir gina Lietuvos piliečių bei lietuvių kilmės asmenų teises ir interesus, teikia konsulinį patarnavimą. Specialių projektų vykdymui yra pakviesta trys tuzinai bendradarbių. Profesoriumi neurologui Algimantui Jelo-veckui jau yra patikėta vaistų rinkimo programa. Moterų komitetas vykdys drabužių rinkimą. Kitiems pavesta rinkti knygas. Visa eilė pasitarimųose dalyvavusių lietuvių jau buvo įsijungę į organizacinę referendumų ir rinkimų pravedimo darbą. Ambasadorius minėjo, kad sekančių metų vasarą atvyks Lietuvos jachtininkai į P. Ameriką. Už kelių mėnesių P. Amerikoje lankysis "Canis Lupus" bendrovės filmuotojai, norį paruošti dokumentinį filmą apie P. Amerikos lietuvių gyvenimą. Projekto iniciatoriai yra Kolumbijos (Medelino) lietuvis Jonas Kaseliūnas, kuris renka pinigų projektui įgyvendinti. Kalbėta ir apie iškilmingą Vasario 16 minėjimą bei ambasadoriaus rengiamą priėmimą.

Ryšininkai

Suvažiavimo proga ambasadorius Dambrava bendru sutarimu paskyrė kelis asmenis ryšininkais. Jie veiks konsulinų agentų teisėmis, taigi konkrečiai talkins ambasadai referendumų, rinkimų metu, dokumentų surinkime pasams ir vizoms gauti bei įvairiems dokumentams sudaryti. Šie ryšininkai yra: Maracaibo – Vytautas Korsakas, Valencijoje – Zbignievas Pesliakas, Barquisimeto – Marija Eidrigevičiūtė, Maracay – Irena Ravenna. Šie sritiniai asmenys koordinuos provincijoje ambasados projektų vykdymą.

Prezidentūros vertėja Danutė Statkutė de Rosales ma-loniai sutiko ambasadai talkinti viešų vizitų metu kaip vertėja, dirbusi ir dirbsianti be atlyginimo. Beatrice Dominguez įsijungė į kultūrinį darbą. Jūratė Rosales – informaciją, Anita Lammersdorf – į ūkio reikalus. Algis Dugnas bus ambasados ryšininkas su Katalikų misija, Henrikas Gavorskas – Lietuvos bendruomenės atstovas.

Parama Lietuvai

Į Vilniaus technikos universiteto rektoriaus kreipimąsi stipendijų reikalui, ambasados bendradarbis Gediminas Orentas ėmėsi iniciatyvos. Komandiruotės metu dr. A. Dambrava įteikė aštuonias Venezuelos lietuvių stipendijas po 150 dol. G. Orentas surado daugiau stipendijų. Venezuelos jaunimas palaikys ryšį su ambasada per Robertą Rosales ir Arą Mažeiką. Jachtinukų priėmimą organizuos atšargos majoras Petrusėvičius, Vytautas Korsakas ir inž. Alfonsas Paulauskas. "Canis Lupus" projekto vykdymu rūpinis Aras Mažeika. Svečių iš užsienio pirmimu rūpinis inž. Bronius Deveikis, Beatrice Dominguez ir Anita Lammersdorf.

Išlaidos ir rėmėjai

Apie finansinius reikalus kalbėjo ambasados administracijos skyriaus vedėjas inž. Antanas Šulcas. Esą ligi šiol

padarytos išlaidos yra susijusios su ambasados steigimu, išlaikymu ir veikla. Lietuvos URM atsiųstoji 10.000 dolerių parama, kuri net nebuvo ambasados prašyta, bet labai reikalinga, buvo iš dalies panaudota būtinų techninių priemonių įsigijimui (teleksas, xerox, kompiuteris, rašomos priemonės). Lietuvos ambasada Vašingtone per ambasadorių Stasį Lozoraitį padovanojo Lietuvos ambasadai Caracas'e telefaksą. Latviai leidžia ambasadai naudotis jų patalpomis. Lietuvos URM finansų skyriui pristatyti net keturi sąmatos variantai, kuriuos apsvarsčiusi URM ministerija padaręs sprendimą. Visos išlaidos (apie 30.000 dolerių) yra apmokėtos. Deficitinis balansas yra padengtas asmeniškomis lėšomis.

Ambasadorius pasidžiaugė, kad Lietuvos URM nori matyti ambasados veiklą tolydžiu plečiamą ir finansiskai stiprinamą. Jis dėkingai pažymėjo, jog per visą laiką juto nuosirdį ir efektyvią Lietuvos Aukščiausiosios tarybos, Užsienio reikalų ministerijos ir Amerikos šalių direktorato paramą. Pasitarimų metu jį nudžiuginęs ministerijos nusistatymas stiprinti ambasadą Venezueloje, patikint diplomatinės funkcijas kituose P. Amerikos kraštuose.

Keli asmenys dėl svarbių priežasčių pasitarimuose negalėjo dalyvauti. Buvęs Venezuelos LB valdybos pirm. Juozas Kukanauza raštu sveikino Lietuvos ambasadorių, "energingai ir sumaniai su pasišventimu dirbantį tėvynės labui", įsipareigodamas jam aktyviai talkinti.

Kiti du dalyvauti negalėję bendradarbiai tapo ambasados "krikšto tėvais": Aldona Kundrotaitė-Echaniz ir Venezuelos LB valdybos pirm. Henrikas Gavorskas, sudėję po tūkstantį dolerių ambasados projektams vykdyti.

Ambasadorius ir jo štabas

Ambasadorius pažymėjo, kad Lietuvos vyriausybė jį buvo įgaliojusi atstovauti Lietuvai Ekvadore prezidento inauguracijoje, taip pat davė įgaliojimus vesti derybas ir pasirašyti kultūrinio bendradarbiavimo sutartį tarp Lietuvos ir Venezuelos. Per aštuonis mėnesius Lietuvos ambasadorius buvo kviestas valstybės prezidento ir net 40 ambasadorių.

Pristatydamas savo štabą – inž. Antaną Šulcą, inž. Antaną Baroną, Beatricę Mikalauskaitę-Dominguez, Jūratę Rosales, Anitą Lammersdorf ir sekretorę Oną Menkeliūniene, – ambasadorius nurodė, kad jo paties noras buvęs ieškoti ne naujos karjeros ar naujų pajamų, o duoti svarų įnašą atsituriantį nepriklausomai Lietuvai. Sakė norėjęs pastatyti ambasadą "ant kojų" be rinkliavų ir aukų, net be biudžeto, tikta su idealistinio nusiteikimo savanoriais. Esą visą gyvenimą jį traukė sunkūs ir sudėtingi projektai. Jis norėjęs parodyti, kad ir su labai ribotais ištekiais bei sunkiose darbo sąlygose galima sukurti veiklią ambasadą. Nors ambasada veikia vos aštuoni mėnesiai, tačiau rezultatai jau yra regimi.

Demonstracija Vilniuje 1992.XI.23 prie Adomo Mickevičiaus paminklo, pagerbianti Lietuvos karių ir reikalaujanti išvesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos. Kalba kun. R. Grigas

Nuotr. V. Kapočius

A+A ANTANUI RIAUBAI

staiga mirus,

nuoširdžiai užjaučiame liūdesyje likusius žmoną MARYTĘ, dukras su šeimomis ir brolių JONĄ, kurio rūpesčiu Kanadoje buvo įkurdinta velionies Antano gausi šeima.

Kartu liūdime –

Angelė ir Juozas Lukošūnai

PADĖKA A+A SOFIJAI VINSKIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, ir pranciškonams kunigams už atlaikytas Mišias ir maldas laidotuvių koplyčioje. Dėkoju visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems už gražias gėles bei užuojautas žodžiu ir raštu.

Nuosirdus aciū visiems, kurie atėjo pat būti su manim kartu liūdesio valandoje. Dėkoju B. Stanulienai už skaniai paruoštus pietus ir ponioms už pyragus. Visiems nuosirdus aciū.

Mylintis vyras – Antanas Vinskas

PADĖKA

Po sunkios ligos 1992 m. lapkričio 19 d. Hamiltone mirė mūsų brangi mamytė, uošvienė, močiutė, sesuo ir teta

A+A

BARBORA LATAUSKIENĖ.

Gimė Uppynos parapijoje 1913 m. lapkričio 14 d. Po ilgų tremties metų buvo palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, 1992 m. lapkričio 23 d. Ilydima gausių giminių, draugų ir pažįstamų.

Nuosirdi padėka kun. J. Liaubai, OFM, už paskutinius patarnavimus. Dėkojame A. V. Paulioniams už gražų giedojimą Mišių metu.

Dėkojame visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems, gausiai dalyvavusiems šermentyse, Mišiose Aušros Vartų šventovėje ir palėdžijusiems mamą į amžino poilsio vietą. Aciū D. ir B. Mačiams už paruoštus pusryčius ir visoms ponioms už pyragus.

Ypatinga padėka giminiams, draugams ir pažįstamiems už užrašytas Mišias, atsiųstas gėles, užuojautas "Tėviškės žiburiuose", laiškais ir asmenine paguoda. Didelis aciū lietuvių radio programų vedėjoms – Liudai Stungevičienai ir Violetai Laurinavičienai, gražiai paminėjusioms mamytės mirtį.

Labai aciū už aukas, kurių mūsų mamytės vardu buvo labai daug lietuviškai veiklai: SOS vaikams, Vaiko tėviškės namams, Kanados lietuvių fondui ir "Tėviškės žiburiams".

Aciū dar kartą visiems, kurie prisidėjo prie atsiveikimo su mūsų mamyte.

Dukters – Genė Kairienė, Nijolė Zeliznak, Gražina Strimaitienė, Danutė Enskaitienė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra nelinečiamas, tikta palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos: išskvietimai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valūtines sąskaitas Vilniuje išmokam paramą jūsų giminiams Lietuvoje amerikietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai. Kreipkitės į **ALGI** ar **STEFĄ MEDELIS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Skrendantiems į šiltus kraštus parūpinam bilietus ir draudą pigiausiomis kainomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą. Dar ne per vėlu: TORONTAS – VILNIUS ir atgal nuo \$949 Jūsų svečiams iš Lietuvos nuo \$849 Teiraukitės ir apie bilietų išpardavimą \$799

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Seimo rinkimus svarstant

Daugiau atleidimo tautiečiams

VILIUS BRAŽENAS

Manding turėtume išeivijoje pritildyti savo tautiečių Lietuvoje puolimus dėl nelemųjų seimo rinkimų. Šis opus klausimas svarstytinas nesukbant daryti išvadas. Todėl nudžiug paskaitės "TŽ" 1992. XII.1 ir 8 d. laidose straipsnius, ramiau iškeliančius seimo rinkimų klausimus, kurie vengiami svarstyti iš esmės, žiūrint į padėtį šalčiai. ("Nemalonūs klausimai" Č.S. ir "Komunizmo atgimimas?" Pr.G.).

Nelauktos rinkimų pasekmės, kaip pastebėjome pasaulinėje spaudoje, sukrėtė ne vien patriotinę lietuvių išeiviją. Reikia betgi pažūrėti į susidariusią padėtį iš perspektyvos, atstojant atokiau nuo asmeninių nusivylimų ir jausmų. Pirmiausia turėtume paklausti save, ar tikrai turime moralinę teisę aštriai smerkti savo tautiečius. Taipogi, apsisivalę aplinkui, įsitikinsime, jog nebūtinai yra rimto pagrindo "gėdytis savo tautos" prieš kanadiečius ar amerikiečius, kaip kai kas skuba pareikšti.

Pirmiausia, Lietuvoje juk nebuvo "laisvų rinkimų" tikra prasme. Stalininės okupacijos karių Damoklo kardas ir kuro blokada bei gąsdinimas žiemos speigu akivaizdoje buvo tolygu KGB "nagano" vamzdžiui prie daugelio balsuotojų galvų. Tai gerokas skirtumas nuo patogaus ir šilto, be jokios grėsmės Amerikos pensininkų gyvenimo. Ar amerikiečiai, kurie, net tikro vargo nematę balsavo "už ekonomiją" pastaruosiuose prezidentiniuose rinkimuose, turi teisę kaltinti lietuvių, balsavusių prieš senelių ir kūdikių šaldymą ir amerikiečiams net neisivaizduojamą pasikeitimą Maskvoje grėsmę? Ar ne tokiais pat "ekonomijos" motyvais balsuoja ir kanadiečiai? Ko gero tokių laisvų kraštų "ekonominių" balsuotojų tarpe atrastume nemažai ir Lietuvos lietuvių pirštais badančių Amerikos ir Kanados lietuvių. Skirtumas tik toks, kad šie savanoriškai balsuoja už švelnią, pamazą slenkančią, ekonominę vergiją.

Vakariečiai giriasi panaikinę komunizmą, tačiau jie dabar kaltina lietuvių "balsavus už komunizmą". Kažkur nutrūksta logikos siūlas. Lietuvoje, formaliai žiūrint, gal ir gerokai save apgaudinėjant, buvo daugumos balsuojama už "demokratinę darbą" partiją. Tuo patys komunistai įrodė, kad dauguma lietuvių greičiau būtų rizikavę sušalti, negu atvirai ir aiškiai pasisakyti už komunizmą: komunistai nedrįso išeiti į rinkimus po kompartijos etiketę.

O už ką gi ne kartą yra balsavę kanadiečiai, kai kandidataavo Pierre Trudeau? Jo partijos bilieto neteko matyti, vienok mačiau jo pavardę Kanados KP delegacijų sąrašuose tarptautinių KP kongresų Maskvoje ir Pekine. Ar gi nebus sutepę savo moralinių-ideologinių rankų, dalis JAV lietuvių, ko gero balsavusių už neiškių Maskvos "turistą" Bill Clinton? Yra visai aišku, kad jis dalyvavo ir net organizavo Europoje prieš Ameriką demonstracijas, skatinamas Pasaulio taikos tarybos. O ta "taikos" taryba buvo KGB kūrinys ir įnagis.

Nėra abejonės, jog esama tautiečių, kurie turi teisę pikintis, nirsti, pirštais badyti į tuose, kurie nuvertinę laisvę, balsavo už nebūtinai patikimus LDDP materialinio pagerinimo pažadus. Seimo rinkimų pasekmės turėjo būti skaudžiausias buvusios kompartijos aukoms. Pykti ir prikašioti turi teisę buvę KGB

kaliniai, išlikę Sibiro tremtiniai, partizanai bei žuvusių partizanų palikuonys, TV bokšto išlikę gynėjai ir ten žuvusių drąsulių bei Medininkų karių artimieji.

Tenka stipriai abejoti, ar tolygią moralinę teisę turinčių galėtume surasti išeivijoje. Todėl vargu ar mes, išeiviai, turime moralinę teisę mėti pamerkimo akmenis į savo tautiečius – į 50 metų per komunizmo maltuvę pervarytą tautą. Gal turėtume būti mažiau atlidūs sau patiems ir atlaidesni tautiečiams tenai.

Todėl, žiūrint iš perspektyvos, galime didžiulius savo tautiečiais, sukrėtusiais Blogio imperiją ir nustebinusiais pasaulį. Jeigu mes būtume pilnai supratę žmoniškumą naikinančią komunizmo gelmę, šandien labiau stebėtumės, kad net po 50 metų vis dėlto išliko tiek daug dvasiškai nesužalotų tautiečių, kurie ištverė ir "išdainavo" Lietuvai tiek nepriklausomybės ir asmeninės laisvės, kiek matėme iki šiol.

Jeigu matome materializmo perteklių laisvajame pasaulyje, nenuostabu, jeigu jis iššaknįjes marksizmo palikime. Tad ir Lietuvoje būta nemaža "muilinkų", kaip parodė seimo rinkimai. Pvz. net tada, kai tauta susijungė Baltijos kelyje, vienas jaunuolis, paklaustas, kodėl nedalyvauja, pareiškė, kad jam nesą ko eiti: "Muilo jų neduos..."

Nemažai "muilinkų" būta ir išeivijoje per metų eilę, nepajudinusį nė pirmo tautos vergijai sutrumpinti. Neriekų stebėtis, jeigu tokių tarpe šiandien atsirastų kaltinančių savo tautą idealizmo stoka. Išeivijoje gyvenantiems beveik neįmanoma teisingai išspresti ten esančių komunistų ir buvusių komunistų galvosūkio. Tik tautiečiai tenai gal žino kas vilkas, kas avinas ir kas vilkas avies kailyje.

Prisipažįstu, jog antikomunistinėje veikloje Amerikoje esu draugiškai susidūręs, tiesiogiai ir netiesiogiai, su buvusiais žymiais komunistais. Tokių tarpe buvo užsidegusių ir sąžiningų teisingumo ieškojų, kurie, pamatę esą suvedžiojami ir išnaudojami, aršiausiai atsisuko prieš komunizmą ir užsidegę veikė klaidos atitaisymui. Teko matyti ir tokių "buvusių", kuriuos būtų galima įtartį tik perspškant iš vieno vežimo į kitą – į geriau pateptais ratais vežimą...

Tad ir Lietuvoje turi ir gali būti visokių. Iš tų svarstymų, žinoma, atmetini tikri nusikalčiai prieš tautą ir asmenis, jeigu jie ir nebūtų buvę partiečiais.

Vienok lietuviškosios KP atsiskyrimas anuomet nuo Maskvos KP, kai tuo metu jiems tai buvo neišvengiama politinis žingsnis, dar nėra pakankamas pagrindas su džiaugsmu atiduoti jiems raktus į Lietuvos likimą. Komunizmas esmėje yra totalitarizmo – tironijos sistemos idėja, kuriai yra artimas ir tautinis komunizmas. Antai, Albanija buvo atsiskyrusi nuo Maskvos. Ten vyravo tautinis komunizmas... Tai turėtų mums kelti kaip pasakytį.

Taip, nepamirština, jog visada esama skirtumo tarp vyriausybės ir valstybės. Valstybė yra pastovus, pagrindinis reiškinys, o vyriausybė yra tik laikina visuomeninė aparaiška. Lietuvos vadavimo veikla išeivijoje siekė laisvės ne kuriai vienai tautos kartai, vyriausybei ar partijai, bet Lietuvos valstybei ir visai lietuvių tautai. Tad dar ne metas trauktis iš veiklos, kol nepasiektas galutinis tikslas.

Lietuvos laisvės lygos atstovas demonstracijoje, reikalaujančioje išvesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos
Nuotr. V. Kapočiaus

Ekonominės pertvarkos problemos Lietuvoje

Nedaug specialistų

Pastaraisiais metais vakariečių akys krypo į Rytų Europos šalis, kurios tapo nepriklausomos arba nutraukė sateitinius ryšius su buvusia Sovietų Sąjunga. Politinis nepriklausomumas joms atėjo žymiai lengviau, negu ekonominis persitvarkymas, keičiant iš centro valdomą ekonomiką į laisvos rinkos. Tai sudėtinga transformacija, ligi šiolėi nežinoma ir visai nauja sritis, kuriai specialistų dar turima nedaug. Tos mažumos tarpe veikia dr. Valdas Samonis, nuo 1986 metų dirbantis Toronto universitete, vadovaujantis Pokomunistinių ekonomikų tyrimo centro steigimui, kelių tarptautinių ekonomikų žinovų komisijų narys, Europos ir Šiaurės Amerikoje pakelbės nemažai mokslinių darbų.

Profesorius gana dažnai lanko Lietuvą. Paskutinį kartą jis ekonomikos savaitraščio "Litas" redakcijoje atsakė į korespondentės V. Paskotienės klausimus. Jo paaiškinimai paskelbti to savaitraščio 1992 m. gruodžio 1-7 d. laidoje ir pavadinti "Du dalykai – neišvengiami".

Sunkūs uždaviniai

Dr. V. Samonis teigia, kad pokomunistinėse šalyse pastebėta daug dėsningumo. Ekonominiam persitvarkyme pirmaujančios Lenkija, Vengrija ir Čekoslovakija. Bet procesas tik prasidėjęs, jis daugialypis ir ilgametis. Lietuvai – didesni uždaviniai. Neužtenka pertvarkyti vidinę sistemą, bet reikia "atsiplėšti nuo viešingos sovietinės sistemos". Ryšiai su Rytai turės pasilikti, bet santykius reikės išpri-taikyti "pagal vakarietišką lygį ir priartinti juos prie rinkos principų".

Būsią labai svarbu užmegzti ryšius su vakariečių ekonomikomis. Šitame persitvarkyme "ryšiai su Vakariais Lietuvai praktiškai prasideda nuo nulio". Kad pasimatytų kokie nors rezultatai, reikės į la-bai daug dirbti. Vakaruose rinkos ekonomika jau seniai įsitvirtinusi visuomenėje. Vis-kas paremta "privatojos nuosavybės principu". Lietuva persitvarkydama pasirinkusi pa-žangų būdą – "valstybės nuosavybės išdalinama nemokamai". Tuo Lietuva pralenkusi net ir kitas Rytų Europos valstybes. Žinovai priimtą privatizavimo įstatymą įvertinę la-bai gerai. "Buvo pasirinkta teisinga kryptis – neklaidžio-ti klystkeliais".

Baimė ir pavydas

Pašnekovės iškeltą baimės ir pavydo motyvą stabdant privatizavimą dr. V. Samonis pavadino tikslu "homo sovieticus" apibūdiniu. "Mes to staiga nepakeisime", – pasakė jis. Tai esąs okupacijos ir komunistinės sistemos vaisius. Komunizmo ideologai turbūt

norėję sukurti tokį tarybinį žmogų. Pastarojo požiūriu, valdžia ir esanti tam, kad duotų. Iniciatyva, be kurios neįmanoma rinkos ekonomika, sovietinio auklėjimo žmogui dar nesuprantama. Pats didžiausias blogis užtat esąs – "galvosenos sovietizacija".

Vokietija per karą buvo fiziškai sunaikinta, subombarduota. Tačiau vokiečių "mąstymas ir elgsena išliko. Išliko ir rinkos ekonomika", nes žmonių sąmonės nebuvo subombarduotos. Fizinis subinimas esąs tik antras būdas. "Pirmesnis yra sunaikinti galvosena". Suluošintas žmogus žiūri tik į vyriausybę. Turto grąžinimo procesas nesąs lengvas, bet įmanomas, Čekoslovakijoje jau pavykęs. Po 1968 metų čekai buvo Maskvos prispaušti, bet dvysia jie išlaikė nepalūžę. "Čekoslovakijoje nesibylinėja kaimynai, nekeršija vieni kitiems".

Gamyba ir mokesčiai

Lietuvoje teisiniai rėmai nedaug ką reiškia, kai "apačio-nie veikia savo įstatymai ir sa-va valdžia". Sankirčius reike-tų spręsti kompromiso būdu.

Mokesčių klausimu profesori-us paaiškino, kad pokomu-

Lietuvos ir išeivijos santykių šešėliai

Atsiliepiant į prof. STASIO VAITEKŪNO straipsnį apie išeiviją ir Lietuvą

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Su dideliu įdomumu perskaičiau prof. Stasio Vaitekūno straipsnį "TŽ" 1992 m. gruodžio 15 d. laidoje "Lietuva ir išeiviai – bendras rūpestis". Ta tema buvo svarstoma ir Biršto konferencijoje, ir spaudoje, bet atrodo, kad jos išsemti negalima. Nelinkusi "atstovauti" be įgaliojimų ar mandato, vien savo mintimis atsiliepiu į profesorius straipsnį, kuriame jis stengiasi analizuoti išeivijos ir Lietuvos santykius. Tačiau jo žvilgsnis į išeivijos reakciją, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, yra apribotas tuo, kad jam yra nepilnai pažįstama išeivija tarp "geležinės uždangos" laikotarpio ir didžiojo istorinio įvykio.

Netikslu VLIKą vadinti Lietuvos "egziline vyriausybe". Jį sudarė nepriklausomoje Lietuvoje buvusių politinių partijų rimto amžiaus sulaukę nariai. Jo veikloje nedalyvavo nei vidurinioji, nei jaunoji karta, nes joms sunku suvokti politinės partijos be valstybės vaidmenį. Aišku, negalima nepažinti VLIKo nuopelnų, įtakinguose politiniuose sluoksniuose reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės.

Plačioji išeivija betgi nebuvo paliesta VLIKo veiklos, nes visam kultūriniam ir visuomeniniam gyvenimui vadovauja Pasaulio lietuvių bendruomenė, kurios dėka įsteigtos lituanistinės mokyklos, leidžiami vadovėliai, organizuojamos grandiozinės dainų ir šokių šventės ir t.t. VLIKas jokių vyriausybės funkcijų neatlikinėjo, o ir man jis negalėjo

nistinių kraštų bendras "bruozas yra gamybos kritimas". Gamybai mažėjant, mažėja ir bendroji valstybės išdų suma. O valdžios išlaidos didėja, nes reikia spręsti socialinio aprūpinimo problemas, didėjant bedarbei. Verslininkai ir pramonininkai turėtų suprasti, jog mokesčius reikia mokėti.

Biudžeto deficitas sukelia infliaciją, kurią reikia mažinti. Bet dėl deficito neįmanoma tai padaryti. Slegiant didelei infliacijai, užkertamas kelias investicijoms. Verslininkai, galvodami apie naują, turi suprasti, kad ji būsianti didesnė, jei aplinka taps turtingesnė. Keistai atrodo kai kurių seimo deputatų pažadai "mažinti mokesčius ir gerinti socialinę rūpybą".

Mąstančiam žmogui turėtų būti aišku, kad tai neįmanoma. Snk.

atstovauti, nes aš niekad nepriklausiau jokiai politinei partijai.

Uždangai pakilus

Po penkių dešimtmečių staiga atsivėrė "užkelti vartai". Be baimės pradėta ieškoti ryšių su Tėvyne, kuri buvo atkirsta "geležinės uždangos", ir santykiai su ja buvo griežtai suvaržyti ar net neįmanomi: pašto cenzūra, baimė laiškais pakenkti giminėms. Dauguma išeivių nenorėjo lankyti ka-gebistų letenose užgožtos tėvynės, bet kai kurie troško bent prieš mirtį ją pamatyti. Sunku buvo gauti vizas, o jas gavę buvo sekami, jų judėjimas varžomas, neduodami leidimai net tėvų kapus aplankyti. Bet tai tik didino ilgesį, stiprino išeivijoje tautinio įsipareigojimo jausmus ir kovingumą už Lietuvos laisvę. Klestėjo spauda, teatrai, ansambliai, lituanistinių mokyklų ir parapijų tinklai, įsistėgė opera, pražudo grožinė ir mokslinė literatūra, o šeimos buvo tęsiamos lietuviškos tradicijos, pasiekusios jau net trečią pokarinės išeivijos kartą.

Prieš 1992 m. Velykas, pagal seną šeimos tradiciją, pas mane susirinko mano vaikai murgučių marginti. Dukros visada žavėjo mane savo murgučiais, bet mano jauniausia 25 metų sūnų jos ėmė barti, kad, "užgules" dažus, ilgai su vienu kiaušiniu "terlojiasi". Norėjau jį apginti, prisitarti nau ir pamačiau, kaip jis nuostabiai "atkūrė" Gedimino pilį, net neturėdamas piešinio prieš akis. Aš sudraudžiau dukras ir jį pagyriau, o jis paklausė: "Ką dar lietuviško galiu padaryti?" Nusijuokusi pasiūliau lietuvišką trispalvę. Rezultatas buvo neįtikėtinas: vienoje margučių pusėje, tamsiai žaliame dugne, saulės apšviestas Gedimino bokštas, kitoje – trispalvė, įrašas "Lietuva" 1992 m. ir sūnaus vardas.

Su pasididžiavimu prisiminiau, kaip mano vaikai bėgo į demonstracijas, nepaisydami blogo oro, aukodami savo tar-nybinį laisvalaikį. Ir tai neliko be pėdsakų. Prasidėjus Lietuvos menininkų viešnagėms, ir aš, ir mano dukra globojome Lietuvos menininkus. Atvykus muzikams ir mokslininkams, ji ir jos vyrras stengėsi, kad jų viešnagė būtų patogi, prasminga ir, kas svarbiausia, kad būtų užmegzti taip svarbūs atėčiai profesiniai ryšiai.

Netrukus iš Lietuvos pradėjo atvykti pavieniai asmenys. Ir jie buvo sutinkami vaišingai. Deja, jų skaičiui augant, prasidėjo nemalonumai: nesąžiningi išnaudotojai, apvogę savo gimines, dingsta be pėdsakų; išgėrę "svečiai" sužaloja šeiminius; nuo šokių grupės pabėga šokėja be imigracijos vizos... Čikagoje keliolika "svečių" iš Lietuvos suėmė policija ir kelios dešimtys buvo deportuota už nusikaltimus. Viename Pensilvanijos universitete puikiai pasirodžiusios Lietuvos krepšininės už vagystę krautuvėje atsidūrė teisme. Jos neatitaisomai sutėrė lietuvių vardą. Mūsų mieste keli vyrai įsidarbino, bet nematė reikalo be priežiūros dirbti. Jie simuliuavo, buvo nepunktualūs, pagaliau prarado darbus ir turėjo grįžti į Lietuvą.

Tuo tarpu po karo atvykę į šį žemyną naujieji ateiviai per trumpą laiką įsigijo puikią reputaciją: sąžiningi, punktualūs, darbštūs. Jie su-prato darbo etiką ir tai, kad demokratijoje pilietis yra pats atsakingas už savo gyvenimą. Siekėme mokslo, sąžiningai dirbome, taupėme, kad užtikrintume savo ir savo vaikų ateitį. Sunku kai kuriuos svečius įtikinti, kad nei mūsų namų, nei kito turto mums niekas nemokamai nepadovanojo, kad tai tik sąžiningo darbo rezultatas.

Laiko tėkmėje

Santykiai su Lietuva per penkis dešimtmečius perėjo per kelias stadijas. Pirmoji Stalino "geležinės uždangos" epocha grūdino išeiviją ir ją išmoko pralaužti užvaras, slapta remti Lietuvos Katalikų Bažnyčią, platinti "Kroniką", šelpti ir guosti gulaguose įkalintus disidentus. "Glas-

nost" atodėrkyje iš Lietuvos atvykstantys teatrai ir ansambliai žadino viltį, kad vieną dieną laisvai susitiksime abipus Atlanto. Ir toji diena išaušo: 1991 m. vasarą su Čiurlionio ansambliu pirmą kartą sugrįžau į Tėvyne. Tai buvo nepaprastos euforijos dienos, nors Lietuva dar nebuvo laisva.

Kai 1992 m. vasarą vėl nuvykau į Lietuvą dalyvauti Biršto konferencijoje, pajutau savotišką pasikeitimą, skaitydama apie asmeniškus spaudoje, stebėdama partines rietenas, "raganų medžiokles", sąskaitų suvedinėjimus. Mafija, spekuliantai, intrigos plito, bet grįžau į namus su viltimi, kad Lietuva vis dėlto prisikels. 1992 m. spalio 25 d. seimo rinkimų rezultatai man buvo "peiliis į širdį".

Nesuprantu, kodėl dauguma balsavo už tuos, kurie dar taip neseniai buvo komunistinio teroro simboliai? Kodėl Lietuvoje nėra komunistų partijos? Demokratinės šalyse ji turi teisę egzistuoti. Ar dabartinė LDDP nėra "vilkas avies kailyje"? Net ir aš komunistų partijos egzistavimui pritarčiau, nes ji būtų vieša, taigi nepavojinga. Lietuvoje yra 17 partijų, tai kur dingo komunistai? Tame žiūriu sovietinės demagogijos ir apgavystės pavojų.

Atrodo, kad Lietuva nemyli išeivijos, tik nori jos besąlyginės pagalbos. Gerbiamas profesorius žino, kaip sunku atgauti komunistų nusavintą turtą, kaip investuotojas, ne Lietuvos pilietis, neturi teisės įsigyti žemės, nors statytų milijoninį viešbutį ar fabriką. Rašo gerb. profesorius, kad "Lietuvos reikalingumą visados turėtų jausti išeivijos kūrėjai... nėra abejonės, kad jų kūryba visada bus laukiama ir labiau suprantama Tėvyneje". Svajojau ir aš pamatyti bet vieną savo knygą Lietuvoje, bet susidūriau su sovietiško tipo kliūtimis, o dabar gavau pasiūlymą savo romaną išleisti... už 5,000 dolerių! Pagal dabartinį valiutos kursą tai arti pusantro milijono talonų. Vartau iš Lietuvos atsi-vežtas knygas, kurioms leidėjų nestigo, nors kai kurios nėra nei aukštos literatūrinės ar mokslinės vertės, nėra įdomios pasikaitymui. O gal autoriai turėjo milijonus rublių?

Veidu į save

Išeivija privalo atsigręžti veidu į save pačią, negyventi iliuizijomis. Archyvai, žymių išeivijos lietuvių palaikai telieka ten, kur jie yra. Reikia laukti, kol Lietuvoje į išeiviją bus žiūrima kaip į gyvą tautos šaką, ne kaip į dolerių gausybės ragą. Dabar esame tik dolerius nešančios svečiai, niežaloja šeiminius; nuo šokių grupės pabėga šokėja be imigracijos vizos... Čikagoje keliolika "svečių" iš Lietuvos suėmė policija ir kelios dešimtys buvo deportuota už nusikaltimus. Viename Pensilvanijos universitete puikiai pasirodžiusios Lietuvos krepšininės už vagystę krautuvėje atsidūrė teisme. Jos neatitaisomai sutėrė lietuvių vardą. Mūsų mieste keli vyrai įsidarbino, bet nematė reikalo be priežiūros dirbti. Jie simuliuavo, buvo nepunktualūs, pagaliau prarado darbus ir turėjo grįžti į Lietuvą.

Tuo tarpu po karo atvykę į šį žemyną naujieji ateiviai per trumpą laiką įsigijo puikią reputaciją: sąžiningi, punktualūs, darbštūs. Jie su-prato darbo etiką ir tai, kad demokratijoje pilietis yra pats atsakingas už savo gyvenimą. Siekėme mokslo, sąžiningai dirbome, taupėme, kad užtikrintume savo ir savo vaikų ateitį. Sunku kai kuriuos svečius įtikinti, kad nei mūsų namų, nei kito turto mums niekas nemokamai nepadovanojo, kad tai tik sąžiningo darbo rezultatas.

Išeivija myli Lietuvą, bet Lietuva jos nemyli. Išeivijos meilė neužges, tik jos apraiškos gal bus mažiau materialinės. Atverkite mums savo širdis, kaip mes jums atidarėme savo kišenes, ir pripažinkite, kad išeivijos vyresnioji karta iš nepriklausomos Lietuvos išsinešė ir išlaikė lietuviškas tradicijas, gryną kultūrą kalbą ir lietuviškos gimtųjų nepažeistas vertybes.

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Giminių pervežimas iš Montrealio Mirabel orauosčio į Torontą ir atgal.

- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS – Toronto-Kopenhaga-Vilnius nuo \$799 įskaitant mokesčius. Kaina priklauso nuo sezono.
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojams – \$1.15 dienai.
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Automobilinių pristatymas laivais į Baltijos kraštus.
- Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.

Mūsų adresas:

257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

Maloniai kviečiame naudotis
naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS

paslaugomis

Mūsų paslaugų kainos:

DĖŽĖS:

1,5 kubinės pėdos \$0.90
2 kubinės pėdos \$1.50

Siuntiniai į Lietuvą laivu:

1 kubinė pėda \$6.00
arba 1 kg \$1.00

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:

1 kg \$4.50

Siuntinių pristatymas į namus, atsiunčiant

kvitą su gavėjo parašu \$10.00

JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su

pristatymu į namus 4%+\$14.00

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio

Kelionės į Lietuvą nuo \$799.00

Kiti patarnavimai.

Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.

Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.

Lietuviai pas lietuvius.

1968 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400,
FAX (416) 604-9748.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VEIVIRŽENŲ SUKAKTIS

Veiviržėnų miestelis Klaipėdos rajone šią vasarą susilaukė daug svečių, atvykusių dviejų šimtų metų šventės. Mat jam 1792 m. buvo suteiktos Magdeburgo teisės. Šventės dalyviai, susirinkę prie Laisvės paminklo, dalyvavo iškilmingame minėjime, smagioje vakaronėje, Marijos Magdalenos atleiduose.

REFORMACIJOS DRAUGIJA

Atgimusios Lietuvos teisingumo ministerijoje 1992 m. liepos 24 d. buvo užregistruota Vilniuje įsteigta Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija. Ji, būdama nepolitine ir nekonfesine organizacija, žada jungti mokslo, meno, kultūros ir švietimo specialistus bei kitus asmenis, susidomėjusius reformacijos ir protestantizmo istorija, jos reikšme lietuvių bei lietuviškai rašėjai. Draugijos pirmininku buvo išrinktas Sigitas Kregždė, pavaduotojais — Donatas Balčiauskas ir Vytautas Gocentas. Steigiamajame posėdyje dalyvavęs Vilniaus universiteto istorijos fakulteto dekanas Alfredas Bumbauskas pabrėžė, kad susipažinimas su reformacija lietuviams padės geriau suprasti protestantišką Skandinavijos šalį. Lietuvos reformacijos kultūros ir istorijos draugija remia Mažosios Lietuvos, visų Lietuvos protestantų bei kitų mažumų tradicijas, istorines tiesas siekias, šios srities tyrimus ir mokslinius darbus.

ISŲKINTINI KRYŽIAI

Prie Vilniaus radijo ir televizijos bokšto dabar jau yra kryžių kalnelis žuvusiųjų atminimui. Apie jį palietusias kėstiningas rankas "Lietuvos aidas" 1992 m. lapkričio 5 d. laidoje rašo: "Vakar rytą Vilniuje nuo kryžių, stovinčių prie RTV pastatų, žuvusiems sausio 13-ąją ir Medininkų aukoms buvo nuluptos lentelės su Algimanto Petro Kavoliuko ir Rolando Jankausko vardais. Ką tik paminėjome visus mirusiuosius, o dabar... Kryžių kalnelį tvarkančios Justinas Bautrešas pasakė, kad nieko panašaus dar nėra buvę. Prieš pučią suplėšydavo vėliavas, plakatus, tačiau prieš kryžių rankas pakelti nedrįso net užkietėję komunistai. Šioje vietoje dar ir dabar vakarais renkasi žmonės, ateina žuvusiųjų artimieji, filmuoją užsieniečiai. Šalia esančiame nedideliame muziejuje į knygą surašyta daugiau nei 4.000 atsiliepimų. Kryžiai A. P. Kavoliuko ir R. Jankauskui stovi iš krašto, matyt, todėl lentelės nuluptos tik nuo jų. Jos rastos numestos šalia. Kaip sakė J. Bautrešas, šias lenteles atiduos į muziejų, o jų vietoj pritvirtins naujas".

"SAULĖS" GIMNAZIJA

Šių mokslo metų pradžioje senuosiuose Utenos gimnazijos rūmuose buvo atgaivinta 1918 m. pradžioje įsteigta katalikiška "Saulės" gimnazija, sovietinės okupacijos metais tapusi vidurine mokykla. Gimnazijos atgaivinimui džiaugėsi senuosiuose jos rūmuose keturiasdešimtmečio šventei susirinkę 1952 m. laidos abiturientai. Katalikiškon "Saulės" gimnazijon kvie-

čiami lietuvai norintys dirbti darbštus tikinčių šeimų vaikai, telkiami geri pedagogai, kultūros ir švietimo ministerijoje ruošiamos patikslintos mokymo programos.

PAŠALINAMOS BARIKADOS

Nuo Lietuvos seimo rūmų Vilniuje pašalinamos barikados, ten iškilusios po tragiškųjų 1991 m. sausio 13 d. įvykių prie Vilniaus televizijos bokšto. Tada tas pastatas buvo vadinamas Lietuvos aukščiausiosios tarybos rūmais. Tačiau jį kaip Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tvirtovę gynė vilniečiai. Dabar Lietuva jau turi tautos išrinktą seimą ir jam skirtus rūmus. Barikadų pašalinimas buvo pradėtas 1992 m. gruodžio 8 d. Ši data nepasirinkta atsitiktinai. Pasak "Lietuvos ryto", tai yra tūkstantis pirmoji nepriklausomos gyvenimo diena. Antrąjį tūkstantį norima pradėti be Lietuvos seimo rūmų ginančių barikadų. Laikinais prezidento pareigais einančiam Algirdui Brazauskui atrodo, kad jau atejo laikas žymiamajam architektui A. Nasvyčiui paruošti rūmų aplinkos projektą. Gelžbetoniniai blokai su armatūra grąžinami namų statybos kombinatui bei kitoms statybinėms organizacijoms, juos atvežusioms rūmų ir Lietuvos nepriklausomybės apsaugai. Prie Lietuvos seimo rūmų liks tik blokai, reikalingi Kruvinajo sekmdienio įvykių įamžinančiam paminklui.

GELEŽINKELIO NELAIMĖ

Lietuvoje plačiai nuskambėjo 1992 m. gruodžio ketvirtosios naktį Lentvario-Vievio ruože įvykusi didelė geležinkelio nelaimė. Trakų rajone prie Rykančių kaimo nuo bėgių nusivietė prekinis traukinys, iš Vaidotų važiuojęs Radviliškį. Daug žalos padarė devyniolika nuo bėgių nuėjusių ir apsvirtusių cisternų, nes iš jų išsiliejo mazutas ir dyzelinis kuras, o cisternų benzino sudėgė. Iš nelaimės vietos jau išvežta 50 tonų išsiliejusio mazuto. Tikimasi, kad dar bus galima surinkti apie 150 tonų. Tik nedaugelį sudaužytų cisternų bus galima suremontuoti. Žmonės nenukentėjo, bet mazuto ir cisternų nuostoliai dabartinėmis kainomis siekia apie 100 milijonų rublių. Lietuvoj pakeitusių talonų. Nelaimės priežastis tebėra nenusta-tyta. Greičio ribos nebuvo pažeistos. Šis geležinkelio ruožas lapkričio mėnesį buvo patikrintas tris kartus. Valstybinės įmonės "Lietuvos geležinkeliai" technikos direktorius A. Rudzikas prasiarė, kad vienas vagonas turėjo įtrūkusių skersinę siją, galėjusią lūžti riedant sąstatiui. Tas vagonas, priklausantis Kuibysėvo geležinkelininkams, paskutinį remontą yra turėjęs 1990 m. Įstatymas reikalauja, kad vagonai būtų patikrinti ir suremontuoti kasmet. Ši nelaimė buvo sulėtinusi susisiekimą ir elektriniais traukiniais. Dėl nutrauktų kontaktinių laidų juos per nelaimės vietą teko pertempti šilumvežiais. Liūdniausia, kad tuo metu Lietuva savo elektrinėms turėjo mazuto atsargų tik dvidešimčiai dienų.

V. Kst.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokiniai per Kalėdų eglutę 1992. XII.13 atlikę vaidinimą "Pelenukas"

"Talka" savųjų tarnyboje

"Talkos" kredito kooperatyvas sėkmingai ir užtikrintai žengia prie metų galo, lapkričio mėnesį užbaigdamas su \$37,807,112 balansu. Dabar turima narių šerų sąskaitose \$83,840, čekių sąskaitose \$2,783,614, taupomose sąskaitose \$5,280,299, taupomose sąskaitose su kasdien prirašomomis palūkanomis \$562,866, terminuoti indėliai 1 m., 3 m. ir 90 d. sudaro \$17,334,274, registruotų pensijų taupymo planas (RRSP) — \$6,916,834, registruotų pensijų pajamų sąskaita \$1,566,424. Gautas šiais metais pelnas — \$351,743.

Nariams išskolinta asmeninių paskolų \$1,422,960 ir nekilnojamo turto paskolų \$25,227,524. Laisvų pinigų, kurie trumpam laikotarpiui yra padėti bankuose ir kooperatyvų centre Toronte yra \$10,007,123. Šiais metais, nuosimėdams už padėtus pinigus ir išskolintą paskolą kreditant, sumažėjo pajamos. Tačiau "Talkos" kooperatyvas gerai verčiasi ir turi tvirtą pagrindą — sukauptą atsargos kapitalą, kuris su nepadalintu pelnu pasiekė \$2,340,416, kas sudaro 6,2% viso turimo kapitalo. Valdžios įstaigos reikalauja, kad kiekvienas kredito kooperatyvas turėtų nemažiau 5% atsargos kapitalo. Mūsų kredito kooperatyvas, peržengęs tai nustatytą minimalią atsargos kapitalo normą, yra ekonomiškai stiprus ir pajėgus. Be to, kooperatyvas turi žemės sklypą ir namą su automobilių aikšte, kur išsikūrusi raštinė. Tai dar papildomai gerokai pakelia atsargos kapitalą.

Kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų per lapkričio mėn. \$283,912 ir per spalio mėn. \$1,074,612. Kai kuriais mėnesiais paskolų išdavimas buvo gerokai sumažėjęs dėl sunkios ekonominės padėties ir darbininkų atleidinėjimų iš įmonių.

"Talka" šiuo metu turi 2,096 narius ir 520 skolininkų. Valdyba apgailestaudama turėjo 26 narių sąskaitas uždaryti, nes jie per visus metus nedarė jokių operacijų ir įnešė labai mažas sumas. Kviečiame visus atokiai stovinčius nuo "Talkos" papildyti narių eiles. Ypač kviečiami tėvai, kad išrašytų savo naujagimius kūdikius, kuriems duodama nemokamai \$45 šerų, atidarant naujagimio "Trust" sąskaitą. Atsimintina, kad nariams kredito kooperatyve yra ir kitos patrauklios privilegijos, kurių nerasite kitur arba už jas reikės papildomai mokėti. Gyvybė yra apdrausta iki \$2,000, indėliai ir čekių sąskaitos — valdžios garantuotos \$60,000 draudimu nariui ir dar papildomai \$60,000 už laikomus pinigus RRSP sąskaitoje. Taipogi asmeninės paskolos yra apdraustos nemokamai iki \$25,000 mirties ar

visiško invalidumo atveju. Nariai gali naudotis neribotu nemokamų čekių rašymu iš savo sąskaitos, nemokamai atliekami ir visi perkėlimai bei išėmimai iš įvairių sąskaitų. Taip pat nariai gali "Talkos" raštinėje nemokamai susimokėti savo sąskaitas už elektrą, telefoną, dujas ir gauti nemokamai kelionių čekius. Turintiems paskolas nariams, nekilnojamo turto paskolų prašėjimais, daromi nemokamai. Taip pat turintiems pensijų taupymo plane (RRSP) nėra jokių mokesčių įdedant arba pabaudų išimant — patarnavimas atliekamas nemokamai.

Mūsų kooperatyvo narių skaičių skina ir mirtis. Metų eigoje mirė šie nariai: Reimund Dunkel, Alfonsas Patamsis, Vladas Jasinevičius, Siegfried Knuth, Jonas Vegis, Veronika Stanaitienė, Feliksas Krivinskas, Marie Kubar, Pranas Enskaitis, Emilija Norton, Elena Bilevičienė, Vytautas Vencikevičius, Vincas Jakimavičius, Albinas Juraitis, Jurgis Gudinskas, Juozas Vergyga, Wilhelm Petri, Marta Petraitis, Jeronimas Mikutaitis, Erna Techaikowsky, Regina Klema, Ignas Kurpelkis, Birutė Stonkuvienė, Barbora Latauskienė, Katrina Arsenaitė. Mirtis nusinešė 25 narius.

"Talkos" valdyba savo posėdyje gruodžio 11 d. nutarė padidinti narių šerų normą nuo 8 iki 9 šerų. Vieno šero vertė yra \$5. Visiems nariams gruodžio mėnesį bus prirašoma po \$5, pakeliant bendrą šerų normą iki \$45. Šis šerų padidėjimas nariams nieko nekainuos, nes ta suma bus pridėta iš gauto šerų pelno.

Valdyba, norėdama padėti besimokančiam jaunimui universitetuose, nutarė paskirti trims studentams stipendijas po \$1,000 — iš viso \$3,000. Stipendijai gauti nustatytos sąlygos: tėvai turi būti "Talkos" nariai, patys studentai privalo gerai mokytis ir dalyvauti lietuviškoje veikloje. Prašymus reikia paduoti "Talkos" valdybai iki 1993 m. vasario 15 d., o stipendijos čekiai paskirtiems bus įteikti per metinį narių susirinkimą 1993 m. vasario 27 d. Tame pačiame posėdyje valdyba svarstė ir paskyrė paramą lietuvių organizacijoms ir spaudai: Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje

\$5,000, Vysk. M. Valančiaus liutuanistinei mokyklai Hamiltone ir KLB Krašto valdybai po \$4,000, studentų stipendijoms \$3,000, Sporto klubui "Kovas" Hamiltone ir Kanados lietuvių muziejui archyvu po \$2,000, savaitraščiu "Tėviškės žiburiai", laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva", žurnalui "Pasaulio lietuvis", Kanados lietuvių fondui, Hamiltono lietuviams skautams, Hamiltono ateitininkams ir tautinių šokių grupei "Gyvataras" po \$1,000, radijo programai "Gintariniai aidai" ir Punksko kultūros namų statybai po \$500, Mažosios Lietuvos fondui ir žurnalui "Lituanus" po \$250, Dariaus-Girėno paminklui Lietuvoje \$100, paliktas rezervas kitoms aukoms \$3,000. Iš viso paskirta \$31,600.

Prieš tai metų eigoje valdyba buvo paskyrusi ir išmokėjusi \$7,250, iš kurių keturi IX tautinių šokių šventės komitetui \$1,000, tautinių šokių grupei "Gyvataras" \$1,000, KLB krašto valdybai \$1,000, demokratiniams Lietuvos rinkimams paremti \$1,000, vaiko gydymui kelionė iš Lietuvos \$1,500, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai \$500, Lietuvos olimpiniam komitetui Barcelonoje paremti \$500, stipendijai P. Babekui \$500 ir sporto klubui "Tauras" Londono \$250. Tad iš viso per 1992 m. "Talkos" kooperatyvo aukų paskirta ir išmokėta \$38,850.

Nuo lapkričio 1 d. iš valdybos pasitraukė vicepirmin. Juozas Gedris ir nuo tos datos perėjo dirbti į "Talkos" raštinę. Į valdybą užbaigti kadencijos iki metinio narių susirinkimo nuo gruodžio 1 d. pakviestas buvęs valdybos pirmininkas Juozas Kristolaitis.

"Talkos" valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1993 m. vasario 27, šeštadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centro salėje, 48 Dundurn St. N., Hamilton. Šis bus jau 38-tas "Talkos" narių metinis susirinkimas, kuriame bus pateikta metinė apyskaita, balansas bei renkama valdyba ir jos padaliniai. Nariams bus išsiuntinėti kvietimai.

Ir 1993 m. išspausdintas "Talkos" sieninis lietuviškas kalendorius. Nariai prašomi atsiimti "Talkos" raštinėje darbo valandomis. Paštu kalendorius nebus siuntinėjamas.

Stasys Dailis

PRANEŠIMAS

"Talkos" valdyba nutarė paskirti universitetuose besimokantiems lietuviams studentams tris stipendijas, po \$1.000 kiekvieną. Sąlygos stipendijai gauti:

- tėvai turi būti "Talkos" kredito kooperatyvo nariai,
- dalyvauja lietuvių jaunimo organizacijose ar kitoje lietuviškoje veikloje,
- gauna iš universiteto patenkinamus mokslo pažymius.

Prašymus įteikti iki 1993 m. vasario 15 d. "Talkos" kredito kooperatyvo valdybai kartu su universiteto paskutinio semestro pažymiais. Stipendijų čekiai bus įteikti per metinį "Talkos" narių susirinkimą 1993 m. vasario mėnesį.

"Talka" lietuvių kredito kooperatyvas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki... 3.50%
santaukas ... 3%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.50%
90 dienų indėlius ... 6.25%
1 m. term. indėlius ... 6.75%
1 m. term. ind. mėn. pal. .. 6.25%
3 m. term. indėlius ... 6.75%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 3.50%
RRSP ir RRIF 1 m. ... 6.75%
RRSP ind. 3 m. ... 6.75%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. . 8.75%
nekiln. turto pask. 3 m. ... 9.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"Dainavos" stovyklavietė, užbaigusi vasaros ir rudens veiklos sezoną, buvo paruošta žiemai 1992 m. spalio 24-25 d.d. Talkininkų būrį tą savaitgalį iš Klivlando atvežė dr. Marius Lančiauskas vadovaujamas stovyklavietės globos komitetas. Šia proga buvo sušauktas ir "Dainavos" stovyklavietės tarybos posėdis, kuriame pagrindinį pranešimą padarė administratorius Marius Gražulis. Jau eilę metų stengiamasi pašalinti didelės audros "Dainavai" padarytą žalą. Nukentėjusius medžius pakeis jau pasodinti ir augantys medeliai. Stovyklavietės patalpos lietuvių bei amerikiečių grupėms išnuomojamos ir žiemos mėnesiai. "Dainavos" lankytojai nori, kad vasaros mėnesių sekmadieniais būtų atdara stovyklavietės svetainė net ir tais atvejais, kai "Dainavoje" nėra veikiančios stovyklos. Išlaidų atnešė svetainės uždengtas naujas stogas, su tvarkytas vandens tiekimas. 1993 m. pavasarį reikės naujų stogų mergaičių ir berniukų pastatams. Žiemos mėnesiai studijų savaitgaliams bei rekolėkcijoms išnuomojamoms patalpoms reikia patogesnių baldų. Nuomos reikalais kreipiamasi į registраторę Ritą Giedraitienę tel. (313) 478-8456.

Evangelikų liuteronų Tėviškės parapija Čikagoje buvo įsteigta prieš 40 metų kun. Martyno Preikšaičio ir kun. Anso Trakio bei jų talkininkų pastangomis. Dabar šios lietuviškos parapijos klebonas yra vysk. Hansas Dumpys. Keturiasdešimtmečio veiklos sukaktis iškilmingai atšvėsta 1992 m. lapkričio 1 d. Pamaldų metu giedojo muz. Ričardas Soko vadovaujamas parapijos choras, solistės Aldona Buntinaitė ir Eglė Rūkštelytė-Sundstrom. Pamokslą lietuviškai sakė evangelikų liuteronų Ziono parapijos klebonas kun. Jonas Juozupaitis, o angliškai — latvis evangelikų liuteronų kun. Vilis Varsbergs. Žodį tarė ir į pamaldas atvykęs Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, negalėjęs dalyvauti salėje surengtose sukakties vaišėse.

Ten programai vadovavo Leonas Gružas. Invokaciją sukalbėjo kun. Kostas Burbulis, primindamas mirusius Tėviškės parapijiečius. Parapijinės veiklos keturiasdešimtmečio santrauką skaitė Valteris Bendikas. Tada prasidėjo gausūs šios sukakties proga skirti sveikiniai lietuviškajai evangelikų liuteronų parapijai Čikagoje. Nekaltai pradėtosios Marijos katalikų parapijos vardu sveikino kun. Antanas Puchenskis. Koncertinę programą dalį atliko jau minėtas parapijos choras, šventovėje giedojusios solistės E. Rūkštelytė-Sundstrom ir A. Buntinaitė su muz. R. Soku bei kitais talkininkais. Visiems šventės dalyviams padėkojo Tėviškės parapijos klebonas vysk. H. Dumpys.

Australija

Sidnio liutuanistinė savaitgalio mokyklėlė mokslo metus Lietuvių namuose užbaigė 1992 m. gruodžio 5 d. Su mokiniais dirbo ir mokyklėlei vadovavo Jadviga Masiokienė. Specialią dainelių, eilėraščių ir ratelių programą atliko jos paruošti vaikai. Visi džiaugėsi liutuanistinę mokyklėlę baigusiais devyniais vaikais. Tėvų vardu mokytojai J. Masiokienėi padėkojo Audronė Jurksaitienė. ALB Sidnio apylinkės valdybos vardu — Angelė

Stasiūnaitė. Pasiaukojantis mokytojos J. Masiokienės darbas buvo įvertintas dovana ir gėlimis. Artėjančių Kalėdų proga motinos neužmiršo ir vaikai, jiems parūpindamos lietuviškų knygelių, žaislų, namie paruoštų skanėstų. Į vaišes įsijungė ir tėvai su svečiais.

Tasmanijos lietuviai Hobarte kariuomenės šventę surengė 1992 m. lapkričio 21 d. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenę ir jos karius skaitė Aleksas Kantvilas. Po oficialios minėjimo dalies įvykusiame pobūvyje buvo atsisveikinta su dr. Genovaitė Kazokiene, penkerius metus studijavusia Hobarto universitete. Ji taipgi talkino Hobarto lietuviams jų visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje. Dantų gydytoja G. Kazokiene, dabar įsigijusi doktoratą meno srityje, grįžta Sidnį. Pobūvio dalyvių vardu su dr. G. Kazokiene atsisveikino Ramūnas Tarvydas, dovanelę įteikė minėjimo programoj dalyvavusi sol. Elzė Wilson.

Britanija

Labdaros fondo "Know How" konferencija, skirta Vidurio, Rytų Europos, Baltijos šalių ir buvusių Sovietų Sąjungos respublikų reikalams, įvyko Londone 1992 m. lapkričio 5-6 d.d. Jon buvo pakviesti jų šalių labdarai ir labdaros organizacijų atstovai. Karalienės Elzbiotos II centre surengtoje konferencijoje buvo susilaukta beveik pustrečio šimto dalyvių. Britų ir lietuvių pagalbos fondai Lietuvos vaikams atstovavo Stasys Kasparas. Iš Vilniaus konferencijon buvo atvykęs Lietuvos atviro fondo vicepirmin. dr. Irena Veisaitė, bet negalėjo atvykti Lietuvos aklių draugijos atstovas Osvaldas Petrauskas.

Labdaros reikalams suaukotų įvairių reikmenų kalėdinį išpardavimą 1992 m. lapkričio 28 d. Latvii namuose surengė Londono baltiečiai. Į tradicinį renginį škart neįsijungė estai dėl Britanijos estų sąjungos veiklą ištikusios krizės. Estams numatyti vietos kalėdiniam 1992 m. turgelyje užėmė latvių choras. Lietuvių prekystaliais rūpinosi Britų ir lietuvių pagalbos fondo Lietuvos vaikams valdybos sekr. Hilda Piščikienė su talkininkais Petru Žiurenku, Francis Senkuvienė, Adele Krauciūnienė. Ši tradicinį renginį atidarė Latvijos ambasados patarėja Marijana Zarins. Kalėdinį labdaros turgelį atvyko daugiau toli nuo Londono gyvenančių lietuvių. Tačiau bendras pirkėjų skaičius šį kartą buvo mažesnis. Atrodė, ekonominę krizę jau yra pajutę ir Londono gyventojai. Gautas pelnas sumažėjo iki 242 svarų sterlingų.

Vokietija

Paskaitą apie baisiąją AIDS ligą 1992 m. rugsėjo 14 d. Vasario 16 gimnazijos nariams Romovos pilies salėje skaitė jaunas gydytojas R. Zabielliauskas, kapelionas kun. E. Putrimo svečias iš Toronto. Klausytojams jis priminė, kad pasaulyje jau yra pora šimtų milijonų žmonių, užsikrėtusių šios neįgydomos ligos virusu. AIDS liga yra pasiekusi ir Lietuvą. Pasak dr. R. Zabielliausko, ten jau užregistruota 10 sirgimų, bet vietinių gydytojų nuomone jų yra keliskart daugiau. Torontietis dr. R. Zabielliauskas, po paskaitos atsakinėjęs į klausimus, vengė moralinių užsikrėtimo priežasčių, jų paaiškinimą palikdamas gimnazijos kapelionams.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas.

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba
549-4140. Sutvarkome keliones į
Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankan-
tiems Kanadoje duodame sveikatos
draudą. Pristatome jūsų pačių su-
darytus siuntinius į Lietuvą. Per-
vežame autobusus keleivius į Mont-
realį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo
sistemą, atlieku visus
taisymo ir skardos
darbus
(Esu "Union Gas"
atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos
kainos. Gaunami kontakto lėšiai
(contact lenses).

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
Patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai

Mūsų įstaigos: Mississauga
Holland Landing
Barrie

KRILAND
Holland Landing, Ontario

Nauji ir naudoti laivai -
motoriniai ir buriniai nuo 10 iki 50 pėdų
Mercury ir Yamaha motorai

Leiskite man padėti
surasti jums laivą
pagal jūsų poreikius

Galiu padėti
jums parduoti
laivą

Lietuvių kalba patarnauja
Petras Petrauskas tel. (416) 891-2222
nr. 1 Port St. E., Mississauga, Ont. L5G 4N1

“Čia prieš šimtą metų”

Pirmoji telefono linija ir elektros jėgainė Rietave. Išklmės, kuriose dalyvavo ir Lietuvos tuometinis premjeras A. Abišala

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Šiais žodžiais savo kalbą pradėjo Juozas Martusevičius, ketvirtą dešimtį dirbantis energetikos sistemoje, dispečerinės tarnybos viršininkas.

Pradėjo kalbą prie Baltųjų vartų, išlikusių nuo kunigaikščių Oginskių, prie atminimo lentos, imūrytos dabar pirmosios elektrinės šimtmečiui pažymėti. Lentos tekstas garbiajam svečiui skelbė, kad prieš 110 metų (1882) iš Rietavo iki Palangos nutiesta pirmoji Lietuvoje telefono linija, po dešimties metų (1892) – Rietave pastatyta pirmoji Lietuvoje elektrinė (trejais metais anksčiau nei Petrapilyje, carų Žiemų rūmose!). Buvo Rietave, Plungėje dviejų brolių muzikos mokyklos, orkestrai. Tai iš tikrųjų kunigaikštiski kunigaikščių Oginskių – brolių Bogdano ir Mykolo, darbai Rietavui, tėvynei.

Negalima neiškelti taip pat tėvo Irenėjaus Oginskio nuopelnų mūsų ūkiui, kultūrai, lietuviybei. Savo dvaruose (juose gyveno daugiau nei 9000 gyventojų, įėjo trys miesteliai – Rietavas, Veiverėnai, Endrejavas) baudžiąvą jis panaikino 1835 m., nutiesė garsųjį plentą – “šasiejų” – į Prūsias linamas lengviau išvežti, atidarė ūkininkų taupomąsias kasas, 1854 m. įsteigė pirmąją Lietuvos agronomijos mokyklą, kurioje dėstytą lietuvių kalbą. Už jo pinigų Laurynas Ivinskis leido pirmuosius lietuviškus kalendorius, “Metskaitlius”. Kunigaikštis parėmė ir M. Akelaitis lietuvių kalbą leidžiamas knygeles “broliams kaimietėliams”. Apilankęs Rietave pas kunigaikštį knygelių autorius laiškė J. Kraševskiui neatsitiktinai parašė: “Tegu kuris iš mūsų dvarininkų kuo panašiu pasigiria”.

I Rietavą, į šimtmečio išklmės 1992 m. lapkričio pabaigos dienomis (27-29) suvažiavo žmonės kone iš visos Lietuvos. Be žemaičių, buvo iš Vilniaus, Kauno, Utenos, Panevėžio, Šiaulių, Klaipėdos. Atvažiavo net iš Krokuvos, iš JAV. Taip rūpestingai rengėsi šeiminkai, nuo ministerijos iki eilinio plušėjo respublikos energetikai, plušėjo ne tik rankom, iš visos širdies, suprasdami energetikos svarbą istorijai, energetikai...

Padėjo išklmėms net dangus. Juo toliau nuo Vilniaus, juo šviesiau, šilčiau, pro debesų properšas ryškėjo pavasariška žydrynė, pasitiko žemė be sniego, be grūdo. Ir Kryžkalnis jau be garsiojo paminklo sovietiniams kariams išvauduotojams. Jį restauruoti, gelbėti nuo erozijos aštunto dešimtmečio viduryje atsisakė jaunas inžinierius poetas Mindaugas Tamonis, Daugirdų ainis, už atsisakymą sumokėjęs gyvybę. Gydytojų uždarytas į

psichiatrinę, vėliau paleistas, rastas ant bėgių Pavilny. Kiek valios, dvasios jėgų, mąstymo galios reikėjo anuomet raštu išdėstyti atsisakymo priežastis-reikalavimus: panaikinti Molotovo-Ribbentropo sandėrio pasekmes Baltijos šalyse, išvesti kariuomenę, leisti dėstyti tikybą, nepakirsti istorijos šaknų. Šiandien sunkiai sklinamės kelią, tiestą M. Tamonio, kitų žuvusių, kentėjusių, kelią į šviesą, jos išklmės.

Jau vakaras, aplink minia svečių, rietaviškių su vaikais, pilna didelių, mažų, senų, jaunų.

Privaziuoja policijos automobiliai. Išlipa atsilapoję, baltu plėvėsuojančiu šalikui min. pirmininkas A. Abišala, ir šventė prasideda. Pagerbiami Oginskių kapai čia pat koplytėlėje. Gal pirmą kartą per visą Rietavo istoriją Oginskių dvare stovi min. pirmininkas.

Padeda gėlių, išklaušes mokytojos E. Ravickienės pasakojimo apie kunigaikščius, pasuka su visais prie Baltųjų vartų. Pasuka ir pasipynusiam valkeiui spusteli nusiukę, nusišypso...

Eisena su deglais gatve nueina į vartus, dar be liūtų, stovėjusių ant jų kunigaikščių laikais. Be liūtų, bet su skoninga šliuoto granito, bronzos paminkline lenta, suprojektuota skulptoriaus R. Midvikio, architekto A. Žebrausko.

Pagal kunigaikščių įprotį, nuo bokšto viršūnės vakaro ty-lumoje pasigirsta pučiamųjų garsai, deglai užgesinami, ir per visą Parko gatvę, einančią į rūmus, užsidega žibintai. (Kiek ieškota, abejota, pastangų dėta, žibintų autentiškai atkurti, kiek suko galvas Kauras, Klaipėda, kol surado nuotraukas, įsitikino, padarė, kokie buvo! Minia plaukia lyg į svečius, į sunykusius dar prieš karą rūmus, kuriuos dabar tepažymi kolonada, atstatyta pagal ikonografiją, atkatas senasis mozaikinis šilagatvis.

Šventovėje rietaviškių mylimas klebonas Česlovas Degutis, per pamokslą išklęs grafių Zubovų, kunigaikščių Oginskių nuopelnus žemaičių ūkiui, moralei, apskritai lietuviybei, – šventę pavadino dvasios šviesos švente. Praeitį gerbdamas, klebonas surado išmestą sunykusį kunigaikščių laikų sietyną ir išsipildė jo svajonė: šventovėje per Velykas vėl užsidegė senasis, didysis sietynas. Išsipildė ir kita jo svajonė: šventovėje skambėjo Mykolo Kleopo Oginskio polonezas “Atsiveikininimas su tėvyne”.

O žemės ūkio mokykloje buvo surengta didelė fotografijos paroda “Elektra Lietuvoje 1892-1992 m.”, konferencija (be saviškių, joje apie atominių jėgainių privalumus kalbėjo svečiai iš JAV V. Gelžinis), filmai, pašte šventiniu žymekliu antspauduojami vokai, pas-

ATMINIMO LENTA Rietave, primenantį šimtmetinę sukaktį pirmosios telefono linijos ir elektros jėgainės. Nuotr. V. Kisieliūnas

kutinę dieną atstatyti Laisvės paminklo, sunaikinto po karo, atidengimas.

Kokia miela, jauki, laisva ir profesionali buvo vakaronė! Negalėjo nekristi į akis tvarkingi, švarūs švarutėliai tautiniai drabužiai, šmaikšti žemaičių tautosaka, be dažo mergaičių veidai, primenantys Šatrijos Raganos bruozus, jų kilnumą. O kiek daug buvo atėjusių su vaikais, pavargusių nuo dalybų į kairę, dešinę, klausančių, žiūrinčių spindinčiom akim, pasiligusį šventės. Pastaroji įvyko pirmiausia per R. Durkienės, kultūros namų direktorės, pastangas, rūpestį, kitų paramą. Nepabėgo ir per Laisvės paminklo atidengimą, kuriame dalyvavo, be energetikos ministerio L. Ašmanto, laikinai einantis prezidento pareigas A. Brazauskas, kvietęs į sutarimą, vieningą darbą ir, kaip kalbėjo miestelyje, pietavęs pas kleboną.

Anot ministerijos vyriausiojo specialisto Sauliaus Kuto, protingai, dailiai, ramiai laikiusio renginio vadžias, šventės nebūtų buvę be vietos “pamišėlių”: V. Rutkausko, žemės ūkio mokyklos dėstytojo, A. Aužbikavičiaus, Rietavo mero, minėtos R. Durkienės, J. Bačinsko, žemės ūkio mokyklos direktoriaus, klebono Č. Degutis ir kt.

Mielieji rietaviškiai! Laiško eilutėje M. Akelaitis rašė: “Tegu kuris iš mūsų dvarininkų kuo panašiu pasigiria”. Būkite panašūs į savo kunigaikščius, didžiukitės jais ir... saugokite lentą – šventės simbolį!

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

SKAITYTOJAI PASISAKO

NEVENKITE LIETUVOS

Skaičiau Redaktorius ir A. Balašaitienės kelionių po Lietuvą įspūdžius. Tai taip įdomu. O vienas iš Čikagos priemiesčio skundžiasi, kad “TŽ” per mažai rašoma apie išeivijos lietuvių veiklą. Mes, esu tikras – dauguma, kurie prenumeruojame “TŽ”, nenorime skaityti apie visokius Čikagos “Antro kaimo” spektaklius ar kur koks ansamblis “Lenciūgelį” pašoko. Man rodosi yra daug daugiau įdomesnių temų. “TŽ” tegul ir toliau laikosi tos pačios linijos, nes ir to “sachariniško laiško” autorius pripažįsta, kad “TŽ” yra gana aukšto lygio laikraštis.

Leonas Baltušis,
Minocqua, Wisc.

VITO GROSSI

“TŽ” 1992 m. 47 nr. iš Lietuvos Antanina Garmutė parašė apie JAV gyvenantį Vytautą Gruzdį, kuris Vito Grossi slapyvardžiu dainavęs, vaidinęs įvairiose valstybėse, net klasikinėse operose Europoje, Kanadoje, Amerikoje.

Neprisimenu, kad užsienio lietuvių spaudoje būtų straipsnių apie tą žymų artistą. Vytauto Gruzdžio nėra lietuvių enciklopedijoje. Kodėl jis nesikreipė į kokią nors lietuviško žurnalo ar laikraščio redakciją? Brooklynne tebeleidžiamas “Darbininkas”, manytina, būtų tokio žymaus artisto duomenimis pasinaudojęs, gal ir nuotrauką atspausdinęs mūsų tautiečių Vito Grossi vaidinant Sekspyro dramą, dainuojant Pučinio operoje.

Lauktina, kad Vytautas Gruzdis kreipsis į lietuvišką spaudą jo dokumentinėmis žiniomis apie savo veiklą užsienio operose, teatruose.

Skaitytojas

SEINIJOJE VĖL NERAMU

Mūsų okupuotam trikampy žmonės darbštūs, pamaldūs. Išlaikėm čia dar iki šiolie tveų kalbą ir papročius. Joks atėjimas mūsų nelietuvina, tik atvirksčiai, stengiasi nutautinti.

Aš peryvenau 78 m. ir viską gerai atsimenu. Punksas buvo grynai lietuviška parapija. Tai buvo mano jaunystėje. Tuomet lenkiškai kalbėjo tik policija, pasienio kariuomenė ir mokytojai, nes visame mūsų krašte veikė tik lenkų mokyklos. Žmonės lenkiškai kalbėti nemokėjo. Lietuviškai išmokė mus skaityti mūsų motinos prie ratelio. Mūsų lietuviškas šaltinis buvo Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija. Ten nemažai mokėsi mūsų krašto jaunimo. Atostogų metu, grįžę pas tėvus, bendravo su jaunimu. Padėjo mums ruošti vaidinimus. Tada mokėmės ir tautinių šokių. Pavyzdį ėmėme iš jų.

Jaunimo dvasią palaikė tada

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

kun. J. Švedas, daug idėjęs kilnaus darbo: mokė giesmių ir dainų, mylėjo jaunimą, o jaunimas kunigą. Valdžiai veikla nepatiko. Sužinojęs, kad bus areštuotas, pasitraukė į Lietuvą. Dar tikri mūsų kunigai – tai kun. Antanas Žievys ir kun. Antanas Šuminskas. Jiems mirus, prasidėjo mūsų bėdos. Lomžos vyskupas panaikino Punske lietuviškas pamaldas, atsiuntė du lenkus kunigus, ir taip parapijiečiai vedė su jais kovą, kol atgavo, ką turėjo. Mums pamaldas atėmė ne valdžia, ne komunistai, o vyskupai ir kunigai.

Dabar dvi parapijos skaudžiai pergyvena, ir nieks nežino, kokia jų laukia ateitis. Gal išblaškys lietuvių. Juk čia viskas daroma ne dėl Dievo, tik žiūrima, kaip greičiau nutautinti. Nenori mums duoti išrišimo, mus vadina ateistais ir panašiai. Tai girdim kas sekmadienį per pamokslą. Kaip norėtusi, kad tokių konfliktų nebūtų, kad bažnyčia būtų ramybės vieta.

Mes betgi esame lietuviai, čia gyveną nuo amžių, ir tokie išliksim. Anelė Maksimavičienė

MOKINĖ IŠ SEINIJOS

Gavusi Algirdo Gustaitio knygėlę “Algis Trakys ir Taksukas Šleivys”, pradinės mokyklos mokinė parašė autoriui šį laišką. Red.

MIELAS RAŠYTOJAU,

Rašau Jums iš Lenkijos mažo kaimelio Dusnyčios. Esu lietuaitė. Gyvenu su tėveliais ir dviem broliukais. Mano vardas Danutė. Man 10 metų.

Sykiu su mumis gyvena mano tėtės tėveliai. Bet jie labai nesveiki – tėvukas jau 8 metai serga, gulio lovoje ir nemato. Močiutė taip pat labai serga, dažnai gulio net ligoninėje. Tėveliai ūkininkai.

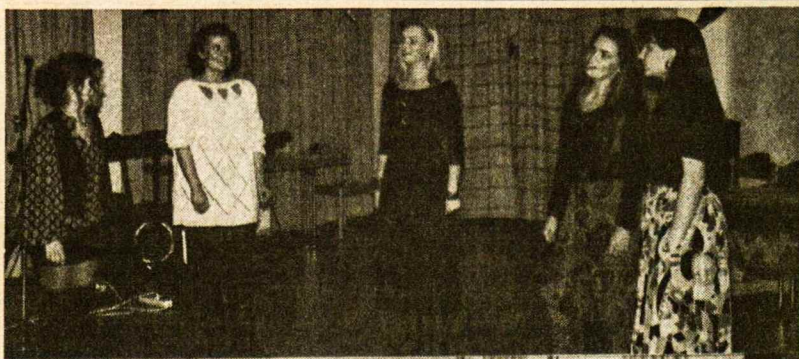
Mes einam į Krasnagrudos mokyklą čia moko lenkiškai ir lietuviškai. Nuo I kl. visada turėjom sunkumų su lietuviškais vadovėliais, bet dabar jau geriau – mokytojas parvežė iš Lietuvos. Jis pirmą kartą padovanojo mums Jūsų knygutę “Algis Trakys ir Taksukas Šleivys”. Labai ji mums patiko. Joje suradau savo gimtinę, nes tai pas mus tokie gražūs laukai.

Labai Jums ačiū, kad galim pasiskaityti lietuvišką gražią knygutę. Paskaitau ir savo senelius. Visada buvo knygutės su paveikslėliais vaikams tik lenkiškos ir rusiškos. Lietuviškas knygutės sunkiau gauti. O tai mūsų visų didžiausias turtas.

Ačiū Jums ačiū, kad galim lietuvišką knygutę. Mes mokam skaityti lietuviškai. Viso geriausio!

Danutė Talandis,
Zm. Dusznic, 16-500 Sejn,

Tėviškės žiburiai • 1992. I. 5 – Nr. 1 (2236) • psl. 5

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE. 1. Mokinės talentų vakare. 2. Mokinių orkestras. Ateitininkų sueiga pilies rūsyje Kristaus Valdovo šventės proga. Iš kairės: Rosana Ramašauskaitė (Brazilija), Indrė Sakutė (Kanada), Monika Gyltė (JAV), Inga Senkutė (Lietuva), Diana Miulerytė (Vokietija). Nuotr. M. Šmitienės

Europos ateitis

Belgų laikraštis “De Standard” 1992.XII.7 laidoje išspausdino straipsnį apie Europos ateitį 1993 metais. Laikraštis, remdamasis Jungtinių Tautų ekonominiu pranešimu bei jo duomenimis, pranašauja tamsią ateitį visai Europai 1993 metais. V. Europoje nedarbas labai padidės, o R. Europos kraštuose ekonominė būklė eis blogyn, sukeldama socialinius neramumus.

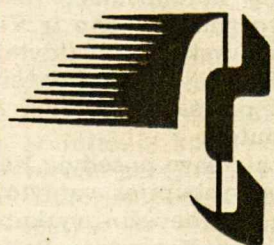
Pagal JT tik trys ekskomunistiniai kraštai iš 26 kraštų padarė pažangą: Lenkija, Vengrija ir Čekoslovakija. Ten yra sudarytos struktūros perėjimui į laisvos rinkos ekonomiką ir vykdomi nuosavybių grąžinimai. Bet ir tie kraštai susiduria su didžiulėmis problemomis.

Visuose kraštuose pastaraisiais metais nusmuko gamyba beveik trečdaliu. Ypač tai jau-

čiama buvusios Sovietų Sąjungos kraštuose, įskaitant ir tris Baltijos kraštus – Lietuvą, Estiją ir Latviją, kurios esančios ypatingai paliestos.

Rusijai ekonomistai numato gamybos kritimą mažiau- siai 25%. Tai reiškia, kad jų ekonomika, pradedant 1989 m. sumažėjo 36%. Latvijoje pramonės gamyba per 1992 m. pirmąją pusę nukrito 31%, Lietuvoje – net 40%.

Nedarbas buvusiuose Rytų bloko kraštuose kaskart didėja. Lenkijoje 1992 m. rugsėjo mėnesį buvo 14% bedarbių, Rusijoje tas skaičius irgi greitai auga. “Perspektyvos masiniam nedarbui kraštuose, kuriuose socialinis draudimas prastas, padaro tai, kad socialinė ir politinė pagalba ekonominės reformoms greitai mažėja”. Z.T.

PRADĖKITE NAUJUS METUS TAUPIAI:

Žemesnės kainos telefoniniams skambinimams į

- * Lietuvą
- * bet kur Kanadoje
- * daugiau kaip į 180 pasaulio kraštų

Norėdami atsidėkoti esamiems ir būsimiems klientams, mes suteikiame papildomą nuolaidą – 10% – skambinimui į Lietuvą gruodžio ir sausio mėnesiais.

Palyginimas 10-ties minučių pokalbio

	ACC	BELL CANADA
Toronto — Hamilton	2.90	3.35
Toronto — Montreal	3.64	4.21
Toronto — Chicago	4.95	5.72
Toronto — St. Petersburg	5.04	5.83
Toronto — Lithuania*	26.65	23.99**
	23.99**	29.26

*Kainos yra duotos dienos metu skambinimams nuo 7 v.r. – 1 v.p.p. ACC kainos yra mažesnės nakties ir savaitgalio skambinimams.

**Speciali nuolaida gruodžio ir sausio mėnesiais.

ACC Long Distance (tolimų pasikalbėjimų) skiria 3% jūsų telefoninių išlaidų Lietuvos respublikos ryšių ministerijai.

Nuo 1981 metų ACC tolimų pasikalbėjimų telefoninį aptarnavimą teikia gyvenantiems Kanadoje ir Amerikoje šiose valstijose: Ilinojaus, Massachusetts, Niujorko ir Connecticut'o.

TAUPYKITE! TAUPYKITE! TAUPYKITE!

Nėra jokių mėnesinių ar kokių nors kitų papildomų mokesčių.

Prašome skambinti
Romain Česonienėi tel. 1-800-388-3414
arba
Colleen McNair tel. 1-800-456-6006

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nėra papildomo mokesčio už persiuntimą SIUNTINIAI LAIVU

95 c. už kg plius \$10 už patarnavimą

43 c. už sv plius \$10 už patarnavimą

SIUNTINIAI LĖKTUVU

\$4.50 už kg plius \$10 už patarnavimą

\$2.04 už sv plius \$10 už patarnavimą

Mes siunčiame naujus ir vartotus automobilius į **LIETUVĄ**.
Garantuotas patarnavimas ■ Nemokamas paėmimas iš namų – greitas pristatymas.

Pasinaudokite žemiausiomis kainomis

Kanadoje tik per

POLIMEX

TORONTO: 141 Roncevalles Ave., tel. 537-7914

MISSISSAUGA: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683

SCARBOROUGH: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392
Taisau senas ir (vedu naujas):
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)
Skambinti Vytui tel. 236-9071 arba (page) 237-2121, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$35.00, rėmėjo – \$40.00, garbės – \$50.00 (JAV-se amerikietiška)
Prašau siuntinėti “Tėviškės žiburius” ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)
Vardas, pavardė
Adresas
.....
Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.
Laikraščio adresas:
“Tėviškės žiburiai”
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada
Norintiem susipažinti “Tėviškės žiburius” siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS SKAUTAI pina Advento vainiką. Iš kairės: M. Lipšys, R. Lemkytė, V. Lemkė, Vikt. Diavara (iš Mali, Afrikos).
Nuotr. M. Šmitienės

Pažvelgus į nueitą kelią

Dar vieno veterano netekus

Neįmanoma nepalikti pėdsakų. Kiekviena mirtis yra atsi-
grežimas atgal pažūrėti į vėli-
onies nueitą kelią. Šitaip jis tar-
tum vėl prikliamas gyventi,
kad sumažėtų praradimo skaus-
mas, dažnai švelninamas širdies
atodūsiu: juk jis dar galėjo gy-
venti. Vėlionies nueito kelio
pėdsakai ne visiems iš karto pa-
matomi ar atpažįjami. Todėl
įprasta apie juos ir viešai pa-
kalbėti.

Aviacijos kpt. Juozas Vaičieliū-
nas mirė Toronte 1992 m. gru-
odžio 8 d., peržengęs 84 m. am-
žiaus ribą. Palaidotas Šv. Jono
lietuvių kapinėse Mississaugoje.
Vėlionis buvo daugeliui toron-
tiečių pažįstamas, išskyrus pas-
taruosius metus, sekmadieniais
vis matomas Prisikėlimo šven-
tovėje; ilgametis Tautos fondo
darbuotojas, KLB tarybos narys,
stropus lietuviškų renginių lan-
kytojas, nuolatinis bendruo-
meninės veiklos rėmėjas-auko-
tojas, spaudos bendradarbis,
paskelbęs daug straipsnių ka-

riniais, visuomeniniais ar po-
litiniais klausimais "Drauge",
"Karyje", "Lietuvių dienose",
"Tėviškės žiburiuose".

Tačiau didžiuoju įnašu į lie-
tuvių kultūros laukus reikėtų
laikyti jo paties parašytas ir iš-
leistas dokumentinio pobūdžio
knygas: "Tėvynės sargyboje"
(Lietuvos karininko-lakūno at-
siminimai 1932-1941 m.), "Antra-
sis pasaulinis karas" ir "Žymie-
ji karo vadai". Kam teko su tomis
knygomis bent susipažinti, gali
drąsiai teigti, kad tai kruopš-
taus darbo rezultatas, apibūdi-
nantis autorių, kuris buvo darbš-
tus, pareiingas ir kuklus. At-
siminimų įvade jis rašo: "Jūs
parašiau, norėdamas šį tą pa-
likti ateities kartoms (...) nie-
kas iš mūsų karininkų nėra ko
nors panašaus parašęs (...) žiū-
rint žemesnio laipsnio karininko
akimis". Tos knygos buvo iš-
leistos 1955-1960 m. laikotarpiu
ir periodikoje kiekviena atski-
rai aptartos ir įvertintos. Pra-
ėjus daugiau kaip trisdešimčiai
metų, galima būtų dar tik pri-
minti, kad laiko tėkmėje jų svar-
ba ne menkėja, bet didėja, nes ir
atsiminimai, ir surinkta doku-
mentacija, išspausdintos retos
nuotraukos, autentiški brėžni-
ai, žmonių charakteristikos,
visa ta atrinkta medžiaga bus
naudinga istorikams, kurie ieš-
kos tik knygos tebeatrandamų
liudininkų apie karus, jų vadus
bei kariškius, į juos pažiūrint
iš arčiau, gal net "pro rakto
skylutę".

A. A. JUOZAS VAIČELIŪNAS

Praėjus keliom dienom po
valdytojo suėmimo, į Kaišia-
dorių kuriją prisistatė valdžia
— Kaišiadorių rajono vykdo-
mojo komiteto pirmininkas
Dastikas, Kaišiadorių rajono
Saugumo viršininkas Leonči-
kas, religinių kultų įgalioti-
nis B. Pušinis ir man liepė pa-
nešti kapitulai, kad per 8 die-
nas išsivoktų naują valdyto-
ją. Rekomendavo rinkti tik
Kauno ir Vilkauskio vysku-
pių valdytoją kan. J. Stanke-
vičių.

Valdytojo rinkimai

Tą valdžios reikalavimą pra-
nešiau kapitulai nariui kan.
M. Cijūnaitiui. Šis liepė pa-
rašyti kapitulai kvietimus su-
sivokti posėdžiui. Parašiau
ir išsiuntinėčiau visiems ka-
pitulos nariams. Kapitula su-
sivokė kan. A. Varno bute.
Kapitulos narys kan. A. Var-
nas buvo invalidas, gulėjo lo-
voje paralyzuotas.

Kapitulai susirinkus, prisi-
statė religinių kultų inspek-
torius, rodos, jo pavardė Jan-
kauskas, ir kapitulai pranešė,
kad iš savo vyskupijos rinkti
valdytoją neleidžiama, reko-
mendavo rinkti Kauno ir Vil-
kauskio vyskupijų valdytoją
kan. J. Stankevičių. Tai parei-
šęs, jis pasišalinio iš kan. A.
Varno buto.

Kapitula savo posėdyje Kai-
šiadorių vyskupijos valdytoją
išsivokė Panevėžio vyskupi-
jos vyskupą Kazimierą Palta-
roką. Parašiau rinkimo proto-
kolą, visi pasirašė. Kan. M. Ci-
jūnaitis pats nuvežė vyskupį
K. Paltarokui tą protokolą ir
kapitulos vardu labai prašė
sutikti valdyti Kaišiadorių
vyskupiją. Vyskupas K. Pal-
tarokas labai nenoromis, bet
sutiko.

Antrą dieną po rinkimų į
kuriją vėl prisistatė religii-
nių kultų įgaliotinis Pušinis,
Kaišiadorių rajono vykdomojo
komiteto pirmininkas Dasti-
kas ir du saugumiečiai: vie-
nas Vilniaus (pavardės neži-
nu), kitas Kaišiadorių —
Leončikas ir žodžiu užprotes-
tavo kapitulos rinkimus.

Jie pareiškė kad 1949 m. rug-
sėjo 12 d. kapitulos rinkimai
ir juose išrinktas kapituliniu
vikaru vysk. K. Paltarokas ne-
priimtini, nepatvirtinti dėl
trijų dalykų: 1. rinkimuose
dalyvavo kapitulos narys kan.
M. Cijūnaitis, kuriam yra at-
imtos teisės penkeriems me-
tam; 2. išrinktas kapituliniu
vikaru ne tas kandidatas, kuris
buvo pasiūlytas ir 3. išrinktas
kapituliniu vikaru vysk. K. Pal-
tarokas nesutinka perimti Kai-
šiadorių vyskupijos valdymo.
Rekomendavo, kad geriausias,
tinkamiausias kandidatas yra
Kauno arkivyskupijos ir Vilka-
uskio vyskupijos valdytojas
kan. J. Stankevičius.

Jiems pasakiau, kad kapitu-
la kitų rinkimų daryti negal-
ės, nes pastarieji rinkimai
atlikti remiantis Bažnyčios
kanonais ir yra teisėti. Tada
jie dar kartą pareiškė, kad
šie rinkimai nepriimtini, ne-
patvirtinti, ir išėjo. (Bus daugiau)

• Reikia daug mokytis, kad pa-
matytum, kaip mažai težinai
(Montaigne)

Pirmoji Kauno vaikų kaimo šeima: motina-auklėtoja BIRUTĖ PRĖNAITĖ, 4 našlaičiai — RENATA 9 metų, ARVYDAS 8, RASA 5, JOLITA 4
Nuotr. "Pažangos"

"Vaiko tėviškės namai"

Vyksta organizaciniai ir statybiniai darbai, kuriuos labai lėtina ekonominės, techninės ir kitokios kliūtys Lietuvoje. Apie tai rašo organizacijos pirmininkas mons. V. Kazlauskas

BRANGŪS TAUTIEČIAI,

Pirmojo vaikų kaimo statyba
Marijampolėje vyksta patenki-
namai. Valstybinė statybos
įmonė, deka, neištesėjo savo
pažado iki Kalėdų galutinai
įrengti tris pirmuosius namus,
kurių pamatai buvo pašventinti
1992 m. liepos mėnesį. Da-
bar matome, kad to laukti da-
bartinėmis Lietuvos sąlygomis
buvo nelabai realu. Valstybi-
nės statybos įmonės nėra įpra-
tusios darbus atlikti per tokį
trumpą laiką. Darbą pradėjusi,
įmonė perėjo prie kitų ob-
jektų, palikdama pusiau nu-
mūrytas sienas lietuvių ir dar-
ganoms. Tik po ilgo mūsų eks-
pertų spaudimo lapkričio pa-
baigoje išpareigojo iki Ka-
lėdų užbaigti mūro darbus ir
uždengti stogą, kad viduje bū-
tų galima dirbti ir žiemą.

Dar blogiau sekėsi su finan-
sinu atsisakymu. Nors sutar-
timi buvome išpareigoję ap-
mokėti faktinės išlaidas (dar-
bo jėgą, techniką, statybines
medžiagas) ir sąskaitas būdavo
įjungiamas ir viso didžiulio
įmonės biurokratinio aparato
išlaikymas, kuris sudarydavo
75% bendros sumos.

Tariames su kita privačia
įmone, kad pradėtus darbus
tęstų po Kalėdų. Studijuojame
galimybes įsteigti nuosavą
statybinę įmonę. Tai būtų pati
geriausia išeitis, kuri leistų
mums sutaupyti daug išlaidų
ir sparčiau atlikti darbus. To-
kia įmonė galėtų patstatyti ne
tik Marijampolės, bet ir Kauno
vaikų kaimą. Ji galėtų tęsti
darbą ir vėliau, duodama pel-
no vaikų išlaikymui ir įdarbin-
dama kai kuriuos užaugusius
vaikus.

Didžiausia klūtis yra staty-
binės technikos įsigijimas.
Kreipėmės į Vokietijos kata-
likų darbininkų organizaciją
"Kölpingswerk", prašydami,
kad tokią techniką mums pa-
dovanotų. Su viltimi laukia-
me atsakymo. Jeigu jis būtų
neigiamas, šiuo tarpu nežino-
me į ką kreiptis.

Kaip bebūtų, manome, kad
yra realu tikėtis per ateinan-
čius metus patstatyti bent pusę
Marijampolės kaimo. Džiaug-
jamės, kad keletas asmenų
jau yra pažadėję kaip tik Ma-
rijampolės kaime finansuoti
atskirus namų pastatymą (Sin-
kiai, Šamatauskai, Vizgirdai,
Laniai ir kt.).

Per žiemą visame kaime bus
vykdomi vandentiekio, biolo-
ginio valymo, drenažo ir kiti
įrengimai.

Kaune miesto valdyba jau
yra galutinai paskyrusi žemės
sklypą vaikų kaimo ir senelių
namų statybai. Šiuo metu yra
studijuojami priešprojekti-
niai pasiūlymai. Statyba ga-
lėtų prasidėti jau ateinančią
vasarą, jeigu atsirastų dau-
giau geradarių, kurie leistų
čia įamžinti jų ir jų artimųjų
vardus, finansuodami bent vie-
no namo pastatymą.

Dabar Lietuva išgyvena siau-
bingą ekonominę krizę. Kai-
nos yra daugiau negu šimte-
riopai pakilusios. Dėl to ne-
išvengiamai brangsta ir staty-
bos darbai ir statybines me-
džiagos.

Jeigu prieš pusantros metų
už dešimtį tūkstančių dolerių
buvo galima vieną namą ne tik
pastatyti, bet ir įrengti, bal-
dais apstatyti, tai šiandien
už tokią sumą galbūt įstengsi-

me tik sienas išmūryti ir sto-
gą uždengti. Nesame tikri, ar
užteks kitų penkių tūkstančių
vidaus įrengimams. Tikimės,
kad supras mūsų padėtį tie
geradari, kurie šiandien
norėtų žinot tikrą vieno namo
kainą. Kiekvieno atveju, au-
koję aštuonis ar dešimt tūks-
tančių dolerių, Jūs taptate
vaikų kaimo garbės piliečiais
ir jo namų garbės šeiminin-
kais. Jūsų atminimas čia bus
įamžintas atitinkamose garbės
lentose ir nuolatinėje kaimo
gyventojų maldoje.

Siekiant pagreitinti kaimų
steigimo procesą, per porą at-
einančių mėnesių Kaune bus
sukurtos 3-4 našlaičių šeimos.
Tuo tikslu miesto valdyba pa-
greitintai sugrąžino seserims
benediktinėms vieno vaikų
darželio patalpas. Benedikti-
nių vadovybė laikino naudoji-
mosi sutartimi jas perleido
"Vaiko tėviškės namams". Jau
prasidėjo patalpų pertvarky-
mo remontas. Čia ir aplinki-
nuose namuose artimiausiu
laiku numatoma įkurdinti 4
našlaičių šeimas. Jos bus Kau-
no vaikų kaimo užuomazga. To-
kią užuomazgą turi ir Ma-
rijampolės kaimas, kur jau
prieš puse metų buvo įku-
rdinta viena našlaičių šeima.

Vilniaus vaikų kaimo užuo-
mazga atsirado 1992 m. spa-
lio pabaigoje. Tarptautinės
organizacijos "SOS — Kinder-
dorf International" atstovas,
kuris nuo vasaros mėnesio re-
ziduoja Vilniuje, išsinuomuo-
jo privačius butus ir juose
įkurdino dvi našlaičių šeimas.
Kitos šeimos bus kuriamos vė-
liau. Vilniaus SOS vaikų kai-
mo statyba bus pradėta anksty-
vą pavasarį. Vilniuje, ačiū Die-
vui, finansinių rūpestių šiuo
tarpu neturime, nes visų finan-
savimu rūpinasi tarptautinė
organizacija.

Nauja našlaičių globos sis-
tema atgimstančiai Lietuvai
yra skubiai reikalinga. Tuo
lengva įsitikinti, aplankius
vaikų ir kūdikių namus, inter-
natus, pagalbines mokyklas.
Ir privačiuose namuose yra
labai daug beglobių, neauklė-
jamų, dvasiškai ir fiziškai su-
skurdusių vaikų. Lietuva, deka,
jau nėra toji gerutė, katalikiš-
koms tradicijoms ištikima Ma-
rijos žemė. Visur yra regimos
ilgos sovietinės okupacijos
pasekmės. Siekiant jas pašai-
linti, negalima užmiršti vaikų.

"Sakoma, pasaulis kenčia to-
dėl, kad jame labai daug vai-
kų skausmo, kurio negirdi su-
augę žmonės. Kai suaugusiems
labai daug beglobių, neauklė-
jamų, dvasiškai ir fiziškai su-
skurdusių vaikų. Lietuva, deka,
jau nėra toji gerutė, katalikiš-
koms tradicijoms ištikima Ma-
rijos žemė. Visur yra regimos
ilgos sovietinės okupacijos
pasekmės. Siekiant jas pašai-
linti, negalima užmiršti vaikų.

Jei norime, kad Lietuvoje
sumažėtų nusikaltėlių, mora-
liai palūžusių, prisigėrusių
debių skaičiai, turime kurti
naują beglobių vaikų auklėji-
mo sistemą. Turime našlaičiams
duoti ne internatą, o "tėviš-
kės namus", kaip to reikalau-

ja ir vaiko teisių chartija,
prieš porą metų priimta Jung-
tinių tautų organizacijoje.

Tai didžiulis uždavinys, ku-
riam atlikti reikia tiek Lie-
tuvos žmonių, tiek užsienio
lietuvių solidarumo ir bend-
radarbiavimo.

Dėkojame visiems, kurie tą
solidarumą parodė, paauko-
dami didesnes sumas ir tap-
dami būsimųjų vaikų kaimų
garbės piliečiais, kurie net
savo testamentuose prisimi-
nė "Vaiko tėviškės namus"
(kaip Ida ir Jonas Valauskai
iš St. Petersburg Beach, FL.).
Dėkojame už kiekvieną, kad
ir mažiausią auką, nes ji mus
drąsina ir padėjo testui pra-
dėti darbą. Ypač esame dėkin-
gi tiems, kurie ėmėsi inicia-
tyvos organizuoti rinkliavas
VTN naudai, kaip Kanados lie-
tuvių katalikų moterų drau-
gija ir jos pirmininkė A. Sun-
gailienė, Hamiltono LKMD
skryliaus pirmininkė M. Vai-
tonienė, Daytona Beach lie-
tuvių klubo pirmininkas G. La-
pėnas, Australijos lietuvių
Tautos fondo pirmininkas A.
Kramilius ir kiti. Didelės pa-
dėkos yra vertas kun. A. Bu-
kauskas (St. Louis, Mo.), kuris
jau apie 30.000 dol. yra surin-
kęs tarp amerikiečių. Dėkoja-
me prel. A. Jonušui, kuris VTN
atstovauja Romoje ir Vatikane.

Negalime į šį laišką sutal-
pinti visų mūsų rėmėjų. Pilną
jų sąrašą paskelbsime vėliau.
Su dideliu malonumu prisime-
name visus tuos, kurie ėmėmet
mus aplankę Kaune, asmeniškai
įteikdami savo dovanas
Vaiko tėviškės namams. Vieno
iš jų, kurie buvo žadėję mus
aplankyti — gerb. Jono Maci-
jausko iš Surrey B.C. Kanado-
je — deka, negalėjome sulauk-
ti, nes dar prieš kelionę į Lie-
tuvą jį Dievas pasiėmė pas
save. Jis per kun. A. Bukaus-
ką VTN yra paaukojęs 10.000
dol. Meldžiamės už šį vieną
iš pirmųjų VTN garbės pilie-
čių. Jo jautrumas našlaičių
daliai čia liks neužmirštas.

Visiems Jums tepadeda Die-
vas!

VTN vardu —

Mons. Vytautas Kazlauskas

Aukos, pažymint, kad jos skiria-
mos "Vaiko tėviškės namams"
Lietuvoje, galima siųsti šiais
adresais:

JAV-se: Lithuanian Catholic
Religious Aid, 351 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207, USA.

Kanadoje: A. Sungailienė,
KLKMD pirmininkė, 1 Aberfoyle
Cres. Suite 1106, Etobicoke, On-
tario M8X 2X8, Canada.

Australijoje: Mr. A. Kramilius,
83 Queen St., Canley Vale, 2166,
Australia.

Kituose kraštuose: Mons. A. Jo-
nušas, Via Casalomferrato 20,
00182 Roma, Italia.

Century 21 OFFORD
REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar
tik dėl informacijos apie
namus, vasarnamus,
ukius, žemes Vasagos,
Staynerio ir Collingwo-
do apylinkės kreipki-
tes į

Angele
Salvaityte, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstove.
Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Gėlių parduotuvė

"VICTORIA"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošiamos gėles (vairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.)
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

PRINTING
NET

66 MEMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT. M9V 1R3,
TEL. (416) 252-6741
Savininkas Jurgis Kuliešius

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ

Renkame tekstus lietuviškai ir angliskai.
Spausdiname: raštinės reikmenis (laiškus,
vokus, vizitines kortelės); bekalbinius (carbon-
less) popierius blankus; lankstinukus ir rekla-
minius lapelius (flyers); knygas, kalendorius;
vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bi-
lietus ir programą.

Susitarus užsakymus paimame ir pristatome.
Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

* stalius darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos
įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)

* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

**"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**

**The
Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai**

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

Kultūrinės vertybės Vatikane

Šimtmetinės bibliotekos, slapti archyvai, observatorija, leidykla, reti rankraščiai, žemėlapiai, gausūs muziejai, meno kūriniai. Vatikano archyvuos atsispindi ir žymi dalis Lietuvos istorijos

1960 m. Vatikanas buvo įtrauktas į tarptautinį sąrašą kultūrinių vertybių, kurios turi būti ypatingai saugomos karo atveju. Tai unikalus atvejis – į sąrašą įtraukti ne atskiri paminklai, o visa Vatikano valstybės teritorija.

Biblioteka

Visų pirma – Vatikano biblioteka, kurioje saugomi reti rankraščiai ir spaudiniai. Biblioteka yra savotiškas raštijos muziejus. Čia saugoma apie 60.000 tomų rankraščių, apie 100.000 atskirų rankraščių, apie 700.000 knygų ir apie 100.000 žemėlapių.

Biblioteka turi numizmatikos kabinetą, kuriame yra išsamiausias pasaulyje popiežių monetų ir medalių bei didžiulis senovės Romos monetų rinkinys. Yra prie bibliotekos taip pat ir turtingas raizinių bei piešinių kabinetas. Biblioteka yra atvira mokslininkams, ir jos salėse galima sukti istorikų, teologų, filologų iš viso pasaulio. Vatikano biblioteka įsteigta popiežiaus Mikalojaus V dekretu 1475 m.

Slaptasis archyvas

Kita istorinė ir kultūrinė Vatikano vertybė – slaptasis Vatikano archyvas. Jame surinkti Apaštalių sosto veiklą liudijantys dokumentai nuo XIII š., nors yra ir siekiančių VIII š. Popiežius Paulius V 1611-1614 m. įsakė surinkti į vieną vietą Apaštalių sosto archyvus. Šiuo metu jie saugomi Vatikane, šalia Vatikano bibliotekos. Iki praėjusio šimtmečio archyvas buvo prieinamas tik popiežiaus kurijos pareigūnams. 1881 m. Leonas XIII Slaptąjį Vatikano archyvą atvėrė mokslininkams. Praėjusiame šimtmetyje Vatikano archyvuose saugomiems dokumentams tyrinėti daugelis pasaulio šalių Romoje įsteigė istorinius institutus, kurie ėmė skelbti archyve sutelktą gausią medžiagą. Prie Vatikano archyvo veikia archyvistikos mokykla.

1936 m. Pijus XI įsteigė mokslių akademiją. Ją sudaro 70 akademikų, kuriuos popiežius parenka iš labiausiai pasižymėjusių įvairių kraštų mokslininkų. Daugiausia toje akademijoje matematikų bei gamtos mokslo atstovų.

Observatorija

Vatikanas turi ir savo astronominę observatoriją. Jos pradžia siekia 1578 m., kai popiežius Grigalius XIII, reformuodamas kalendorių, sukvietė žymius to laiko astronomus ir patatė specialų bokštą erdvei stebėti.

Šiuo metu Popiežinė Vatikano observatorija yra įsikūrusi už Romos, Castelgandolfo. Ji turi modernią aparatūrą ir astrofizikos laboratoriją, bendradarbiauja su kitomis pasaulio observatorijomis.

Spauda ir radijas

Vatikanas yra stambus knygų leidybos centras. Jo spaustuvė spausdina knygas beveik visom pasaulio kalbom.

Minint Vatikano leidybą, būtina prisiminti ir Vatikano dienraštį "L'Osservatore Romano", leidžiamą nuo 1861 m. Oficialioje dienraščio dalyje skelbiamos popiežiaus kalbos ir Apaštalių sosto dokumentai. Kiti dienraščio puslapiai skiriami visuotiniams klausimams.

Aricht. EDMUND ARBO pieštas paveikslas buvusio 40-jo Amerikos prezidento RONALDO O. REAGANO "Žodis tautai". Muziejaus direktorius R. C. BLEDSOE atsiuntė padėką archit. E. ARBUI prezidento ir ponios Reagan vardu, užtikrinamas, kad paveikslas bus įjungtas į muziejiaus rinkinį. Paveiksle yra inkorporuota Lietuvos laisvės statula ir Lietuvos ambasados rūmų projektas Brazilijos sostinėje Brasilia

riami visuotinės K. Bendrijos gyvenimui, sielovadai, kultūrai ir politikai. Yra laidos prancūzų, vokiečių, anglų, ispanų, lenkų kalbomis.

Nuo 1931 m. Vatikanas turi ir savo radiją, transliuojanti žinias daugiau negu trisdešimt pasaulio kalbų. Apie Vatikano gyvenimą ir popiežiaus veiklą žurnalistus informuoja Vatikano spaudos skyrius. Prie jo yra akredituoti žurnalistai iš viso pasaulio.

Muziejai

Vatikano muziejų pradžia siekia popiežiaus Julijaus II laikus – XVI š. pradžią. Julijus II buvo kilęs iš Florencijos Medičių šeimos, pagarsėjusios savo meno rinkiniais. Julijus II Vatikano Belvederio rūmuose pradėjo kaupti antikinės dailės rinkinį. Jį plėtė vėlesni popiežiai, visų pirma Klemenas XIV ir Pijus VI. Šis antikinės dailės rinkinys dabar vadinamas Pijaus ir Klemenso muziejumi.

XIX š. Grigalius XIV įsteigė etruskų ir Egipto muziejus, o popiežius Pijus IX – krikščioniškąjį muziejų, kuriame surinkti ankstyvosios krikščionybės paminklai.

Šiuo metu Vatikano muziejai užima didžiulį plotą – apima ne tik dailės rinkinius, bet ir ištisus statinius – Siksto koplyčią, senąjį Vatikano biblioteką, Rafaelio sales.

XX š. Vatikano muziejus papildė popiežiaus Pijaus XI įsteigtas misijų muziejus ir Pauliaus VI pradėtas modernios religinės dailės muziejus.

Vatikano muziejų klasikinės dailės rinkiniai – vieni turtingiausių pasaulyje. Popiežiai rūpinosi Romos kasinėjimais ir uoliai rinko tai, ką rasdavo archeologai kitose Italijos vietose.

Vatikane sukaupta tūkstančiai graikiškos ir romėniškos skulptūros, tapybos, taikomosios dailės pavyzdžių. Čia saugomi tokie garsūs kūriniai, kaip Lakono grupė, Belvederio Apolonas, Belvederio toras. Muziejuje yra puikiai išlikusių romėniškų mozaikų, aukščiausios kokybės bronzos, stiklo dirbinių, papuošalų rinkiniai.

Etruskų muziejuje surinkti etruskų ir graikų dailės pavyzdžiai, rasti kasinėjant etruskų kapinynus. Etruskų civilizacija Apeninų pusiasalyje klestėjo iki Romos įsigalėjimo. Etruskai buvo patyrę stiprią Graikijos kultūros įtaką, tad daug vertingų graikų keramikos ir skulptūros kūrinių randa etruskų nekropoliuose.

Krikščioniškajame muziejuje surinkti ankstyvųjų krikščionių sarkofagai, kulto reikmenys.

Vatikano pinakotekoje lankytojai gali pamatyti labai įdomią XI-XVIII š. tapybos rinkinį. Joje daugiausia italų tapytojų kūrinių. Čia saugomi Beato Angelico, Pinturichio, Rafaelio, Caravaggio paveikslai.

Daugybė žiūrovų sutraukia Rafaelio salės ir Mikelandželo tapyta Siksto koplyčia. Šiuo metu yra restauruojamas Mikelandželo "Paskutinis teismas", neseniai buvo nuvalytos Siksto koplyčios lubos.

Žemėlapiai

Minint Vatikano muziejų monumentaliosios tapybos pa-

Kretingos katalikiškosios mergaičių kolegijos šventinimo dieną. Iš kairės: rektorius kun. ASTIJUS KUNGYS, OFM, dėstytojas J. ŠAKINIS, Telsių vyskupas A. VAICIUS, pedagogikos dėstytoja LIUDA, etikos dėstytoja A. ŠEDUKIENE, Telsių vyskupijos kancleris prel. PR. GEDGAUDAS, Kretingos rajono valdytojas A. ŠTEINYS

Nauja mokykla naujiems tikslams

Pokalbis su Kretingos Šv. Antano mergaičių kolegijos rektoriumi kun. Astijum Kungiu, OFM

UGNIUS TRUMPA

Paskutiniai metai į Lietuvos istoriją įsirašė margais pasikeitimų raštais. Daugelis jų dar nespėjo patekti į plačiosios visuomenės dėmesio ratą, tapo tik metraštininkų turtu. Gal išties tų naujovių ar tiesiog senų dalykų atstatymo buvo tiek daug, jog jie jau spėjo prarasti savo aktualumą, tapdami kasdieniais ir įprastais faktais. Tačiau manau, kad pradėję savo įsitvirtinimą jie greitai sužibės.

Panašios mintys aplankė mane Kretingos mergaičių kolegijoje, kurioi aš atvykau kaip besipraktikuojantis dėstytojas skaityti filosofijos paskaitų. Kadangi katalikiškosios mokyklos, o ypač aukštosios, man buvo iki šiol visai nepažįstamos, todėl aš iš karto sutikau su kun. Astijaus Kungio pasiūlymu padirbėti pas juos. Kadangi bendra tendencija kurti katalikiškas moky-

klas Lietuvoje egzistuoja jau porą o gal ir daugiau metų, buvo įdomu palyginti jas su jau esančiomis pasaulietinėmis vidurinėmis ir aukštosiomis mokyklomis, juolab, kad ir spauda daugiausia mini tik pačius atsiradimo faktus, neatkleisdama žmonėms pastarųjų esmės. Pavyzdžiui, parodyti kelią į Kretingos katalikišką kolegiją galėjo tik trečias paklaustas kretingiškis. Tačiau patekęs į kolegiją, iš karto supratau, kad čia gyvenimas nestovi vietoje, o tiesiog verda, kaip ir privalo būti ten, kur susirenka daug jaunų žmonių.

Taip jau sutapo, kad savo atvykimo dieną pamačiau jaunųjų ateitininkų suvažiavimo, kuriam žvaliai vadovavo kun. Robertas Grigas ir kun. prof. Arvydas Žygas, užbaigos iškilmes. Prie šio suvažiavimo rengimo, kaip ir priklauso šeimnininkams, daugiausia prisidėjo kolegijos mergaitės. Bet netrukus pastebėjau, kad jos sugeba ne tik gražiai linksmintis, bet ir rimtai studijuoti.

Filosofijos mokslas nėra lengvas, todėl ir dėstomas aukštosios mokyklose tik nuo trečio kurso. Tačiau, atsižvelgdamas į bendrą teologinę kolegijos pakraipą, pradėjau dėstyti visiem trim šiuo metu esantiom kursam. Mano nuostabi, mergaitės jau po pirmo mėnesio, peršokusios pirmų sunkumų barjerus, įsijungė į normalų mokslo ritmą.

Tačiau labiau nei šis faktas mane nustebino visai skirtinga mergaičių tarpusavio santykių atmosfera. Tenka pripažinti, kad kaip didelė šeima ši kolegija, matyt, yra daugiausia priartėjusi prie krikščioniškosios moralės reikalavimų. Ir tai nėra įgyvendinama prievartos ar bendrosios tvarkos būdu, bet tiesiogiai išsivysto iš mergaičių noro ir supratimo. Norėdamas pasiaiškinti, kaip pavyko sukurti tokią mokyklą, paklausiau jos rektorių kun. Astijų Kungį, kuris taip aiškino.

Kolegija prasidėjo nuo Kauno kolegijos mergaičių namų estetikos mokyklos, kuri buvo įsteigta Klaipėdoje 1989 m. Čia turėtume padėkoti Eugenijai Federavičienei, mūsų dabartinei vedėjai, kuri kreipėsi į mūsų Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šventojo Kazimiero provinciją su įdėja palaikyti šios mokyklos pertvarkymą į katalikišką mokyklą. Kadangi broliai pranciškoniai nuo pat pradžios dėstė joje tikėjimo pagrindus, mes noriai palaikėme mokyklos pakeitimą į Klaipėdos katalikišką mergaičių kolegiją. Tačiau tuo metu įvyko nuomonių išsiskyrimas ir tarp dėstytojų, ir tarp studentų, nes ne visi norėjo sutikti su mokyklos perėjimu į naują pobūdį, todėl 1991 m. Lietuvos respublikos Kultūros ir švietimo ministerio D. Kuolio raštu kolegija perkelta į Kretingą ir pavadinama Kretingos katalikiškąja mergaičių kolegija.

— Gal galėtumėte smulkiau papasakoti, kokie pobūdžio specialistes Jūs rengiate kolegijoje? Kokie Jūsų pagrindiniai uždaviniai ir planai, žiūrint į kolegijos ateitį?

— Mes rengiame krikščioniškosios socialinės pedagogikos ir psichologijos bakalaures. Žvelgdami į bendrąsias religijos problemas, su kuriomis susiduriame Lietuvoje, turime prisipažinti, kad nėra tokios grandies pasauliečių žmonių, kurie jungtų kunigus su visais paprasto žmonių. Mes pastaruoju metu dažnai girdime idėjas,

kad tik Lietuva sugebėjo išsaugoti tikrąjį katalikiškąjį tikėjimą, nepažeisdama jo formų. Tai, kad Lietuvoje Bažnyčia buvo savotiškoje rezistencijoje, kol šalis buvo okupuota komunistų, padėjo jai išvengti tų nukrypimų, kurie palietė vakarietiškąją Bažnyčią. Tačiau taip mąstydami mes nepastebime, kad tikėjimas Lietuvoje yra tikrai ribotas tiek tuo, kad tiki daugiau senovo amžiaus žmonių, kuriems tradicija yra jų praeitis, jų istorija, ir dar ribotas tuo, kad tikėjimas yra koncentruotas tik šventovės patato rėmuose. Taip pat ir visas parapijos darbas yra atliekamas tik dvasiškiu, kurie nebepajė visko sutvarkyti. Šiuo atveju reikia išplėsti Bažnyčios sampratą, kad ji nesiribotų tik pastatu, o taptų tikrąją krikščioniškąją bendriją, sutapdama su visais parapijiečiais, su jų šeimomis. Mūsų mergaitės bus pasiruošusios kurti tokią bendriją. Jos galės padėti miesto evangelizacijai, paruošti jaunavedžius santuokai, jaunimą kitiems sakramentams.

— Kaip vertinate mergaičių pasirušimą? Ar šiuo metu dėstomi dalykai gali patenkinti jų norus ir Jūsų tikslus? Kaip galima būtų palyginti Jūsų kolegiją su kitomis Lietuvos aukštosiomis mokyklomis? mis?

— Mano manymu, dabartinis dėstymo lygis yra tikrai neblogas, atvažiuoja dėstytojai ne tik iš Lietuvos, bet ir iš viso plataus pasaulio. Pirmuosiose kursuose daugiausia dėmesio yra skiriama užsienio kalboms, kurių dvi mergaitės turi būtina pasirinkti, taip pat dėmesys skiriamas ir teologiniam-filosofiniam lavinimui, kuris vėliau praverčia perėjus prie krikščioniškosios pedagogikos, psichologijos bei rimtesnių religinių studijų. Taip pat dėstoma lietuvių kalba, Lietuvos istorija ir etnokultūra, mitologija ir folkloras. O po paskaitų galima pasirinkti senovės kalbų, tautodailės (audimo, siuvimo, mezgimo) fakultatyvus. Neseniai mūsų atgautas didelis pastatas, kuris ir anksčiau priklausė vienuolynui, leidžia studentėms jaukiai įsikurti. Todėl mes rimtai manome, jei ateityje seksis gerai dirbti ir bus lėšų, sukurti šios kolegijos pagrindu katalikišką universitetą arba akademiją. Tuo tikslu mes jau dabar geriausiai besimokančias mergaites siunčiame į užsienio aukštąsias mokyklas tobulinti, kad jos galėtų grįžusios mums padėti darbuose.

Dėkodamas už pokalbį ir pasakojimą rektoriumi, norėčiau paprašyti skaitytojų, kurie susidomėjo Kretingos mergaičių kolegija, parašyti jai adresu: Vilniaus 6, Kretinga 5700, Lithuania (tel. 258-51571).

Atsiųsta paminėti

1993 METŲ KALENDORIUS, Lithuanian Calendar. Eina XIX metai. Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos ekonominės sekcijos leidinys. Paruošė Stasys Prakapas. Tiražas – 3000 egz.

I LAISVĖ. Rezistencinės minties ir kultūros žurnalas. Nr. 114 (151), 1992 ruožnu. Redaktorius – J. Baužys (9240 Cliffside Ln, Orland Park, IL 60462-7790, USA). Leidėjas – Lietuviškų studijų centras Čikagoje. Redakcijos talkininkai – dr. K. Ambrozaitis, Č. Grincevičius, P. Jurkus, V. Valiūšaitis. Žurnalas išsina tris kartus per metus. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje – 10 JAV dol., kitur – 15 JAV dol. Žurnalas spausdinamas dviem laidom – JAV-se ir Lietuvoje.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Poezijos vertimams skirtas žurnalas "The Dirty Goat", leidžiamas JAV Texas valstybės Austine, 1992 m. 5 nr. 20 puslapių paskyrė keturiom Lietuvos poetėms – Janinai Degutytei, m. rusiai 1990 m. vasario 8 d., Juditai Vaičiūnaitei, Danutei Paulauskaitei ir Vidmantei Jasukaitytei. Jų eilėraščių anglų kalbon išvertė Niujorko valstybės Buffalo mieste gyvenanti dr. Gražina Anyšaitė-Slavėnienė.

Tradiciniais tapusius Lietuvos dainininkų koncertus tęsia JAV lietuvių fondas. Šiemetiniams koncertams JAV lietuvių kolonijose yra pakviesti du Lietuvos operos Vilniuje solistai – sopranas Sigutė Stonytė ir baritonas Arvydas Markauskas. Jie abu yra Sibire gimę lietuvių tremtinių vaikų, dainavimo studijas baigę Lietuvos konservatorijoje Vilniuje. Baritonas A. Markauskas jau yra dainavęs trijuose Čikagos lietuvių operos pastatymuose. Sopranas S. Stonytė yra dainavusi lietuviams ten surengtuose koncertuose. JAV lietuvių fondo rengiamais koncertais rūpinasi Marija Remienė ir vietiniai fondo rėmėjai koncertams pasirinktose vietovėse. Svečiams iš Vilniaus akompanuos Čikagos lietuvių operos meno vadovas Alvydas Vasaitis. Šiemetinė koncertų serija numatyta: sausio 10 d. – Čikagoje, sausio 17 d. – Bostone, sausio 24 d. – Los Angeles mieste, sausio 31 d. – Detroite ir vasario 7 d. – Klivlande.

Suvenyrinį lietuvių Sibiro tremtinių poezijos rinkinį "Anglimi ant beržo tošies" 1990 m. savo priedu Vilniuje yra išleidęs "Knygnešio" žurnalas. Juo susidomėjo Milano universiteto prof. Guido Michelini, baltistas, išmokęs lietuvių kalbą. Ji Italijoje 1991 m. paruošė ir išleido panašų rinkinį "Canti Lituani dalla Siberia" ("Sibiro lietuvių giesmės"), italų kalbon išvertęs 40 eilėraščių. Jų autoriai – Antanas Miškinis, Kazys Inčiūra, Jonas Graičiūnas bei kiti įvairaus amžiaus Sibiro kankiniai. Italikas leidinys, iliustruotas grafikės Gražinos Didelytės "Sibiro tremtinių" ciklo ištraukomis, yra dedikuotas prof. G. Michelinio žmonos Birutės Sibirian ištremtiems tėvams Elenai ir Petrui Žindžiams. Įvadą italams skaitytajam parašė filologijos dr. Vytautas Kubilius. Italijoje laida baigiamą ją paruošusio prof. G. Michelinio pastabomis ir paaiškinimais.

Vaizdajuostės filmą "Kazys Bradūnas" yra sukūręs Arvydas Renekis, filmuotojas iš Lietuvos. Jo premjerai buvo pasirinkta vakarone 1992 m. lapkričio 6 d. Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje, susieta su XXI-sios lietuvių fotografų darbų parodos užbaiga, paskirtų premijų paskelbimu. Vakaronė taipgi beveik sutapo ir su poeto Kazio Bradūno deimantine amžiaus sukaktimi. Jis yra gimęs 1917 m. lapkričio 11 d. Biogravio pobūdžio dokumentiniame vaizdajuostės filme K. Bradūnas kalba ne tik apie savo, bet ir apie kitų rašytojų, poetų, dailininkų, kultūrininkų gyvenimą. Juos visus, dar nespėjusius pasiekti kūrybinio subrendimo, ištiko vergijos varžtai arba skaudi gimosios žemės netektis. Aptaręs po I. D. karo gimusią naują literatūrą kartą, K. Bradūnas dalijasi pasitraukimo iš Lietuvos išpučiais, suklestėjusia kultūrine veikla išeiviams skirtose pokario Vokietijos stovyklose. Ten jam teko dalyvauti literatū sambūriuose, redaguoti pradedamą leisti "Aidų" žurnalą. K. Bradūnas taipgi prisimeina gyvenimą Baltimorėje, neįpras-tus darbus duobkasiu kapinėse ir akmenkaldžiū. Jie vis dėlto nesustabdė literatūrinės veiklos su "žemininkais" ir "lankininkais". Nemaža vaizdajuostės filmo dalis yra skirta K. Bradūno žurnalistiniam darbui "Drauge", ilgas metus redaguotam kultūriniam šio dienraščio priedui, stambesnio masto leidiniams. Vaizdajuostės filmas baigiamas viešnage Lietuvoje, ten sukurtais eilėraščiais, apsilankymu tėviškės sodyboje, kur tėra likęs tėvo pastatytas kryžius. Į baigminį filmo epizodą jo kūrėjas Arvydas Renekis įjungė visą K. Bradūno šeimą su būriu klegančių vaikų. Po vaizdajuostės filmo premjeros K. Bradūnas padėkojo jo iniciatoriums bei rėmėjams dr. Mildai Budrie-nai, JAV lietuvių fondui, jį sukurusiui Arvydui Renekui. Vakaronės dalyviai deimantinės amžiaus sukaiktis salaukusiam K. Bradūnui sugiedoję "Ilgiausių metų".

Kauniečio A. Stankevičiaus galerija "AL", savo skyrus turinti Klaipėdoje, Kretingoje, Ariogaloje ir Marijampolėje, penktąjį skyrų atidaro Palangoje. Jam yra pasirinktas namelis prie Baltijos jūros. Mat jame 1949-66 m. išėjusi ir kūrė žymusis dail. Antanas Žmuidzinavičius (1876-1966). Jo vaikaičiai Augis ir Rimantas Gučiai, dabartiniai namelio savininkai, "AL" galerijai perdavė du kambarius, o verandoje jie vasaros mėnesiais surengs savo senelio A. Žmuidzinavičiaus tapybos darbų parodą.

Tarptautinis jaunųjų pianistų konkursas Čekijos mieste Ustí nad Labem buvo sėkmingas dviem Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos dešimtokėms. Mokytojos J. Karosaitės auklėtinė Jurgita Jauniskytė laimėjo III premiją. Ieva Jokūbavičiūtė, paruošta mokytojos N. Kereševičienės, išsikovojė I premiją ir netgi specialų Europos pianistų pedagogų draugijos prizą – kvietimą 1993 m. atvykti koncertui į Austrijos Grazą. Jos mokytoja Nijolė Kereševičienė buvo pakviesta Graze vadovauti atviroms pamokoms meistriskumo klasėje.

Vaclovo Biržiškos (1884-1956), bibliografo ir kultūros istoriko, antrąjį mokslinį seminarą surengė Vilniaus universiteto bibliotekininkystės katedra. Seminare buvo nagrinėjamas šio mokslininko palikimas bei kitos mūsų tautinės kultūros sritys. Pranešimus skaitė ir diskusijose dalyvavo kultūros istorikai A. Glosienė, A. Jovaišas, D. Kaunas, D. Labanaušienė, S. Matulaitytė, A. Miežienė, A. Navickienė, A. Pacevičius, G. Ragutienė, B. Ragutis, L. Vladimirovas ir Ž. Zaveckienė. Buvo aptarti ir tolimesnieji V. Biržiškos mokslinių seminarų darbai. Kasmet rengiamas seminaras yra susietas su jo gimtadieniu gruodžio 8 d.

Italų operos savaitę Vilniuje 1992 m. lapkričio 14-21 d.d. surengė Lietuvos operos ir baleto teatras, Vilniaus miesto kultūros skyrius ir Lietuvos konservatorija, dabar pasivadavusi Lietuvos muzikos akademija. Ji suorganizavo jaunųjų Lietuvos dainininkų dviejų dalių konkursą, kurio dalyviai turėjo padainuoti po tris italikų operų arijas. Pagrindinė konkurso našta teko akademijos vokalo katedros vadovui Vladimiroviui Prudnikovui, Lietuvos operos bosui ir jos konservatorijos auklėtinui. Konkursan įsijungė apie 20 studijas baigusių dainininkų ir studentų. Antrojo konkurso dalin pateko tik 10 dalyvių. Pirmosios vietos laimėtojai buvo parūpinę 250 JAV dolerių premiją. Ji išteikta baritonui Vytautui Juozapaičiui, meistriskai padainavusiam Figaro ariją iš G. Rossinio operos "Sevilijos kirpėjas". Antrąją vietą išsikovojęs Liudas Norvaišas, dvi trečiąsias – Asta Zubaitė ir Ligita Račkauskaitė. Jų balsai nepažymėti. Nemimimos ir dainuotos arijos. Lietuvos muzikos akademijos vokalo katedros vadovas V. Prudnikovas dabar siūlo rengti nuolatinis Kipro Petrausko vardo konkursus jauniesiems dainininkams.

Įdomi buvo savaitės įjungta konferencija "Italų opera ir Lietuva". Pranešimus apie jos kelius Lietuvoje skaitė muzikologai Vida Bakutytė, Jonas Bruveris ir Daiva Kšanienė. Juos savo pranešimu "Italų dainavimo mokyklos pamokos" papildė Lietuvos operos tenoras Virgilijus Noreika, tobulinęs garsiajame Milano La Scala teatre. Italų mokyklos principus lietuvių dainavimo pedagogikoje aptarė Tamara Vainauskienė. Italų operos savaitė buvo skirti trys G. Verdžio operų "Don Carlos", "Nabucco" ir "Rigoletto" spektakliai Lietuvos operos ir baleto teatre Vilniuje. Į juos buvo įjungti svečiai dirigentai ir kai kurios vaidmenais atliekantys solistai. Eboli vaidmeniu "Don Carlos" operoje paminėtas Lietuvos operos mezzosoprano Vitalijos Šiškaitės kūrybinio darbo dvidešimtmis. Savaitė užbaigta iškilmingu koncertu Lietuvos operos ir baleto teatre. Jame dalyvavo Lietuvos solistai Virgilijus Noreika, Eduardas Kaniava, Irena Milkevičiūtė, Nijolė Ambrazaitytė, estas Matėi Palmas ir danas Andre Orlovitzas. Baigminį koncertą Menininkų rūmuose surengė jaunųjų dainininkų konkurso laureatai Vytautas Juozapaitis, Liudas Norvaišas, Asta Zubaitė ir Ligita Račkauskaitė. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.25%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 9.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.25%	nuo 9.50%
3 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.75%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.25%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.75%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 7.00%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
4 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 4.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąjį sąskaitą 3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardavime pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 54 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsor - Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Ontario gimnazijų čempionės, Hamiltono St. Mary's krepšininkės. Jų tarpe 4 lietuvaitės. Sėdi iš kairės (5 ir 3 nr.) TANJA ir GINA TATTI-JANKUTES, penktoji iš eilės – NIJOLĖ CHROLAVIČIUTĖ. Antroje eilėje ketvirta iš kairės RENATA WESELOWSKI-JANKUTĖ

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Lietuvaitės čempionų komandoje

Hamiltono St. Mary's "Crusaders" mergaičių rinktinė, Ontario provincijos gimnazijų krepšinio lygoje sužaidusi 27 rungtynes, iš kurių 26 laimėtos ir vienos pralaimėtos, baiginiame pryzininkų rate laimėjusios visus penkis susitikimus prieš savo varžoves, užtikrintai pelnė 1992 sezono meistrybę ir kartu aukso medalius.

Praeitais, 1991 metais, St. Mary's gimnazijos berniukų komanda laimėjo Ontario provincijos krepšinio pirmenybes ir tai buvo ketvirtasis laimėjimas 43-jų metų Ontario provincijos gimnazijų varžybų istorijoje. Tuo metu čempionų komandoje žaidė trys Hamiltono "Kovo" jaunieji, šios gimnazijos moksleiviai: Ričardas Weselowski-Jankus, Gedis Dziemonis ir J. Tatti-Jankus. Šių metų čempionių St. Mary's gimnazijos mergaičių komandoje žaidė keturios lietuvaitės, visos taip pat Hamiltono "Kovo" atstovės: Gina ir Tanja Tatti-Jankutės, Renata Weselowski-Jankutė (Ginos ir Tanjos pusseserė) ir Nijolė Chrolavičiūtė. Pirmas aukso medalis, iškovotas St. Mary's mergaičių Ontario gimnazijų pirmenybėse.

"The Toronto Star" dienraštyje David Grossman plačiai aprašė St. Mary's "Crusaders" laimėjimą ir ypatingai daug vietos skyrė lietuvaitei Tanjai Tatti. Septyniolika metų Tanja, 12-tos klasės mokinė, komandos gynėja krepšini žaidžia su dideliu tikslumu ir kontrole. Ji pelno daugiausia taškų. Kartais pastatiko ir netikėtų metimų... Rungtynėse prieš Markham "Marauders", trečio ketvirthio gale, įsodino krepšį iš centro, 40 pėdų atstumu. Markham, sezono metu nepatyrę nei vieno pralaimėjimo iš 42 rungtynių, baigė šio čempionato, suklupo prieš lietuvačių vyraujančią komandą. Šiose rungtynėse Tanja Tatti pelnė 15 ir Renata Weselowski 13 taškų.

Tanja Tatti 1991 m. žaidė Toronto "Aušroje" IV-se PLS žaidynėse Lietuvoje. Nors "Aušra" nepasiekė ryškesnio laimėjimo, tačiau Tanja įgijo simpatijas žiūrovų tarpe ir pasižymėjo kaip daugiausia taškų (95) žaidynių metu surinkusi krepšininkė.

Toronto "Aušros" moterų komandos treneris Juozas Šileika, kuris vadovavo krepšininkėms IV-se PLS žaidynėse, šiuo metu sudaro Kanados moterų krepšinio rinktinę, kurios sudėtinė, be abejonės, pirmosios kandidatės pasirinktos Hamiltono "Kovo" krepšininkės. Pradedamos treniruotės ir bus mėginama įsijungti su šia komanda į vietinių lygų varžybas, o už poros metų, kaip stiprus vienetas, vyks į Lietuvą, į V-sias PLS žaidynes atstovauti Kanados lietuviams. Lin ketina sėkmės treneriui Juozui Šileikai ir jaunosios lietuvaitei krepšininkėms. Sig. K.

Išlikti savimi

Keletas minčių iš Prano K. po kalbio su Lietuvos valstybinės futbolo rinktinės vyriausiuoju treneriu Algimantu Liubinsku, kuris buvo paskelbtas Vilniuje leidžiamo "Vytio" 1992 m. lapkričio 4 laidoje.

... Daugelio žmonių sielas tam-

užkabinėja, primedami, kad jis milijonierius ir mafiozas. Į tai A. Liubinskas atsako šitaip: "Mafija – organizuota nusikaltėlių veikla. Tai rimtas kaltinimas. Aš nesu įsivėlęs į jokių nusikaltimų. O kad esu, girdi, milijonierius... Viską užsidirbau pats, savo energija ir nedrebu dėl ateities. Trise esama sukūrė savo firmą UAB "ami". Aš nenoriu taip gyventi, kaip gyvenau tarybiniais laikais. Esu matęs pasaulio. Ten viskas žmogui, o čia buvo tik šūkliai. Mus sistema atpratino dirbti. Ir dabar daugelis dirbti nemoka ir svarbiausia nenori mokėti. Prisimenu, kaip anomis sausio dienomis aš apsidžiaugiau sutikęs prie Parlamento savo vaikus, kuriuos treniravau sporto internate. Jiegi jaunimas eina ginti Lietuvos, jis nenori gyventi, kaip gyvenau raudonais laikais. Aš matau, kad mes išsikapstysime".

Toks žmogus Algimantas Liubinskas. Neperauklėtas, nepagadintas jokių sistemų. Ar moka dirbti? Apie tai tegul liudija Lietuvos futbolo rinktinės rezultatai. "Išsikapstysime!"

Slidinėjimo rinktinės kandidatai

Lietuvos slidinėjimo federacija paskelbė rinktinės, kurios 1993 m. dalyvaus pasaulio čempionatuose, o 1994 m. turėtų pasiekti olimpinį "Lilehamerį" (Informacija iš Lietuvos spaudos. RED.).

Biatlonas: G. Jasinskas, K. Strolinė ir V. Pečiulevičius. Pasaulio čempionatas vyks 1993 m. vasario 6-14 d.d. Bulgarijoje. Slidinėjimas: V. Vencienė, R. Panavas ir I. Terentjevas. Pasaulio čempionatas vyks 1993 m. vasario 17-28 d.d. Švedijoje. Be jų į olimpinę Lietuvos rinktinę siūlomi biatlonininkai R. Gveznovas, L. Barila, L. Nikitinas ir slidininkai V. Zibailo, R. Dovgialo, A. Raugale. Biatlono rinktinės vyr. treneriu paskirtas kaunietis A. Jakubauskas, treneriu – A. Šekočiūnas. Slidinėjimo rinktinės vyr. treneris – kaunietis A. Čepulėnas, V. Vencienės treneris – V. Gineitis. Lietuvos dailiojo čiuožimo federacija kandidatais į XVIII žiemos olimpinės žaidynės siūlo maskvietę Drobizko ir jos porininką kaunietį Povilą Vanagą bei pavienius čiuožėjus Editą Katkauskaitę ir Vaidotą Juraitį. 1993 m. sausio mėnesį jie turėtų dalyvauti Europos čempionate.

Skautų veikla

• Išeivijoje LSS Jubiliejinė stovykla įvyks Rago stovyklavietėje, Mičigane, 1993 m. liepos 31 – rugpjūčio 11 d.d. Dariaus ir Girėno vardo Brolijos pastovyklei vadovaus s. fil. G. Taoras, pav. s. R. Otto iš Kanados, adj. s. V. Dilba, komendantas s. fil. dr. M. Griauzdė, lauzavedys sk. v. K. Žukauskas. Sesiarijai vadovaus VS v.s. B. Banaitienė, pav. v.s. fil. L. Kiliulienė, adj. v.s. fil. M. Mickienė, komendantė ps. I. Balseytė iš Kanados, pionierijos vad. v.s. fil. G. Matonienė, lauzavedė ps. J. Žukauskienė.

• Lietuvoje Jubiliejinė stovykla bus 1993 m. liepos 3-10 d.d. prie Palangos, Kunigiškės. Į šią stovyklą kviečiami ir pilnamčiai išeivijos rajonų nariai. Australijos rajonas suaktyvinius metus paminėti savo stovykloje 1993 m. sausio 2-10 d.d. netoli Sidnio. M.

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Šaldytuvus
- Elektrines virdyklas (plytas)
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Šildymo sistemas

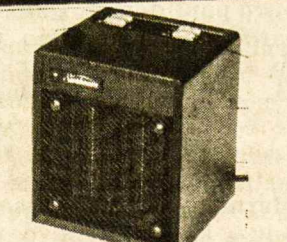
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus

Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronto.

Sušildykite savo gimines ir draugus LIETUVOJE

Geriausia dovana – šildytuvus

Sunbeam

- 220V įtampai • Reguliuojamas galingumas 700W-1500W
- Išskiriama šiluma 5200 BTU/val.
- Keramininiai šildymo elementai su ventiliatoriumi • Išmatavimai: 7.25x6.00x4.75 colių
- 5 metų garantija

\$118 (įskaitant persiuntimą ir pristatymą į namus)

GINTARAS

EXPRESS
1968 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 3K9
Tel.: (416) 604-4400
Fax: (416) 604-9748

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 5.25% už 90 dienų term. indėlius
- 5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
- 5.50% už 1 m. term. indėlius
- 5.75% už 2 m. term. indėlius
- 5.75% už 3 m. term. indėlius
- 6.00% už 4 m. term. indėlius
- 6.25% už 5 m. term. indėlius
- 5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 6.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 7.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 7.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 4.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 6.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 7.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 7.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
- 4.00% už OHOSP (variable rate)
- 3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
- 3.50% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
- 2.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
- 2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 9.50%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 8.00%
- 2 metų 8.25%
- 3 metų 8.75%
- (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 7.75%
- (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 96 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook Mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

- Sausas valymas (dry cleaning)
- drabužiai
- užuolaidos
- odos
- kilimai

NEMOKAMAS paėmimas ir pristatymas į namus

- Skalbiame ir lankstome pagal svorį
- Darbas kokybiškas ir garantuotas
- Žemiausios kainos

384 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park) Tel. 534-3380

EURO PARCEL SERVICE
614 The Queensway Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

specialus pasiūlymas oro paštu 4.90 už kg

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iktuvu.

Mūsų atstovas Montrealyje Vytautas Gruodis, jr., tel. 847-0881

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg

- PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
- Į VISAS VIETOVES
- PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimum yra 2kg, arba \$10.00. Neskaitome už pristatymą.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.

931-9389 SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAMS BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis, Jr.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

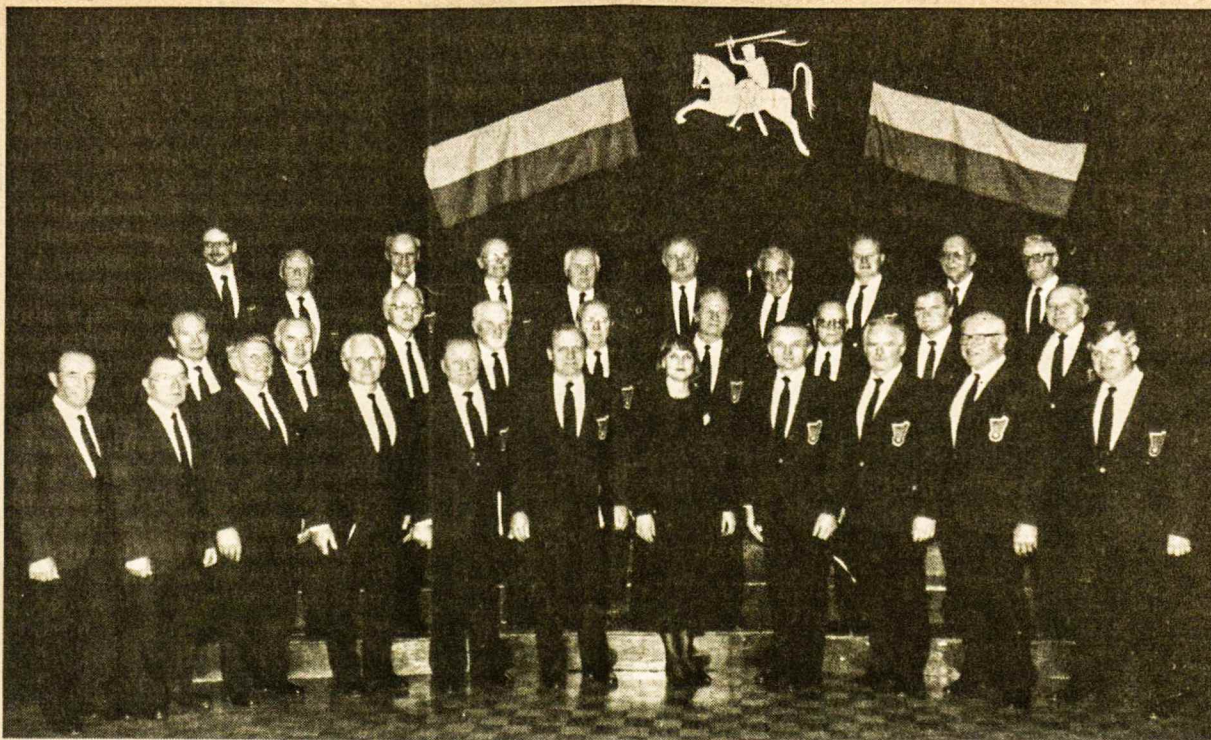
čiuose Kanados parlamento rinkimuose. Didžiausią problemą sudaro ne partijos, o jų vadai – konservatorių Brian Mulroney, liberalų Jean Chretien ir NDP socialistų Audrey McLaughlin. Ministrų pirm. B. Mulronį slegia aštuonerių metų valdymo laikotarpyje beveik visiškai prarastas kanadiečių pasitikėjimas. Skeptiškai žiūrima į visas jo pastangas, net ir tas, kurios yra labai svarbios Kanados atečiai. Kanadiečiai dar ir dabar yra pasiūšę prieš jo įvestą 7% prekių ir paslaugų mokestį, laisvą Kanados prekybą su JAV ir jau pasirašytą, bet dar oficialiai parlamentų nepatvirtintą laisvą Šiaurės Amerikos prekybą, kurio išjungtų Kanadą, JAV ir Meksiką.

Kanadiečių nusivylimas jaučiamas ir nenuilstančiomis B. Mulronio pastangomis įjungti Kvebeką Kanados konstitucijon. Esą jis, besirūpindamas Kvebeku, užmiršo svarbesnius visos Kanados ekonominius reikalus. Tačiau spalio 26 d. referendumo vajuje Kanados konstitucijos pakeitimus rėmė ir liberalas J. Chretienas su NDP socialiste A. McLaughlin. Kanadiečiai parlamento rinkimuose nesitiki jos pergalės, Ontario provincijoje nusivylę socialistiniais premjero Bob Rae veiksmis.

Kanados parlamento būsimų rinkimų apklausoj rėmėjų skaičiumi jau seniai pirmąja liberalų partija. Tačiau pasi-

tikėjimo, atrodo, trūksta pačiam J. Chretienui, dėl savo artimų ryšių su P. E. Trudeau praradusiam daug rėmėjų Kvebeko provincijoje. Savo poziciją artėjančiuose parlamento rinkimuose jis dabar bando sustiprinti pats kandidatais pasirinkdamas populiarus kanadiečius kai kurioms apylinkėms. Šią teisę J. Chretienas išsikovojo Kanados liberalų partijos suvažiavime 1992 m. vasario mėnesį. Toronto York centro rinkiminėje apylinkėje liberalų kandidatu buvo paskelbtas J. Chretienas pasirinktas buvęs ilgameitis Toronto burmistras Art Eggleton. Normaliai savo partijos kandidatą rinkiminėje apylinkėje išsirenka ten gyvenantys partijos nariai. J. Chretienas A. Eggletono kandidatūrą paskelbė be jokio ten gyvenančių liberalų pritariamo balsavimo.

Dėl tokios taktikos su liberalų vadu J. Chretienu susikirtę italų kilmės liberalų atstovai parlamente John Nunziata ir buvo atleistas iš turėtų liberalų partijos darbo kritiko pareigų. Prasidėjo nesibaigiantis liberalų susiskaldymas. Mat toje rinkiminėje apylinkėje liberalų kandidatu nori būti North York savivaldybės tarybos narys Li Preti. Jis atmeta be rinkimų paskirto A. Eggletono kandidatūrą ir su savo rėmėjais reikalauja liberalų partijos kandidatą Toronto York centro apylinkėje paskirti balsavimo būdu. V. Kst.

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vadovaujamas LINDOS MARCINKUTES, 1993 m. balandžio 24 d. švęs savo veiklos 15 metų sukaktį, pasirodydamas specialia programa surengtame pokylyje

Įvairios žinios

Vaikų žurnalo "Eglutė" redagavimo atsakomybė nuo 1993 m. sausio mėn. perima JAV-bių LB švietimo taryba. Naująją redaktore pakviesta Nijolė Nausėdienė. Žurnalo leidėjomis ir toliau lieka N.P.M. seselės Putname. Leidbos reikalai aptarti gruodžio 3 d. Čikagoje vykusiame posėdyje, kuriame dalyvavo švietimo k-jos pirm. R. Kučienė, seselė Ignė Marijosiūtė, naujoji redaktorė ir seselių rėmėjų vadovė S. Endrijonienė.

Lietuviškos laidos per Romos radiją Lietuvoje girdimos kasdien vietos laiku nuo 6 val. 45 min. iki 7 val. 05 min. 41,24 ir 50,08 m bangomis arba 7275 ir 5990 kHz dažniu. Vasarą, kai pasikeičia laikas (vadinamasis dekretinis), lietuviškų laidų galima klausytis 7.45-8.05 val. 41,24 ir 31,33 metrų bangomis arba 7275 ir 95 kHz dažniu. Romos radijo lietuviškųjų laidų redakcija: Programma Lituano, Radio Roma, Casella Postale, 320 00100 Roma, Italia.

Nuo 1992 m. rugsėjo 27 d. pasikeitė lietuviškų Vatikano radijo laidų laikas, trukmė ir bangos. Vakarinės šio skyriaus programos dabar prasideda 20.30 v. Lietuvos laiku ir kartojamos rytais 6.40 v. Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais šios laidos trunka pusvalandį, pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais – 15 min. Tiek vakare, tiek ir ryte laidos girdimos 49 ir 41 metro bangomis arba 6185 ir 7365 kHz dažniu.

Lietuviškų Mišių galite klausytis sekmadieniais – 10.45 v. Lietuvos laiku 31 ir 19 metrų bangomis arba 9.755 ir 15.120 dažniu.

Antroji laida "Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago" anglų kalba, autorius Antanas J. Van Reenan, dabar jau gaudama ne tik kietais viršeliais, bet ir minkštais. Adresu: University Press of America, 4720 Boston Way, Lanham, Maryland, 20706, USA, ir Europoje 3 Henrietta St., London, WC2E8LU, England.

Šis leidinys sprendžia lietuviško tautiškumo klausimus. Pirmoji knygos laida buvo recenzuota kun. Vytauto Bagdavičiaus, MIC, "Tėviškės žibuoriuose" 1991 m. 25 ir 26 nr. Kalina: minkštais viršeliais – \$27.50 JAV, kietais – \$51.50.

In Sudok, informacijos ir dokumentacijos centras Olandijoje, renka medžiagą apie buvusią Sov. Sąjungą ir naujas valstybes olandų, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų, latvių, estų, lietuvių, ukrainiečių, gudų kalbomis. Centras domisi: naujomis ir esančiomis politinėmis partijomis, tautiniais, darbininkų, ekologiniais bei tvarkos judėjimais, moterų organizacijomis, o taip pat pvz. baltiečių bendruomenėmis Amerikoje, rusų ir kitų buvusios Sov. Sąjungos žmonių gyvenimais užsienyje, streikais, demonstracijomis ir kt. Medžiagą siųsti šiuo adresu: In Sudok, B. Van der Plas, P. O. Box 11061, 5200 E B Den Bosch – Netherlands.

"The New York Times" 1992. XII.17 rašo, kad Niujorko lietuvių bendruomenėje kilo nusivylimas, nes buvęs lietuvių kredito kooperatyvo (Queen's Credit Union) pirmininkas federacinės valdžios apkaltintas 8 mil. dol. išiekojimu. Vytautas Vebeliūnas, 62 metų, samdydavo netikrus skolintojus ("Straw borrowers"), kurie paimtus pinigus iš lietuvių kredito kooperatyvo "Kasa" perduodavo investavimo organizacijai "Litas", kurios vadovas taipogi buvo V. Vebe-

liūnas. Pastebėjus "Kasoje" prasižengimus, šio kooperatyvo veiklą perėmė centrinė kredito kooperatyvų administracija (Federal Credit Union Administration). Vėliau "Kasa" buvo likviduota, ir šiuo metu drauda žmonėms gražina indėlius. Šis įvykis sukrėtęs daug lietuvių, ypač tuos, kurie manė, kad viskas atsitiko tik dėl nesugebėjimo, o ne piktos valios.

"Kauno diena" ieško prenumeratorių išievių tarpe. Dienraštį galima užsiprenumeruoti 1993 metams bet kuriame pasaulio krašte. Prenumerata oro paštu – \$85 JAV ar kita atitinkama valiuta. Užsakymą ir čekį galima siųsti tiesiai į redakciją šiuo adresu: "Kauno diena", Vytauto pr. 27 Kaunas 3687, Lithuania.

Lietuvos ambasada Vašingtone praneša, kad Lietuvoje yra šeimų, kurios prima globoti našlaičius vaikus. Neretai atsitinka, kad geros valios žmonės prima ir kelis vaikus į savo šeimą. Tokių šeimų gyvenimas nėra lengvas, reikalingas pagalbos. Lietuvos ambasada turi daugiau

Toronto jaunųjų ateitininkų metinėje iškyloje praėjusį rudenį High Parke. Nuotr. Lino Daukšos

AUDRA Travel CORPORATION

REMKITE LIETUVIŠKUS

VERSLUS!
Naudokitės mūsų vienintelio Kanadoje lietuviško kelionių biuro paslaugomis!

Kelionės patogiausiais lėktuvais:

— SWISSAIR, LUFTHANSA, AUSTRIAN, SCANDINAVIAN, KLM, FINNAIR, AIR CANADA.

Kelionės pigiausiais lėktuvais:

— STERLING AIRWAYS, LOT, ČEKOSLOVAK, AEROFLOT.

Kelionių datos grupėms:

Balandžio – 20, 27	Liepos – 6, 20, 27	Spalio – 5, 19
Gegužės – 11, 18, 25	Rugpjūčio – 10, 24	Lapkričio – 23
Birželio – 8, 22	Rugsėjo – 7, 21	Gruodžio – 21

GRĮŽIMAS – PAGAL PAGEIDAVIMĄ.

* Kelionė į Portugaliją – \$599 kan. (skridimas ir viešbutis)
* Kelionė į Romą (6 dienas) – \$998 kan. (skridimas ir viešbutis)

* Kelionė į Bali-Indonezija – 10 dienų – \$1875 kan. (skridimas, viešbutis, maistas ir ekskursijos)

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Keliones giminėms atvykti į Kanadą.
- Sveikatos ir kelionių draudimus.
- Persiųsti pinigų ir vaistus giminėms.
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus.
- Pramogines keliones laivais.
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,

Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

įstaigos (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirkite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų

statybos vajui arba

Kanados lietuvių bendruomenės

medicininei Lietuvos šalpai.

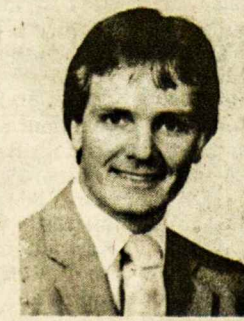
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet

kuriuo laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS

namų pirkimo ir pardavimo atstovas,

patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

Century 21

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į**

Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

Nordland Express

1650 Bloor Street West,

Branch: 275 Hunter Street

Toronto, Ontario M6P 4A8

Hamilton, Ont. L8P 1S2

Tel.: (416) 535-5000

Tel.: (416) 523-5639

KAINŲ SĄRAŠAS

Kainos galioja nuo 1992 m. lapkričio 1 d.

Nordland dėžės:

1 ir 1½ kub. pėdos dėžės \$ 1.00

3 kub. pėdų dėžės \$ 2.00

Persiuntimas:

1 kub. pėdos dėžė (12"x12"x12") \$ 7.50

1½ kub. pėdos dėžė (12"x12"x18") ... \$11.25

3 kub. pėdų dėžė (12"x18"x24") \$22.50

Siuntiniai, kurie yra perkrauti ar

ipakuoti ne **Nordland** dėžėse,

siunčiami pagal svorį (kg) \$ 1.50

Pristatymas į namus:

Pristatymas bet kokio skaičiaus

siuntinių tuo pačiu adresu

(bendras svoris ne daugiau 50 kg) \$15.00

JAV dolerių pervedimas ir

pristatymas:

Bet koks kiekis JAV dolerių 4% + \$15.00

Drauda:

Kiekvienas siuntinys yra automatiškai

apdraustas \$100.00. Virš \$100.00

galima apdrausti papildomai 5%

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. – 8 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Gruodžio 30, trečiadienį, palaidotas a.a. Antanas Riauba, 80 m. amžiaus; sausio 4, pirmadienį, palaidotas a.a. Pranas Jonelis, 78 m. amžiaus; sausio 5, antradienį, palaidota a.a. Skolastika Remeikaite, 67 m. amžiaus.

— Anapilio knygyne galima įsigyti: J. Šiaučiuolio knygą "Veidu į šiaurę", Antano Masioko — "Ateitininkų dvasia nepalūžo", Jono Užpurvio — "Trys kalbinės studijos", Viliaus Pėteraičio — "Mažoji Lietuva" ir "Tvanksta".

— Lietuvoje yra pradėtos beatifikacijos bylos kankinių arkiv. Teofiliaus Matulionio, arkiv. Mečislovo Reinio ir vysk. Vincento Borisevičiaus. Prašome visus melsti Dievą, kad Lietuva greit susilauktų naujų šventųjų paskelbimo.

— Mišios sausio 10, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vincentą Vaitkevičienę, 11 v.r. už parapiją; Vasagoje 2 v.p.p. už a.a. Romą Lenkaitį.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 130 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: S. Trumpickas iš Panevėžio, Dalia Grigutytė iš Punsko, S. Granauskas iš Port Elgin, Ont., Viktoras, Jonas ir Saulė Remasaitis iš Hamiltono. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos vicepirmininkas ir Slaugos namų komiteto pirm. Jonas Vytautas Šimkus.

— Gruodžio 30, trečiadienį, 8 v.v., Kanados lietuvių jaunimo sąjunga (KLJS) surengė šauņu prieš Naujus metus susipažinimo vakarą naujais baldais pagražintoje svetainėje "Lokys". Buvo jaunimo iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Detroito, Čikagos ir kitų vietovių. Svetainė greitai persipildė ir teko atidaryti Vytauto Didžiojo menę. Dalyvavo 150 jaunuolių. Prie bufeto smarkiai darbavosi: K. Janušonis ir V. Žukauskas. Bendrą tvarką prižiūrėjo LN valdybos narys Rimas Juodis. Vakaras praėjo gana sklandžiai, tikimės, kad ir tolimesnėje ateityje KLJS suras progų surengti panašius renginius.

— Sausio 10, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose LN kultūros komisijs rūpesčiu įvyks Kauno Spaudos džio tarybos nario prof. dr. A. Smailio paskaita "Politinė padėtis Lietuvoje". Visi kviečiami dalyvauti.

— Toronto simoninis orkestras rengia Shell Canada Community Concert "Music of Americas" vasario 5, penktadienį, 1-2 v.p.p. Rym Thomson Hall (kampos King & Simcoe gatvių). Išsirsite Dvorako simfoniją nr. 9, Bernsteinio, Coplando, Amramo ir Ridauto kūrinys. Bilietai \$4.75 plus 7% GST, juos galite užsisakyti per LN administratorę Danutę Sysak-Simonaitę, tel. 532-3311. Prašom nedelsiant rezervuoti geresnes vietas.

— Vasario 6, šeštadienį, įvyks Medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" tradicinis balius. Bilietai gausiami pas J. V. Šimkų, tel. 231-9425 ir pas V. Drešerį tel. 233-3334.

Aukos slaugos namams — \$1,000 - A.S.; \$500 - K. E. Gudinskai iš Hamiltono; \$200 - A. B. Grinius iš Hamiltono, dr. P. Vytė; \$100 - A. Paleckis, Pr. Mėčys, P. Skablauskas, B. Saplys, V. Paulionis; \$50 - S. Naikauskas iš Windsor, V. K. Gapučiai; \$40 - J. A. Gataučiai; a.a. Sofijos Vinskienės atminimui aukoj: \$50 - V. Radzevičius, S. Radzevičienė; \$25 - K. Budrevičius; \$20 - L. Balseys, J. A. Šimkai; a.a. Viktoro Karasevičiaus atminimui: \$50 - W. L. Nahrianiak; a.a. V. Karo atminimui: \$25 - Technician Fund Staff; a.a. Charles Roman atminimui: \$20 - D. L. Simanavičiai; a.a. Kosto Pakalniškio atminimui \$25 - K. Budrevičius.

"Vaiko tėviškos namams" aukoj: \$100 - A. Pajaujienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$100 - L. Baumgardas; \$20 - B. Vilks.

Pagalbos fondui "Vaiko tėviškos namai" Lietuvoje Pranas Basyas aukoj: \$100. Kanados Lietuvių katalikių moterų draugija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Vietoj kalėdinių sveikinių atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškos žiburiams": \$50 - Viktorija Dauge-lavičienė; \$25 - Adomas ir Ramutė Grigonai, Julius ir Pranė Barakauskai, Gintautas ir Genė Venskaičiai, H. Gumauskas, Ignas Girdzevičius, Saulė Ste. Marie, Ont.; \$20 - M. Janeliūnienė, Ilona, Alfredas ir Onutė; Olga ir Jonas Statkeviciai, Rodney, Ont.; \$10 - A. Rakauskas.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sutvirtinimo sakramentui besiruošiančių vaikų tėvai yra prašomi susirinkti sausio 10, sekmadienį, tuoj po 10.15 v. Mišių naujame kambaryje (už zakristijos) trumpam pasitarimui. Pamokos prasidės sausio 17 d. po 10.15 v. Mišių parapijos patalpose.

— Tretininkų kongregacijos nariams Mišios — šį ketvirtadienį 10 v.r. — Kun. Ignas Mikalauskas, OFM, kuriam ligoninėje buvo amputuota koja, jau grįžo į Providence Villa prieglaudą (3276 St. Clair Ave. Scarborough, Ont. M1L 1W1). Prel. J. Tadauskas tebėra Queensway ligoninėje.

— Krikščionių vienybės savaitės šiais metais bus minima sausio 24-31 d.d. Mūsų šventovėje vyks ekumeninės pamaldos sausio 27, trečiadienį, 7 v.v.

— Parapijos 40-metis bus paminėtas vasario 27-28 d.d. Vasario 27 d. bus iškilminga vakarienė parapijos salėje su menine programa ir paroda, o sekmadienį — iškilmingos Mišios 12 v. Jas atnašaus vysk. P. Baltakis, OFM, dalyvaujant ir kun. Placidui Bariui, pranciškonų provincijolui bei kitiems svečiams.

— Mišios sausio 10, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Barborę ir a.a. Antaną Brakauskus, 9.20 v.r. — už a.a. Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. — už a.a. Stasį Vaitiekūną, a.a. Antaną Vailčiulaitį, 11.30 v.r. už a.a. Vaclovą Verikaitį ir už parapijos choro mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos šventovėje — š.m. sausio 10, sekmadienį, 9.30 v.r.

— Parapijos tarybos posėdis — sausio 13, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

— Pamaldos sausio 17, sekmadienį, 9.30 v.r. su Šv. vakariene.

Lietuvių liuteronų Išganytojo parapijos moterų draugija "Tėviškos žiburiams" paaukojo \$75.

Toronto Maironio mokykloje po atostogų pamokos prasidėd 1993 m. sausio 9 d., 9 v.r. Anapilio Naujųjų metų orkestras "Vilniečiai" 11 r. ryto mokykloje pasirodys su įdomiu koncertu, į kurį kviečiame tėvelius bei rėmėjus. **Vedėja**

Orkestras iš Lietuvos "Vilniečiai" koncertuos Anapilio salėje sausio 10, sekmadienį, 1 v.p.p.

Bendradarbiaus

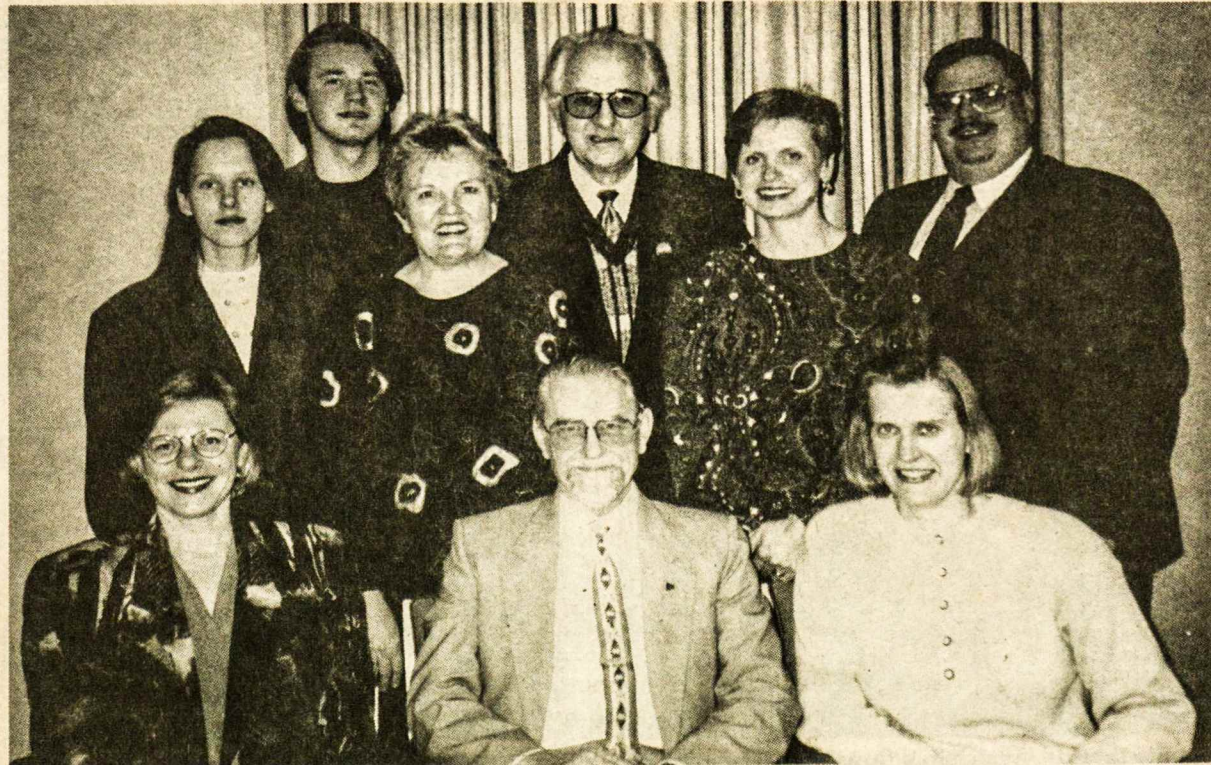
Korespondencijoje apie moteris ar aukotojų sąrašuose moterų pavardes reikėtų rašyti ne vyriška gimine. Pvz. Dana Petraitis ar Marija Budreika, asmenų nepažįstant, neįmanoma atspėti, kas Petraitis — Petraitytė ar Petraitienė, kas Budreika — Lietuvių kalbos rašyba reikalauja, kad moteriškos pavardės būtų rašomos su atitinkamomis galūnėmis. Taipgi stengiantis išlaikyti lietuvių kalbos grynumą, lietuvių tautybės žmonių vardai lietuvinami. Pvz. — ne Christine, ne Helen, o Kristina ir Elena. Atkreipdami į tai dėmesį, išvengsimės pasitaikančių netikslumų. Redakcija pasilieka teisę taisyti pavardes pagal lietuvių kalbos reikalavimus. **Red.**

Kanados lietuvių fondas

Praeįo 1992-ji metai. Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais teko skirstyti 1991-šiais metais gautas pajamas, kurias sudaro nuoširdiai už investuotą \$1,585,054.31 kapitalą. Tokiu būdu palūkanos \$151,145.02 turėjo būti paskirstytos prašantiems. Šį darbą atliko Paramos bei stipendijų skirstymo komisijos, prisilaikant nustatytų Fondo tarybos gairių.

Fondo narių tarpe yra asmenų, įnešusių asmeniškai ar per testamentinį palikimą didesnes sumas pinigų su tam tikrais paeidavimais, kam jų įnašų pajamos turėtų būti skiriamos. Spaudai, įvairioms projektams, humanitarinei pagalbai, archyvuim-muziejui, KLB valdybai, įvairių vienetų bei organizacijų veiklai paremti išmokėta \$130,084, stipendijoms išdalinta \$14,010. Liko \$7,051.02. Aiškiai matyti, kad lietuvių sudėtas kapitalas neša naudą lietuvių išlaikymui. Remkime Kanados lietuvių fondą.

Primenama, kad anketas paramai galima gauti paštu šiuo adresu: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6, arba skambinti A. Juozapavičiui tel. 239-0995. A.J.

Naujoji Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba, išrinkta KLB tarybos suvažiavime 1992 m. spalio 31 d. Sėdi iš kairės: JOANA KURAITĖ-LASIENĖ — vicepirmininkė, ALGIRDAS VAICIŪNAS — pirm., JULIJA ADOMONYTĖ — išd.; stovi iš kairės: VILJA GAČIONYTĖ — humanitarinės k-jos pirm., RAIMUNDAS LAURINAVIČIUS — KLJS-gos pirm., GIEDRA PAULIONIENĖ — švietimo k-jos pirm., JUOZAS KRISTOLAITIS — lėšų telkimo k-jos pirm., VIRGINIJA ZUBRICKIENĖ — sek., KAZYS DEKSNYS — revizijos k-jos pirm. Nuotraukoje trūksta VYTAUTO GRUODŽIO — ekonominių reikalų k-jos pirmininko

A. a. Prano Jonelio atminimui vietoje gėlių A. ir S. Čeponiai "Tėviškos žiburiams" aukoj: \$10.

A. a. Vaitiekū Karasevičiui mirus, užjaušdami artimuosius, Žigmas ir Ona Girdauskai aukoj: "Tėviškos žiburiams" \$20.

A. a. Petro Bražuko dvejų metų mirties prisiminimui žmona Regina "Tėviškos žiburiams" aukoj: \$100.

A. a. dr. Stasio Pacevičiaus 13 metų mirties prisiminimui, žmona Janina "Tėviškos žiburiams" aukoj: \$100.

A. a. Antano Riaubos atminimui, užjaušdami žmoną Marytę, dukras Gražutę ir Danutę su šeimomis ir brolį Joną, L. S. Olekai "Tėviškos žiburiams" aukoj: \$25.

Kanados lietuvių muziejui-archyvu aukoj: \$300 — K. Grinius; \$200 — K. ir E. Gudinskai, K. Milleris. Valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos narės atšventė savo metinę šventę gruodžio 13 d. Mišias atnašavo kun. Augustinas Simanavičius, OFM, už mirusius nares ir geradarius, kurie prisidėjo prie šios organizacijos veiklos. Mišiose narės dalyvavo su savo vėliava, pasipošiusios tautiniais drabužiais. Po Mišių parodų salėje vyko apgė — pietūs. Pirm. D. Baziliauskienė padarė trumpą pranešimą apie skyrus narių veiklą. Buvo perskaitytas laiškas iš centro valdybos pirm. A. Sungailienės. Pranešta, kiek yra surinkta aukų statybai "Vaiko tėviškos namai". Vajus tęsiamas toliau. Meninėje programoje smuikinininkas Alg. Stulgys sužavėjo visas savo gražiu repertuaru, pritaikytu dienos šventei. I. Pankrienė perskaitė keletą poetų J. Aisčio ir kitų eilėraščių.

Kun. A. Simanavičius, OFM, sukalbėjęs maldą ir palaiminus vaisyių stalą, visos garžiavomės B. Stanulienės skaniai pagamintais patiekalais. Po kavutės ir pyragų buvo gausiais laimikiais loterija. **O.K.**

Prof. dr. Alfredas Smailys, Lietuvos Sąjūdžio seimo tarybos ir Vytauto Didžiojo universiteto senato narys, lankosi Toronte ir sausio 3, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilyje kalbėjo tema "Popiežiaus Jono-Pauliaus II vizito reikšmė". Svečias profesorius pabrėžė — tai istorinis lietuvių tautai įvykis, turintis didelių teigiamų pasekmių vis dar sunkius laikus išgyvenančiam kraštui. Bus sustiprintas valstybingumas, išskeltas Lietuvos vardas tarptautinėje plotmėje, paskatinti žmonės siekti dvasinio atgimimo.

Lankymosi data dar nenustatyta — liepos mėn. pabaiga ar rugsėjo pradžia. Manoma, kad Šv. Tėvas norės Mišias atnašauti Kauno Prisikėlimo šventovėje, kurioje vyksta remonto darbai (komunistai ją buvo pavertę radijo įmone). Lietuvos kardinolas pageidautų, kad į šios šventovės atstatymą įsijungtų ir išsiviečiai lietuviai. Tai būtų didžiausia šventovė Lietuvoje, vienijanti visus tautiečius bendram dvasiniam polėkiui.

Sausio 5, antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijoje svečias kaip tik kalbės tema "Kauno Prisikėlimo šventovės atstatymo problemos", o sausio 10, sekmadienį, 3 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose — tema "Politinė padėtis Lietuvoje". **A.**

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall) bei plytelių dėjimo, dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 255-1080.

Reikalinga pagalba

Lazdynai — tai puikus mikrorajonas Vilniuje. Jame gyvena apie 40,000 žmonių, bet nėra nei šventovės, nei jokių pastatų, kur parapija (dar a.a. arkiv. J. Steponavičiaus įsteigta Šv. Jono Bosko vardu) galėtų pradėti savo veiklą.

Arkiv. A. Bačkis paskyrė kunigą Izidorij Sadauską (iš Montrealio) organizaciniu administratoriumi. Dabar yra ruošiamas šventovės statybos dokumentacija, išskirtas 1,97 ha žemės sklypas. 1993 m. pavasarį planuojama pradėti statybą. Naujos šventovės laukia tūkstančiai mikrorajono gyventojų, bet puikius užmojus gal kreipiamy pinigų stoka. Todėl kreipiamės į visus geros valios žmones, gyvenančius užsienyje: padėkite mums savo aukomis!

ADRESAS LIETUVOJE: Vilniaus Šv. Jono Bosko parapijos vykdomasis komitetas. Lietuvos banko Vilniaus skyrius, sąskaita nr. 701070515. Vilnius, Gedimino 6, Lithuania.

MONTREALYJE: Vilniaus Šv. Jono Bosko bažnyčios fondas 5161-1. Adresas: Montreal Lithuanian Credit Union "Litas", 1475 De Seve, Montreal, Que. H4E 2A8.

Kun. Izidorius Sadauskas

Testamentiniai palikimai

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškos žiburiai" — plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliauja tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškos žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiumi, jie reikalingi vis didesnei paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškos žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškos žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. **LEIDEJAI**

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai — parama savajai tautai.

Siuntinių į Baltijos kraštus pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.,

Veikiame tiesioginius ryšius su Klaipėdos transporto baze ir Lietuvos verslininkais. Žemos kainos, garantuotas asmeniškias pristatymas.

\$4.00 kg oro linija plus pristatymas \$14.00.

\$1.00 kg laivu arba \$6.00 už kubinę pėdą.

Parūpiname dėzes:

1 kub. pėdos (13 1/4" x 13 1/4" x 10 1/4") už 50 centų.
2.4 kub. pėdos (19" x 13" x 17") už \$1.00.

Siuntinių pristatymas laivu į vieną adresą iki 50 kg tik \$14.00

Galimas paėmimas iš namų. Telefakso patarnavimas.

Iš tolimesnių vietų siunčiama Stoney Creek adresu per U.P.S. (United Parcel Service).

PREKYBININKAI: siunčiant pilną arba dalinį konteinerį, skambinkite dėl kainų ir geriausio pristatymo Lietuvoje.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:

Genė/Vytas Kairys 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6. Tel. (416) 643-3334 FAX (416) 643-8980.	Danutė/Bernardas Mačys, 370 Goodram Dr., Burlington, Ont. L7L 2R1 Tel. (416) 632-4558	Milda/Algis Trumpickas 1312 Canvey Crt., Mississauga, Ont. L5J 1S1 Tel. (416) 822-1827.
---	--	--

Danguolė/Donald French, 921 Concession Rd.,
Fort Erie, Ont. L2A 6B7 Tel. (416) 871-1799.

MONTREALQUE

"Geležinio vilko" ir "Neringos" skautų tūntai gruodžio 17 d. AV parapijos salėje turėjo bendras Kūčias. Prie jų prisijungė gausus būrys vilkiukų bei tėvų. Po tūntų sueigų Rima Piečaitienė papasakojo apie lietuviškas Kūčių tradicijas. Klebonui kun. Juozui Aranauskui palaiminus stalą, visi dainos plotkėmis ir vaisinosi Kūčių valgiais.

Irena ir dr. Petras Lukoševičiai 1992 m. gruodžio 20 d. AV parapijos salėje padarė platų pranešimą apie dabartinį Lietuvos gyvenimą. Jie ilgesnį laiką dirbo Lietuvoje, į kurią vėl sugrįž po atostogų. Po KLB Montrealio apylinkės pirm. Arūno Staškevičiaus Lukoševičių darbo Lietuvoje trumpo aptarimo pirmoji kalbėjo Irena Lukoševičienė. Ji, kaip socialinių mokslų specialistė, nušvietė savo profesinę veiklą, taipgi primindama, kad dėl ekonominių sunkumų 50% gyventojų gyvena skurdė. Daug šeimų skiriasi, butų stoka, valdžios globojamų vaikų būklė sunki, slaugos bei sveikatos apsaugos sistema labai paini. Nepagydomi ligoniai ir invalidai neturi jokios ateities. Didelis skaičius abortų, nenormalių kūdikių didėjimas, alkoholizmas, apstu savizudžių, ypač jaunimo tarpe. Visose srityse bandoma po truputį būklę gerinti. Labai laukiama išeivijos žmonių, norinčių dirbti jų organizacijose bei kitose srityse.

Dr. Petras Lukoševičius nusakė sunkumus steigiant Pasaulio lietuvių bendruomenės būstinę dabartinio Seimo rūmuose. Vyriausybė šią idėją, jo paties vadovaujama, nuoširdžiai remia. Būstinės tikslas — palaikyti artimus ryšius tarp išeivijos ir Lietuvos. Kalbėtojas priminė ir paskutinius seimo rinkimus. Jo nuomone, Sąjūdis pralaimėjo, nes atitrūko nuo Lietuvos žmonių gyvenimo. Pasaulio lietuvių bendruomenė remia dabartinę, demokratiškai išrinktą Lietuvos valdžią. Abu kalbėtojai baigė pranešimus optimistiškai — Lietuva nugalės visus sunkumus ir sulauks šviesios ateities. Į klausimus abu pranešėjai išsamiai atsakė. Po A. Staškevičiaus padėkos gausiai susirinkusieji prie kavos dar galėjo pasikalbėti su svečiais. **B.S.**

Raymond Filip, Kvebeko literatūroje pasižymėjęs rašytojas savo poezija ir proza, buvęs montrealietis, dabar su savo žmona gyvena St. Anne-de-Bellevue. Šiais metais numatyta išleisti jo knygą "Flowers in Magnetic Fields". Pakviestas Lietuvos rašytojų sąjungos, šį pavasarį lankysis Lietuvoje jau ne pirmą kartą. Yra gerokai pramokęs lietuvių kalbos ir skaito "Tėviškos žiburius". **Kor.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:	
Certifikatus 1 m. —	6.50%
Certifikatus 2 m. —	7.00%
Term. indėlius:	
1 metų	6.00%
180 d. - 364 d.	6.00%
120 d. - 179 d.	5.75%
60 d. - 119 d.	5.50%
30 d. - 59 d.	3.00%
Taupymo — special.	2.75%
Taupymo — su gvv. dr.	2.00%
Taupymo — kasdienines	3.25%
Einamos sąsk.	1.50%
RRIF-RRSP - 1 m.term.	6.50%
RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.00%
RRIF-RRSP — taup.	2.50%

IMA UŽ: Nekiln. turto nuo 8.50%, asmenines — nuo 9.50%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Pentadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

REIKALINGA auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Geras atlyginimas, dar ir pakelimas po 3 mėnesių gerai dirbant. Skambinti Annai tel. 533-1736 iki 3 v.p.p. arba tel. 229-0477 vakarais ir savaitgaliais.

PARDUODAMAS prie Square-One, Mississaugoje, 2 miegamųjų su dviem voniom butas, 22 aukšte, 5 butinės reikmenys (appliances). Galima pirkti su nuomininkais ar be nuomininku. Gera kaina. Skambinti tel. 239-4445.

IEŠKOME AGENTŲ Windsor, Londone, Kitchener, Delhi, St. Catharines, rytų Toronte, Oshavoje ir kitur, kurie norėtų su mumis dirbti siunčiant siuntinius į Baltijos kraštus. Būtina — turėti automobilį, mokėti rašyti lietuviškai ir angliskai. Skambinti Genei Kai-rienei, tel. (416) 643-3334.

J. K. METALS

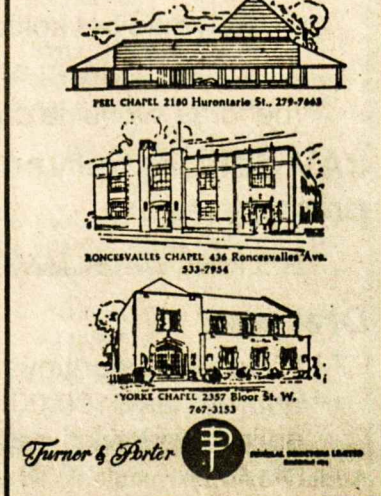
Stiklo ir metalo darbai — Atnaujinimai, pridėjimai-papildymai, garų bei sandėlių stoginės — Brėžiniai ir leidimai parūpinami. Jonas Kripas, tel. ir fax 698-2913.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai ir išs. knygas bei žurnalus. **A. Plėnys** 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4V 3J8. Tel. (416) 625-2412

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Linkime visiems laimingų Naujų metų
Pradedame vėl dirbti 1993 m. sausio 11 d.

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976